

ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΚΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟ ΙΔΡΥΜΑ ΚΡΗΤΗΣ

Σχολή Επαγγελματιών Υγείας & Πρόνοιας

Τμήμα Κοινωνικής Εργασίας

Πτυχιακή εργασία με θέμα:

**«ΣΤΑΣΕΙΣ ΚΑΙ ΑΝΤΙΛΗΨΕΙΣ ΤΩΝ ΦΟΡΕΩΝ ΓΙΑ ΤΗ
ΦΙΛΟΞΕΝΙΑ ΠΡΟΣΦΥΓΩΝ ΣΤΟ ΝΟΜΟ ΗΡΑΚΛΕΙΟΥ»**

**ΟΜΑΔΑ ΦΟΙΤΗΤΩΝ:
ΑΘΑΝΑΣΙΟΥ ΕΥΑΓΓΕΛΙΑ, ΠΕΤΟΥΣΗΣ ΙΩΑΝΝΗΣ, ΜΑΝΟΥΗΛΙΔΗΣ ΝΙΚΟΛΑΟΣ**

**ΥΠΕΥΘΥΝΗ ΚΑΘΗΓΗΤΡΙΑ:
ΟΙΚΟΝΟΜΟΥ ΑΙΚΑΤΕΡΙΝΗ**

**Οκτώβριος 2017
Ηράκλειο**

Copyright@ 2017 Τμήμα Κοινωνικής Εργασίας, ΣΕΥΠ, ΤΕΙ Κρήτης.

<http://www.teicrete.gr/koinerg/koinwnikis.html>

Το περιεχόμενο της συγκεκριμένης Π.Ε. αποτελεί πνευματική ιδιοκτησία των Αθανασίου Ευαγγελίας, του Πετούση Ιωάννη, του Μανουηλίδη Νικόλαου, της επιβλέπουσας καθηγήτριας Οικονόμου Αικατερίνης και του Τμήματος Κοινωνικής Εργασίας και προστατεύονται από τους νόμους περί πνευματικής ιδιοκτησίας (Νόμος 2121/1993 και κανόνες Διεθνούς Δικαίου που ισχύουν στην Ελλάδα).

Δήλωση τήρησης της ακαδημαϊκής δεοντολογίας

Οι υπογράφων φοιτητές του Τμήματος Κοινωνικής Εργασίας του ΤΕΙ Κρήτης

ΑΘΑΝΑΣΙΟΥ ΕΥΑΓΓΕΛΙΑ

ΠΕΤΟΥΣΗΣ ΙΩΑΝΝΗΣ

ΜΑΝΟΥΗΛΙΔΗΣ ΝΙΚΟΛΑΟΣ

δηλώνουμε υπεύθυνα ότι η παρούσα πτυχιακή εργασία με τίτλο:

«ΣΤΑΣΕΙΣ ΚΑΙ ΑΝΤΙΛΗΨΕΙΣ ΤΩΝ ΦΟΡΕΩΝ

ΓΙΑ ΤΗ ΦΙΛΟΞΕΝΙΑ ΠΡΟΣΦΥΓΩΝ

ΣΤΟ ΝΟΜΟ ΗΡΑΚΛΕΙΟΥ»

είναι στο σύνολό της προϊόν δικής μας δουλειάς και ότι όλες οι πηγές που έχουν χρησιμοποιηθεί αναφέρονται πλήρως. Επίσης δηλώνουμε ότι δεν αποτελεί προϊόν οποιασδήποτε εξωτερικής μη αδειοδοτημένης βοήθειας και ότι δεν έχει υποβληθεί σε οποιοδήποτε ίδρυμα ή οργανισμό προς αξιολόγηση, ούτε έχει δημοσιευθεί στο παρελθόν μέρος αυτής ή στο σύνολό της.

(Υπογραφή)

(Υπογραφή)

(Υπογραφή)

Όνοματεπώνυμο

Όνοματεπώνυμο

Όνοματεπώνυμο

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Η παρούσα ερευνητική μελέτη ασχολείται με τις στάσεις και τις αντιλήψεις της τοπικής αυτοδιοίκησης του Νομού Ηρακλείου στο θέμα της φιλοξενίας προσφύγων στο νησί. Επίσης η μελέτη στο θεωρητικό της κομμάτι ορίζει τον πρόσφυγα, τα δικαιώματά του και το νομικό πλαίσιο που τον αφορά αλλά και αναφέρεται στα προσφυγικά ρεύματα που εισέρχονται στη χώρα μας, στον ευρωπαϊκό χώρο αλλά και το σχέδιο που έχει οριστεί για να αντιμετωπιστεί το ζήτημα αυτό στην Ελλάδα αλλά και στο εξωτερικό. Επιπλέον αναλύοντας τα δεδομένα που συλλέχθηκαν στο ερευνητικό κομμάτι (συνεντεύξεις σε συνδυασμό με το θεωρητικό μας κομμάτι) οδηγούμαστε στο επιθυμητό αποτέλεσμα.

Οι πληροφορίες σχετίζονται με την παραδοχή των φορέων αφενός ότι έχει δημιουργηθεί ένα πλάνο για την κάλυψη των βασικών αναγκών των προσφύγων και ότι η συνύπαρξη με τους πρόσφυγες έχει να προσφέρει θετικά στοιχεία τόσο διαπολιτισμικά όσο και οικονομικά και αφετέρου ότι η προβολή του ζητήματος μπορεί να προκαλέσει προβλήματα, ειδικά αν ο σχεδιασμός του θέματος δεν έχει βάθος χρόνου.

Λέξεις – κλειδιά: Πρόσφυγας, Στάσεις, Άσυλο, Δικαιώματα, Τοπική Αυτοδιοίκηση

ABSTRACT:

This research study deals with the attitudes and perceptions of the local government of the Prefecture of Heraklion on the issue of hosting refugees on the island. Also, the study in its theoretical part defines the refugee, refugees' rights and the legal framework that concerns refugee, but also refers to the refugee flows entering our country, the European area and the plan that has been set for this issue to be addressed in Greece but also abroad. In addition, by analyzing the data collected in the research piece (interviews with theoretical part), we lead to the desired result. The information relates to the assumption of the institutions that a plan has been created to meet the basic needs of refugees and that coexistence with refugees has to offer positive elements both intercultural and economical and that the visibility of the issue can cause problems, especially if the design of the subject is not time-consuming.

Key – words : Refugee, Attitudes, Asylum, Rights, Local Administration

Ευχαριστίες

Η παρούσα πτυχιακή εργασία με θέμα «Στάσεις και αντιλήψεις των φορέων για τη φιλοξενία προσφύγων στο νομό Ηρακλείου» έφτασε στο τέλος της. Στο σημείο αυτό αισθανόμαστε την ανάγκη να εκφράσουμε τις ειλικρινείς και θερμές ευχαριστίες μας σε όσους συνέβαλαν στην ολοκλήρωση αυτής της προσπάθειας :

Καταρχάς θα θέλαμε να ευχαριστήσουμε την επιβλέπουσα καθηγήτριά μας Οικονόμου Αικατερίνη για τη συνεχή καθοδήγηση, την αμέριστη υποστήριξη, τις ουσιώδεις συμβουλές, καθώς και την αδιάκοπη συμπαράσταση, υπομονή και ενθάρρυνση που μας παρείχε σε όλο αυτό το διάστημα. Επίσης, θα θέλαμε να ευχαριστήσουμε όλους τους φορείς που δέχτηκαν να μας μιλήσουν και να συζητήσουμε για το μείζον αυτό θέμα. Ακόμη θα ήταν άδικο να μην ευχαριστήσουμε τους δικούς μας ανθρώπους και τις οικογένειές μας που στάθηκαν αρωγοί στην προσπάθεια αυτή. Τέλος θα θέλαμε να αφιερώσουμε την προσπάθεια αυτή σε όλους αυτούς τους ανθρώπους που έχασαν τους οικείους τους και αναγκάστηκαν να εγκαταλείψουν τα σπίτια , τις πατρίδες και τα όνειρά τους και να τους ευχηθούμε όλα να καλυτερέψουν στη ζωή τους.

Περιεχόμενα

COPYRIGHT@ 2016 ΤΜΗΜΑ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ, ΤΕΙ ΚΡΗΤΗΣ.....	1
ΔΗΛΩΣΗ ΤΗΡΗΣΗΣ ΤΗΣ ΑΚΑΔΗΜΑΙΚΗΣ ΔΕΟΝΤΟΛΟΓΙΑΣ.....	2
ΠΕΡΙΛΗΨΗ.....	3
ABSTRACT:	3
Ευχαριστίες.....	4
Εισαγωγή.....	7
Μέρος I: ΘΕΩΡΗΤΙΚΟ.....	9
Κεφάλαιο 1ο: Περιγραφή φαινομένου.....	9
1.1 Ορισμός με βάση τη Διεθνή Σύμβαση της Γενεύης.....	9
1.1.2 Διαχωρισμός πρόσφυγα και μετανάστη.....	10
1.1.3 Άσυλο και πρόσφυγας.....	12
1.2 Μορφές και Είδη του προσφυγικού ρεύματος.....	16
Κεφάλαιο 2 ^ο : Νομοθετικό πλαίσιο.....	20
2.1 Νομικό Πλαίσιο στην Ευρώπη.....	20
2.2 Νομικό πλαίσιο στην Ελλάδα.....	21
2.3 Ανθρώπινα Δικαιώματα.....	27
2.4 Ανθρώπινα Δικαιώματα και Διακηρύξεις περί πρόσφυγα.....	28
Κεφάλαιο 3 ^ο : Σχεδιασμός αντιμετώπισης φαινομένου.....	31
3.1 Πρόσφυγικές ροές προς την Ελλάδα και τις άλλες ευρωπαϊκές και μη χώρες.....	31
3.2. Αντιμετώπιση προσφύγων από τις χώρες υποδοχής.....	34
3.3 Σχέδιο αντιμετώπισης προσφυγικού ρεύματος στην Ευρώπη.....	37
3.4 Σχέδιο αντιμετώπισης προσφυγικού ρεύματος στην Ελλάδα.....	41
3.5 Σχέδιο εκπαίδευσης νέων προσφυγόπουλων.....	45
ΜΕΡΟΣ II: ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΟ.....	51
Κεφάλαιο 4: Μεθοδολογία έρευνας.....	51
4.1 Σκοπός και στόχοι της έρευνας.....	51
4.2 Ερευνητικά ερωτήματα.....	51
4.3 Πεδίο μελέτης.....	52

4.4 Δείγμα έρευνας.....	52
4.5 Ερευνητικό Εργαλείο - Τεχνικές Συλλογής Στοιχείων.....	55
4.6 Επεξεργασία δεδομένων.....	57
4.7 Εκτίμηση δυσκολιών.....	58
4.8 Ηθικά ζητήματα της έρευνας.....	59
Κεφάλαιο 5: Παρουσίαση αποτελεσμάτων - Συμπεράσματα	60
5.1 Αποτελέσματα	60
5.2 Συζήτηση – Συμπεράσματα.....	72
ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ.....	75

Εισαγωγή

Στη σύγχρονη εποχή, η ανθρωπότητα βρίσκεται διαρκώς αντιμέτωπη με συνθήκες που απειλούν την γενικότερη ευημερία εξαιτίας των πολεμικών συγκρούσεων και αντιπαραθέσεων που λαμβάνουν χώρα σε περιφερειακό και σε διεθνές επίπεδο. Οι συγκρούσεις αυτές αποτελούν στοιχείο της καθημερινότητας για πολλούς ανθρώπους σε διάφορα μέρη του πλανήτη, εξαναγκάζοντας μεγάλα τμήματα του πληθυσμού να εγκαταλείψουν τις πατρίδες τους προκειμένου να επιβιώσουν.

Συχνά ο όρος πρόσφυγας χρησιμοποιείται αδιακρίτως για να περιγράψει έναν άνθρωπο ή μια ομάδα ανθρώπων που εγκαταλείπει τη χώρα του, ωστόσο, επειδή τα χαρακτηριστικά και οι λόγοι που οδηγούν έναν άνθρωπο ή μια ομάδα στην φυγή είναι διαφορετικοί, στην ακαδημαϊκή βιβλιογραφία διαχωρίζεται ο όρος πρόσφυγας από εκείνον του μετανάστη.

Με βάση τα παραπάνω, ο όρος πρόσφυγας χρησιμοποιείται για να περιγράψει τον άνθρωπο εκείνο που αναγκάζεται να εγκαταλείψει την χώρα του εξαιτίας του πολέμου, των διώξεων και της βίαιων καταστάσεων που βιώνει στην πατρίδα του. Ένας πρόσφυγας διακατέχεται από βάσιμο και δικαιολογημένο φόβο ότι διατρέχει κίνδυνο η ζωή του εξαιτίας της φυλής, της εθνότητας, της θρησκείας, των πολιτικών του πεποιθήσεων ή της συμμετοχής του σε μία ιδιαίτερη ομάδα (Νικολαΐδη, 2011: 21).

Το προσφυγικό ζήτημα, με εκατομμύρια ανθρώπους να στρέφονται προς στην Ευρώπη για να ξεφύγουν κυρίως από πολεμικές συρράξεις, υπήρξε το φαινόμενο που κέντρισε το παγκόσμιο ενδιαφέρον παίρνοντας διαστάσεις κρίσης που έφτασε να απειλεί τα θεμέλια της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Όπως καταλαβαίνουμε ένα τέτοιο ζήτημα δεν θα μπορούσε να περάσει απαρατήρητο. Ο πόνος και οι δυσκολίες αλλά και η επιμονή αυτών των ανθρώπων για επιβίωση και για ένα καλύτερο αύριο μας έκανε να ασχοληθούμε στη πτυχιακή μας με αυτό το ζήτημα.

Ο σκοπός της μελέτης αυτής είναι να διερευνήσουμε τη γνώμη και τη στάση των φορέων της τοπικής αυτοδιοίκησης σε σχέση με τη φιλοξενία και την ένταξη των προσφύγων στο νομό Ηρακλείου. Ειδικά με την άνοδο του νέο φασισμού και των ναζιστικών ιδεών τόσο στην Ευρώπη όσο και στην Ελλάδα, είναι ενδιαφέρον να

δούμε τι πιστεύουν οι άνθρωποι που (θα) υποδεχτούν τους πρόσφυγες και θα δουλέψουν μαζί τους.

Η πτυχιακή εργασία μας χωρίζεται σε δύο μέρη στο θεωρητικό και στο ερευνητικό μέρος. Το θεωρητικό αποτελείται από τρία κεφάλαια. Αρχικά, στο πρώτο κεφάλαιο περιλαμβάνεται ο ορισμός του πρόσφυγα και ο διαχωρισμός του από τον μετανάστη, καθώς και η διαδικασία του ασύλου αλλά και οι μορφές των προσφυγικών ρευμάτων. Στο δεύτερο κεφάλαιο αναφερόμαστε στο νομικό πλαίσιο που υπάρχει στην Ευρώπη και στην Ελλάδα όσον αφορά τους πρόσφυγες αλλά και στα ανθρώπινα δικαιώματα και τις διακηρύξεις περί πρόσφυγα. Στο τρίτο κεφάλαιο παρουσιάζουμε τις προσφυγικές ροές, την αντιμετώπιση που δέχονται από τις χώρες υποδοχής και τα σχέδια που έχουν οι ευρωπαϊκές χώρες και η Ελλάδα, ενώ γίνεται αναφορά και στο σχέδιο της Ελλάδας για την εκπαίδευση των προσφύγων. Το ερευνητικό μας κομμάτι αποτελείται από δύο κεφάλαια. Στο τέταρτο κεφάλαιο αναλύουμε τη μεθοδολογία της έρευνας μας που είναι ποιοτική. Αναφέρουμε τον σκοπό και τους στόχους της έρευνας, τα ερευνητικά ερωτήματα και το πεδίο μελέτης. Επιπλέον, αναφέρουμε το δείγμα, το ερευνητικό εργαλείο της έρευνας και την επεξεργασία δεδομένων που έγινε. Ακόμη παρουσιάζουμε τις δυσκολίες που συναντήσαμε και τα ηθικά ζητήματα της έρευνας. Τέλος, στο πέμπτο κεφάλαιο γίνεται η παρουσίαση των αποτελεσμάτων, η συζήτηση και τα συμπεράσματα που καταλήξαμε από την έρευνα.

Μέρος I: ΘΕΩΡΗΤΙΚΟ

Κεφάλαιο 1ο: Περιγραφή φαινομένου

1.1 Ορισμός με βάση τη Διεθνή Σύμβαση της Γενεύης

Η Διεθνής Σύμβαση της Γενεύης του 1951 για το Καθεστώς των Προσφύγων, όπως συμπληρώθηκε με το Πρωτόκολλο της Νέας Υόρκης του 1967, κείμενα που έχουν κυρωθεί από την Ελλάδα και άλλα 139 κράτη, καθορίζει ως «πρόσφυγα» κάθε πρόσωπο που: «συνεπεία γεγονότων επελθόντων προ της 1ης Ιανουαρίου 1951 και δικαιολογημένου φόβου διώξεως λόγω φυλής, θρησκείας, εθνικότητας, κοινωνικής τάξεως ή πολιτικών πεποιθήσεων ευρίσκεται εκτός της χώρας της οποίας έχει την υπηκοότητα και δεν δύναται ή, λόγω του φόβου τούτου, δεν επιθυμεί να απολαύη της προστασίας της χώρας ταύτης, ή εάν μη έχον υπηκοότητα τινά και ευρισκόμενον συνεπεία τοιούτων γεγονότων εκτός της χώρας της προηγούμενης συνήθους αυτού διαμονής, δεν δύναται, ή λόγω του φόβου τούτου, δεν επιθυμεί να επιστρέφει εις ταύτην»

Η Μ. Νάσκου - Περράκη αναφέρει (1992): «Το υποκειμενικό στοιχείο είναι συνδεδεμένο με την προσωπικότητα του πρόσφυγα και ειδικότερα :

- α. με την προσωπική και οικογενειακή του κατάσταση,
- β. εάν είναι μέλος σε μια φυλετική, θρησκευτική, εθνική, κοινωνική ή πολιτική ομάδα,
- γ. τη δική του ερμηνεία για την κατάσταση στην οποία βρίσκεται,
- δ. τις προσωπικές του εμπειρίες».

Όπως γνωρίζουμε οι πρόσφυγες διαχωρίζονται ανάλογα με την αιτιολογία που αναγκάστηκαν να εγκαταλείψουν την πατρίδα τους :

1. Οικονομικός πρόσφυγας

Με τον όρο οικονομικός πρόσφυγας, νοείται κάθε πρόσωπο, που λόγω οικονομικής εξαθλίωσης εγκαταλείπει τη χώρα υπηκοότητάς του και δεν θέλει λόγω της οικονομικής εξαθλίωσης να προσφύγει στην προστασία της χώρας αυτής.

2. Πολιτικός πρόσφυγας

Με τον όρο πολιτικός πρόσφυγας νοείται κάθε πρόσωπο, που λόγω των πολιτικών του πεποιθήσεων έχει υποστεί πολιτική βία και δίωξη, με αποτέλεσμα να εγκαταλείψει τη χώρα υπηκοότητάς του.

3. Περιβαλλοντικός πρόσφυγας

Με τον όρο περιβαλλοντικός πρόσφυγας είναι ένα διωγμένο από κάποιο τόπο άτομο, εξαιτίας κλιματολογικών αλλαγών που περιλαμβάνουν και οικολογικές καταστροφές. Τέτοιες καταστροφές οφείλονται σε ανθρώπινα προκαλούμενες οικολογικές αλλαγές και επιδράσεις στο κλίμα της γης , κυρίως μέσω της έλλειψης των πράσινων ζωνών του πλανήτη (<http://www.efsyn.gr/arthro/perivallontikoi-prosfyges-i-nomiki-diastrastoy-zitimatos-0>) [Πρόσβαση 25/5/2017].

Παρόλο αυτά η συγκεκριμένη υποκατηγορία δεν αναγνωρίζεται απο τη Διεθνή Σύμβαση της Γενεύης και για αυτό το λόγο Ακτιβιστές και ειδικοί από 22 χώρες συγκεντρώθηκαν στη Βενετία της Ιταλίας στη δεύτερη Διεθνή Συνάντηση για τους Πρόσφυγες και τους Ζητούντες Άσυλο, έπ' ευκαιρία της Παγκόσμιας Ημέρας Προσφύγων ζητώντας να αναθεωρηθεί η Σύμβαση ώστε να αναγνωριστεί η υποκατηγορία.

1.1.2 Διαχωρισμός πρόσφυγα και μετανάστη

Σε αυτό το σημείο αξίζει να αναφέρουμε ότι η έννοια του πρόσφυγα και η έννοια του μετανάστη είναι δύο διαφορετικές έννοιες, παρόλο που τις περισσότερες φορές υπόκεινται σε ένα είδος ταύτισης. Ο πρόσφυγας εξαναγκάζεται να φύγει από την χώρα του, σε αντίθεση με τον μετανάστη που εγκαταλείπει οικειοθελώς τη χώρα του με σκοπό να εγκατασταθεί αλλού

Πρόσφυγες είναι τα άτομα που αναγκάζονται να εγκαταλείψουν τη χώρα καταγωγής τους ή συνήθους διαμονής τους (στην περίπτωση των ανιθαγενών),

εξαιτίας δικαιολογημένου φόβου δίωξης, για λόγους που σχετίζονται με τις πολιτικές τους πεποιθήσεις, την εθνική ή φυλετική τους προέλευση, τη θρησκεία τους ή με το ότι ανήκουν σε μια ιδιαίτερη κοινωνική ομάδα. Για τους παραπάνω λόγους δικαιούνται άσυλο και διεθνή προστασία στη χώρα όπου καταφεύγουν. Στην ευρύτερη έννοια των δικαιούχων διεθνούς προστασίας, συμπεριλαμβάνονται και τα άτομα τα οποία, χωρίς τον παραπάνω φόβο δίωξης, κινδυνεύουν να υποστούν σοβαρή βλάβη, λόγω ένοπλων συρράξεων ή γενικευμένης βίας. Χαρακτηριστικό και των δυο περιπτώσεων είναι ότι οι πρόσφυγες δεν μπορούν να απολαύσουν προστασίας στη χώρα καταγωγής ή συνήθους διαμονής τους.

Μετανάστες είναι τα άτομα που εγκαταλείπουν τη χώρα καταγωγής τους προσβλέποντας σε καλύτερες συνθήκες εργασίας και γενικά διαβίωσης, στις χώρες τελικού προορισμού τους. Ο ΟΗΕ ορίζει ότι «'μετανάστες' είναι όσοι έλαβαν ελεύθερα την απόφαση να μεταναστεύσουν, για λόγους δικούς τους και χωρίς την παρέμβαση ενός εξωτερικού, αναγκαστικού παράγοντα» (<http://www.unhcr.org.cy/el/genikes-plirofories/poioi-eimaste-ti-kanoyme/article/ec93da4b8d1e4c63057e4dda773865c1/symbasi-tis-geneyis-toy-1951.html>) [Πρόσβαση 26/4/2017].

Αν και ολοένα περισσότερο σήμερα οι λόγοι του ξεριζωμού είναι αναγκαστικοί, παρά αποτέλεσμα «ελεύθερης επιλογής» (ιδιαίτερα σε περιπτώσεις φυσικών ή περιβαλλοντικών καταστροφών ή απόλυτης φτώχειας), οι μετανάστες έχουν καταρχήν τη δυνατότητα να επιστρέψουν στην πατρίδα τους όποτε το θελήσουν, σε αντίθεση με τους πρόσφυγες.

Η διάκριση των δύο κατηγοριών εξακολουθεί να έχει νόημα και μεγάλη σημασία, δεδομένου ότι οι πρόσφυγες, ελλείψει εθνικής προστασίας, προστατεύονται από τη Σύμβαση της Γενεύης του 1951 για το Καθεστώς των Προσφύγων και άλλα διεθνή και ευρωπαϊκά κείμενα. Στο δικαίωμά τους να ζητήσουν άσυλο αποτελεί βασική αρχή της Οικουμενικής Διακήρυξης των Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων. Επομένως, η χορήγηση ασύλου δεν αποτελεί πράξη «φιλανθρωπίας» ούτε εναπόκειται στη διακριτική ευχέρεια της Ελλάδας, αλλά υποχρέωσή της με βάση τις διεθνείς συνθήκες, την ευρωπαϊκή και την ελληνική νομοθεσία.

Αυτός ο αναγκαστικός παράγοντας στη προκειμένη περίπτωση μπορεί να χαρακτηριστεί ο πόλεμος και οι βομβαρδισμοί στην Συρία. Σύμφωνα με την ελληνική

υπηρεσία ασύλου απο το 2013 έως το 2017 όπως έχει καταγραφεί από 7.6.2013 έως 30.4.2017 έχουν γίνει 98.107 αιτήσεις ασύλου στη χώρα μας απο τις οποίες οι 37.164 είναι μόνο απο τη Συρία που βρίσκεται σε εμπόλεμη κατάσταση (http://asylo.gov.gr/wp-content/uploads/2017/05/Greek_Asylum_Service_Statistical_Data_GR.pdf).

[Πρόσβαση 25/4/2017].

1.1.3 Άσυλο και πρόσφυγας

Σύμφωνα λοιπόν με το Υπουργείο Μεταναστευτικής Πολιτικής αιτών διεθνή προστασία είναι ο αλλοδαπός ή ανιθαγενής, ο οποίος δηλώνει προφορικά ή γραπτά σε οποιαδήποτε ελληνική αρχή ότι ζητά άσυλο ή ζητά να μην απελαθεί γιατί φοβάται δίωξη λόγω φυλής, θρησκείας, εθνικότητας, συμμετοχής σε ιδιαίτερη κοινωνική ομάδα ή πολιτικών πεποιθήσεων, ή γιατί κινδυνεύει να υποστεί σοβαρή βλάβη στη χώρα καταγωγής ή προηγούμενης διαμονής του, ιδίως γιατί κινδυνεύει με θανατική ποινή ή εκτέλεση, με βασανιστήρια ή απάνθρωπη ή εξευτελιστική μεταχείριση ή κινδυνεύει η ζωή ή η ακεραιότητά του λόγω διεθνούς ή εμφύλιας σύρραξης. Αιτών διεθνή προστασία θεωρείται και ο αλλοδαπός, ο οποίος μεταφέρεται στην Ελλάδα από κράτος που εφαρμόζει τον Κανονισμό «Δουβλίνο III».

Οι χώρες που εφαρμόζουν τον Κανονισμό «Δουβλίνο III» είναι: Αυστρία, Βέλγιο, Βουλγαρία, Γαλλία, Γερμανία, Δανία, Ελβετία, Εσθονία, Ηνωμένο Βασίλειο, Ιρλανδία, Ισλανδία, Ισπανία, Ιταλία, Κροατία, Κύπρος, Λετονία, Λιθουανία, Λιχτενστάιν, Λουξεμβούργο, Μάλτα, Νορβηγία, Ολλανδία, Ουγγαρία, Πολωνία, Πορτογαλία, Ρουμανία, Σλοβακία, Σλοβενία, Σουηδία, Τσεχία, Φινλανδία.

Αρμόδιες αρχές για να υποβάλουν αίτηση είναι τα Περιφερειακά Γραφεία Ασύλου και τα Αυτοτελή Κλιμάκια Ασύλου. Για να καταθέσουν αίτηση, θα πρέπει να προσέλθουν σε ένα από τα Περιφερειακά Γραφεία της Υπηρεσίας Ασύλου (http://asylo.gov.gr/?page_id=103). [Πρόσβαση 25/4/2017]

Δικαιώματα ως αιτών διεθνή προστασία στην Ελλάδα :

1. Απαγορεύεται να απελαθεί μέχρι να ολοκληρωθεί η εξέταση της αίτησης.
2. Μπορεί να κυκλοφορεί ελεύθερα στην χώρα, εκτός εάν στο δελτίο που έχει πάρει ορίζεται συγκεκριμένο τμήμα της χώρας στο οποίο επιτρέπεται να κυκλοφορεί.
3. Αν δεν έχει στέγη μπορεί να ζητήσει να στεγαστεί σε Κέντρο Φιλοξενίας ή άλλο χώρο. Το αίτημα θα γίνει δεκτό, εφόσον υπάρχουν διαθέσιμες θέσεις.
4. Έχει δικαίωμα να εργαστεί υπό τις προϋποθέσεις που θέτει η ελληνική νομοθεσία.
5. Έχει τα ίδια ασφαλιστικά δικαιώματα και υποχρεώσεις, ως εργαζόμενος, όπως οι Έλληνες πολίτες.
6. Έχει δωρεάν ιατροφαρμακευτική και νοσοκομειακή περίθαλψη, εφόσον είναι ανασφάλιστος και άπορος.
7. Τα παιδιά του έχουν πρόσβαση – και ο ίδιος εάν είναι ανήλικος – στη δωρεάν δημόσια εκπαίδευση.
8. Έχει πρόσβαση σε επαγγελματική κατάρτιση.
9. Αν είναι άτομο με αναπηρία 67% και άνω, έχει δικαίωμα να λάβει επίδομα αναπηρίας, εφόσον δεν είναι δυνατή η διαμονή του σε Κέντρο Φιλοξενίας.
10. Ως αιτών διεθνή προστασία δεν μπορεί να ταξιδέψει εκτός Ελλάδας.
11. Ως αιτών διεθνή προστασία δεν μπορεί να φέρει στην Ελλάδα την οικογένειά του από τη χώρα καταγωγής του.

Υποχρεώσεις αιτούντων διεθνή προστασία

Ως αιτών διεθνή προστασία στην Ελλάδα, έχει υποχρέωση:

1. Να παραμείνει στην Ελλάδα μέχρι να ολοκληρωθεί η εξέταση της αίτησής του.
2. Να συνεργάζεται με τις ελληνικές αρχές για κάθε θέμα σχετικό με την αίτησή του και την εξακρίβωση των στοιχείων της ταυτότητάς του.
3. Να πηγαίνει ο ίδιος στην Υπηρεσία Ασύλου για να ανανεώσει το δελτίο του πριν τη λήξη του και το αργότερο κατά την επόμενη εργάσιμη ημέρα μετά τη λήξη ισχύος του.

4. Να ενημερώνει την Υπηρεσία Ασύλου αμέσως για τη διεύθυνση κατοικίας του και για τα στοιχεία επικοινωνίας του, καθώς και για κάθε αλλαγή τους. Η Υπηρεσία Ασύλου θα στέλνει στη διεύθυνση που δηλώνει έγγραφο που έχουν σχέση με την αίτησή του.
5. Να τηρεί τις προθεσμίες που του ορίζουν στα διάφορα στάδια της διαδικασίας εξέτασης της αίτησής του.
6. Να αποκαλύπτει την πραγματική του οικονομική κατάσταση σε περίπτωση που απολαμβάνει παροχές από το Κράτος.
7. Να συμμορφώνεται με τις υποχρεώσεις που του τίθενται σε περίπτωση στέγασής του σε Κέντρο Φιλοξενίας ή άλλο χώρο.

Η διαδικασία πρόσβασης διεθνούς προστασίας :

1. Πρέπει να υποβάλει την αίτηση διεθνούς προστασίας ο ίδιος, προσερχόμενος στα αρμόδια Περιφερειακά Γραφεία Ασύλου ή τα Αυτοτελή Κλιμάκια Ασύλου. Μπορεί να υποβάλει αίτηση και για τα μέλη της οικογένειάς του εφόσον αυτά είναι μαζί του στην Ελλάδα και το επιθυμούν. Θα πρέπει και αυτά να προσέλθουν μαζί του στην Υπηρεσία Ασύλου.
2. Λόγω μεγάλου αριθμού ατόμων που επιθυμεί να υποβάλει αίτηση διεθνούς προστασίας καθίσταται δυσχερής η εξυπηρέτηση με την τυπική διαδικασία της αυτοπρόσωπης εμφάνισής στην Υπηρεσία Ασύλου. Ως εκ τούτου παρέχεται η δυνατότητα απόδοσης ημερομηνίας καταγραφής (ραντεβού) μέσω της διαδικτυακής εφαρμογής skype (οδηγίες χρήσης της υπηρεσίας Skype). Στο πλαίσιο λειτουργίας της Υπηρεσίας, λαμβάνεται η φωτογραφία του πρόσφυγα και ζητούνται τα βασικά στοιχεία του ώστε να γίνεται ταυτοποίηση την ημέρα που προσέρχεται να παραλάβει το δελτίο του ή την ημέρα που προσέρχεται στην Υπηρεσία για το ραντεβού της καταγραφής του.
3. Όταν υποβάλει την αίτηση, εάν δεν μπορεί να συνεννοηθεί με τον υπάλληλο της Υπηρεσίας Ασύλου, θα υπάρχει διερμηνέας που θα βοηθήσει.
4. Όταν υποβάλει την αίτησή του θα πρέπει να απαντήσει με πλήρη ειλικρίνεια στις ερωτήσεις του υπαλλήλου. Εάν καταθέσει αναληθή στοιχεία ή ισχυρισμούς αυτό θα επηρεάσει αρνητικά την κρίση επί της αίτησής του.
5. Αν είναι ασυνόδευτος ανήλικος, δηλαδή κάτω των 18 ετών και δεν συνοδεύεται από κάποιον ενήλικο που είναι υπεύθυνος για τη φροντίδα του , σύμφωνα με την ελληνική νομοθεσία οι Αρχές πρέπει να ενημερώσουν άμεσα

τον αρμόδιο Εισαγγελέα. Ο Εισαγγελέας θα ορίσει έναν εκπρόσωπο (Επίτροπο) που θα έχει την ευθύνη του και θα προασπίζει τα συμφέροντά του. Αν είναι κάτω των 15 ετών την αίτηση διεθνούς προστασίας πρέπει να την υποβάλει ο εκπρόσωπος που του έχει οριστεί. Αν είναι άνω των 15 ετών, μπορεί ο ίδιος να υποβάλει την αίτησή του. Οι Αρχές θα φροντίσουν για την προστασία του και τη φιλοξενία του σε κατάλληλο περιβάλλον για ανηλίκους.

6. Όταν υποβάλει την αίτηση διεθνούς προστασίας, θα φωτογραφηθεί και θα ληφθούν τα δακτυλικά του αποτυπώματα, καθώς και των μελών της οικογένειάς του που είναι άνω των 14 ετών. Τα δακτυλικά αποτυπώματα θα εισαχθούν στην Ευρωπαϊκή Κεντρική Βάση EURODAC, και σε περίπτωση που έχει υποβάλει αίτηση διεθνούς προστασίας σε άλλο κράτος της Ευρώπης που εφαρμόζει τον Κανονισμό «Δουβλίνο III», ενδέχεται να μεταφερθεί εκεί για να εξετασθεί η αίτησή του.
7. Θα πρέπει να παραδώσει τα ταξιδιωτικά του έγγραφα (διαβατήριο) ή οποιοδήποτε άλλο έγγραφο έχετε στην κατοχή του και έχει σχέση με την εξέταση της αίτησής του και με την εξακρίβωση της ταυτότητας του και των μελών της οικογένειάς του, της χώρας προέλευσης και του τόπου καταγωγής του, καθώς και της οικογενειακής του κατάστασης.
8. Μπορεί να δεχθεί σωματική έρευνα ή έρευνα των αντικειμένων του. Μπορεί να υποβληθεί σε ιατρικές εξετάσεις.
9. Η Υπηρεσία Ασύλου θα του ορίσει ημερομηνία συνέντευξης και θα λάβει το δελτίο αιτούντος διεθνή προστασία που μπορεί να έχει διάρκεια έως έξι μήνες. Το δελτίο αυτό πρέπει να το έχει πάντα μαζί του.
10. Όταν υποβάλει την αίτηση θα τον ενημερώσουν σε γλώσσα που κατανοεί για τη διαδικασία, τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις του ως αιτούντος διεθνή προστασία, καθώς και για τις προθεσμίες που ισχύουν κατά τη διάρκεια της διαδικασίας.
11. Αν είναι θύμα βασανιστηρίων, βιασμού ή άλλων σοβαρών πράξεων βίας, πρέπει να ενημερώσει σχετικά τις αρχές, ώστε να τον βοηθήσουν.
12. Μπορεί να ζητήσει να επικοινωνήσει με την Ύπατη Αρμοστεία του ΟΗΕ για τους Πρόσφυγες ή με οργάνωση που παρέχει νομική, ιατρική και ψυχολογική συνδρομή.
13. Κατά τη διάρκεια της διαδικασίας έχει το δικαίωμα να ζητήσει τη βοήθεια δικηγόρου ή άλλου συμβούλου δικής του επιλογής (χωρίς τη μεσολάβηση της

Υπηρεσίας Ασύλου). Η αμοιβή και τα έξοδα του δικηγόρου ή άλλου συμβούλου θα βαρύνουν τον ίδιο.

14. Εφόσον θέλει, μπορεί να του δοθεί σύντομος χρόνος για να προετοιμασθεί κατάλληλα για τη συνέντευξη και να συμβουλευθεε δικηγόρο ή άλλο σύμβουλο για να τον βοηθήσει κατά τη διάρκεια της διαδικασίας.
15. Μπορεί να ζητήσει η συνέντευξη και η διερμηνεία να γίνουν από υπάλληλο του φύλου που επιθυμεί, αν υπάρχουν σοβαροί λόγοι για αυτό. Το σχετικό αίτημά του θα κριθεί από την Υπηρεσία και θα ικανοποιηθεί εάν υπάρχει αυτή η δυνατότητα.

Αν είναι ασυνόδευτος ανήλικος, θα πρέπει να ενημερωθεί από τον εκπρόσωπο του για τη συνέντευξη. Ο εκπρόσωπός του θα προσκληθεί και μπορεί να είναι μαζί του στη συνέντευξη. Οι Αρχές μπορούν να του κάνουν ιατρικές εξετάσεις για να προσδιορίσουν την ηλικία του. Για τη διαδικασία αυτή πρέπει να ενημερωθεί ο ίδιος και ο εκπρόσωπός του και πρέπει να συμφωνήσει ο ίδιος ή ο εκπρόσωπός του (http://asylo.gov.gr/?page_id=100) [Πρόσβαση 25/4/2017].

1.2 Μορφές και Είδη του προσφυγικού ρεύματος

Η μαζική εισροή των μεταναστών και των προσφύγων αποτελεί ένα από τα μεγαλύτερα προβλήματα μιας χώρας. Αυτό συμβαίνει διότι δεν υπάρχουν κατάλληλοι χώροι υποδοχής να φιλοξενήσουν μια τέτοια πληθυσμιακή ομάδα και πόσο μάλλον να τη βοηθήσουν. Η μαζική εισροή έχει «παραλύσει» όλους τους εσωτερικούς και διεθνείς θεσμούς. Τα περισσότερα κράτη δυσκολεύονται στο να διαφυλάξουν τα σύνορα τους και να παρέχουν τα βασικά σε ανθρώπους που εγκατέλειψαν την πατρίδα τους εκούσια ή ακούσια για διάφορους λόγους. Για να αντιμετωπιστεί το πρόβλημα αυτό, η πολιτεία αλλά και φορείς που εμπλέκονται με το θέμα έχουν δημιουργήσει χώρους υποδοχής και φιλοξενίας για τους πρόσφυγες που ζητούν άσυλο και με τον τρόπο αυτό να καλύψουν κάποιες βασικές ανάγκες τους (<http://www.tanea.gr/news/greece/article/5433683/kai-nees-afikseis-prosfygwn-sta-nhsia-synolika-62-166-se-olh-th-xwra/>). [Πρόσβαση 29 Μαΐου 2017]

Η Ελλάδα ήρθε αντιμέτωπη με τα προσφυγικά ρεύματα από το 1922. Από τη Μικρασιατική Καταστροφή του 1922, προέκυψε ένα προσφυγικό κύμα περίπου 1.200.000 ανθρώπων που αναγκάστηκαν να εγκαταλείψουν βίαια τις πατρίδες τους. Οι περισσότεροι από τους πρόσφυγες ήρθαν σε άθλια κατάσταση, χωρίς να έχουν ούτε τα βασικά από τα υπάρχοντά τους και εγκαταστάθηκαν κατά κύριο λόγο στα νησιά και στις παρυφές των μεγάλων πόλεων. Η αποκατάσταση των προσφύγων, υπήρξε για πολλά χρόνια πολιτικό και κοινωνικό ζήτημα, αφού το ελληνικό κράτος μπόρεσε μόνο κατά υποτυπώδη τρόπο να καλύψει μερικές από τις στοιχειώδεις ανάγκες τους (Νικολακόπουλος, 2001).

Ειδικότερα για το νησί της Κρήτης, «υπολογίζεται ότι ο αριθμός των προσφύγων που έφτασαν στο νομό του Ηρακλείου το 1922, ανήλθε στις 13.088. Τα στοιχεία αυτά προήλθαν από τις δεκατρείς επιτροπές απογραφής που σχηματίστηκαν. Στα μητρώα που καταρτίστηκαν αναγράφονταν το ονοματεπώνυμο, η ηλικία, ο τόπος καταγωγής, το επάγγελμα, το φύλο και η κινητή και ακίνητη περιουσία των προσφύγων» (Λαγουδάκη, 2009:18-19).

Στην απογραφή του 1928 καταγράφηκαν 1.200.000 πρόσφυγες. Οι πρόσφυγες ήταν ταλαιπωρημένοι, υποσιτισμένοι και πρόχειρα στεγασμένοι. Αυτό είχε ως αποτέλεσμα οι πρόσφυγες να αρρωστήσουν από ασθένειες όπως ο τύφος, η γρίπη και η φυματίωση (κυρίως στις πόλεις) και ελονοσία (κυρίως στην ύπαιθρο). Σύμφωνα με τα στοιχεία της Κοινωνίας των Εθνών μεγάλος αριθμός προσφύγων πέθαναν μέσα σε ένα χρόνο από την άφιξη τους στην Ελλάδα. Εκτός από τις αρρώστιες οι πρόσφυγες ήταν και ψυχικά τραυματισμένοι από την απώλεια συγγενών και φίλων από την χώρα καταγωγής τους.

Το κράτος αντιμετώπισε την προσέλευση προσφύγων με τα μέσα που διέθετε για να καλύψει βασικές ανάγκες των προσφύγων όπως η διατροφή, η προσωρινή στέγαση και η ιατρική περίθαλψη. Επίσης κινητοποιήσεις υπήρχαν και από ιδιώτες σε ατομικό και ομαδικό επίπεδο. Όσο αφορά την ιατρική περίθαλψη και τη παροχή φαρμάκων υπήρχε δραστηριοποίηση και ξένων φιλανθρωπικών οργανώσεων προς την Ελλάδα. Διενεργήθηκαν έρανοι, οργανώθηκαν συσσίτια και έγινε προσπάθεια για διανομή ψωμιού, παροχή ρούχων και είδη πρώτης ανάγκης. Το Υπουργείο Περιθάλψεως ανέλαβε τη προσωρινή στέγαση που ενισχύθηκε από έκτακτο προσωπικό.

Το πρώτο διάστημα οι πρόσφυγες ανέχονταν τις αντίξοες συνθήκες διαβίωσης και περίμεναν την ημέρα επιστροφής. Στις 24 Ιουλίου το 1923 υπογράφεται η Σύμβαση της Λοζάνης και οι πρόσφυγες αρχίζουν να συνειδητοποιούν ότι το όνειρο για επιστροφή δεν θα γίνει πραγματικότητα. Έξι μήνες πριν στις 30 Ιανουαρίου το 1923 είχε υπογραφεί η ελληνοτουρκική σύμβαση που προέβλεπε την ανταλλαγή πληθυσμών μεταξύ Ελλάδας και Τουρκίας. Προβλεπόταν υποχρεωτική ανταλλαγή μεταξύ Ελλήνων ορθόδοξων κατοίκων Τουρκίας και Μουσουλμάνων κατοίκων Ελλάδας. (<http://ebooks.edu.gr/modules/ebook/show.php/DSGL-C102/79/647,2409/>). [Πρόσβαση 2 Ιουνίου 2017]

Η ανταλλαγή ίσχυε αναδρομικά και για μετακινήσεις που είχαν γίνει το Α΄ Βαλκανικό πόλεμο (18 Οκτωβρίου 1912). Από την ανταλλαγή αυτή εξαιρέθηκαν οι Έλληνες Ορθόδοξοι της Κωνσταντινούπολης, της Ίμβρου και της Τενέδου και οι μουσουλμάνοι της Δυτικής Θράκης. Οι ανταλλάξιμοι, σύμφωνα με τη σύμβαση ανταλλαγής:

- θα απέβαλαν την παλιά ιθαγένεια και θα αποκτούσαν την ιθαγένεια της χώρας στην οποία θα εγκαθίσταντο,
- είχαν δικαίωμα να μεταφέρουν την κινητή περιουσία τους,
- είχαν δικαίωμα να πάρουν από το κράτος στο οποίο μετανάστευαν ως αποζημίωση περιουσία ίσης αξίας με την ακίνητη περιουσία που εγκατέλειπαν φεύγοντας,
- θα διευκολύνονταν στη μετακίνηση τους από τη Μικτή Επιτροπή Ανταλλαγής.

Η συμφωνία αυτή για ανταλλαγή πληθυσμών διέφερε από τις προηγούμενες. Καθιέρωνε για πρώτη φορά τη μαζική μετακίνηση πληθυσμών και είχε υποχρεωτικό χαρακτήρα, ενώ οι μέχρι τότε συμφωνίες προέβλεπαν εθελοντική μετανάστευση κατοίκων κάποιων επίμαχων περιοχών (<http://ebooks.edu.gr/modules/ebook/show.php/DSGL-C102/79/647,2409/>)

[Πρόσβαση 2 Ιουνίου 2017]

Στις μέρες μας, ο πόλεμος στη Συρία, η άνοδος των εξτρεμιστικών κινημάτων και άλλα προβλήματα που αντιμετωπίζουν οι χώρες της Μέσης Ανατολής έχουν δημιουργήσει νέα κύματα προσφύγων και μεταναστών που αναζητούν άσυλο τόσο στην Ελλάδα, όσο και σε άλλες χώρες της Ευρώπης. Ο αριθμός των καταγεγραμμένων προσφύγων σύμφωνα με το Συντονιστικό Όργανο Διαχείρισης Προσφυγικής Κρίσης (2017), ανέρχεται στους 62.166 σε όλη τη χώρα. Από αυτούς σε νησιωτικές δομές φιλοξενίας βρίσκονται 7.523, και συγκεκριμένα 3.438 στη Λέσβο, 1.070 στη Χίο, 1.727 στη Σάμο, 611 στη Λέρο και 1.753 στη Κω. Επίσης 2.000 πρόσφυγες θα φιλοξενηθούν στην Κρήτη μετά από συμφωνία των δημάρχων μετά την ολοκλήρωση της τουριστικής περιόδου, φιλοξενούμενοι σε τέσσερις χώρους, έναν σε κάθε νομό. Τον σχεδιασμό παρουσίασε ο αναπληρωτής υπουργός Μεταναστευτικής Πολιτικής Γιάννης Μουζάλας, ύστερα από σύσκεψη στην Περιφέρεια Κρήτης, στο Ηράκλειο, στην οποία συμμετείχαν ο περιφερειάρχης Κρήτης Σταύρος Αρναουτάκης, βουλευτές και δήμαρχοι του νησιού. Σύμφωνα με τον Γ. Μουζάλα, τα camp θα είναι οργανωμένα, με σπίτια και όχι σκηνές, ενώ στους πρόσφυγες θα παρέχεται ιατροφαρμακευτική περίθαλψη, σίτιση και στοιχειώδης εκπαίδευση (kathimerini.gr). Στα ίδια νησιά σε χώρους της Ύπατης Αρμοστείας του ΟΗΕ, ΜΚΟ και λοιπών μη ανοιχτών κρατικών δομών φιλοξενούνται άλλα 6.745 άτομα. Συνολικά, δηλαδή, στα πέντε αυτά νησιά παραμένουν 14.268 πρόσφυγες. Στην υπόλοιπη χώρα, στην Αττική οι πρόσφυγες ανέρχονται σε 7.645, στη βόρεια Ελλάδα σε 2.966, στην κεντρική σε 3.114 και στη νότια Ελλάδα (Ανδραβίδα) σε 166 σύμφωνα με τα nea.gr (<http://www.tanea.gr/news/greece/article/5433683/kai-nees-afikseis-prosfygwn-sta-nhsia-synolika-62-166-se-olh-th-xwra/>) [Πρόσβαση 27 Μαΐου 2017].

Κεφάλαιο 2^ο: Νομοθετικό πλαίσιο

2.1 Νομικό Πλαίσιο στην Ευρώπη

Μετά τον Β΄ Παγκόσμιο πόλεμο υπήρχε ανάγκη να δημιουργηθεί ένα νέο διεθνές νομικό κείμενο που να καθορίζει το νομικό καθεστώς των προσφύγων και έναν ορισμό για το ποιος μπορεί να θεωρηθεί πρόσφυγας. Αυτό έπρεπε να γίνει διότι το πρόβλημα των προσφύγων δεν είχε λυθεί. Έτσι δημιουργήθηκε η Σύμβαση σχετικά με το καθεστώς των προσφύγων που υιοθετήθηκε από τη Συνδιάσκεψη των Πληρεξουσίων των Ηνωμένων Εθνών στις 28η Ιουλίου 1951 και τέθηκε σε ισχύ από 21η Απριλίου 1954» (UNHCR, 2004:5). Στις 28 Ιουλίου 1951, τα παρευρισκόμενα εκεί κράτη υιοθέτησαν τη Σύμβαση για το καθεστώς των προσφύγων. «Η Σύμβαση του 1951 αντικατέστησε όλες τις προηγούμενες Διεθνείς Συμφωνίες που αφορούσαν στους πρόσφυγες, και έδωσε για πρώτη φορά τον ορισμό του πρόσφυγα (άρθρο 1), θέτοντας δύο περιορισμούς, ένα χρονικό και ένα γεωγραφικό. Ο πρώτος περιορισμός αφορούσε τα αίτια που οδηγούσαν κάποιον να αναγνωρισθεί ως πρόσφυγας. Ο δεύτερος περιορισμός αναφερόταν στον τόπο που διαδραματίστηκαν τα γεγονότα και ο οποίος θα έπρεπε να είναι η «Ευρώπη» ή «αλλού». Οι περιορισμοί αυτοί δημιούργησαν πολλά προβλήματα πράγμα που οδήγησε στην υιοθέτηση του Πρωτοκόλλου του 1967 για το καθεστώς των προσφύγων από την Γενική Συνέλευση των Ηνωμένων Εθνών,. Η Σύμβαση του 1951 τέθηκε σε ισχύ στις 22 Απριλίου 1954 και το Πρωτόκολλό της στις 4 Οκτωβρίου 1967» (Νάσκου-Περράκη, 1992:88-89).

Η Σύμβαση αυτή περιλαμβάνει έναν ορισμό για την έννοια του πρόσφυγα:

«Κάθε πρόσωπο που, λόγω εξωτερικής επιδρομής, κατοχής, ξένης κυριαρχίας, γεγονότων που διαταράσσουν σοβαρά τη δημόσια τάξη είτε σε τμήμα είτε ολόκληρη τη χώρα καταγωγής ή ιθαγένειας του, εξαναγκάζεται να εγκαταλείψει τον τόπο της συνήθους διαμονής του, με σκοπό να αναζητήσει καταφύγιο αλλού έξω από τη χώρα της, καταγωγής ή και της ιθαγένειας του» (UNHCR,2004:6).

Το 1980 άρχισε να γίνεται συζήτηση για σχετικά με την ελεύθερη κυκλοφορία προσώπων. Για ορισμένα κράτη μέλη η έννοια αυτή θα έπρεπε να εφαρμόζεται μόνο σε πολίτες της Ευρωπαϊκής Ένωσης που σήμαινε τη διατήρηση των ελέγχων στα σύνορα και των διαχωρισμό μεταξύ ευρωπαϊκών πολιτών και πολιτών τρίτων χωρών.

Άλλα κράτη-μέλη αντίθετα επιθυμούσαν τη καθιέρωση της ελεύθερης κυκλοφορίας για όλους και τη κατάργηση συνοριακών ελέγχων. Επειδή δεν επιτεύχθηκε η συμφωνία στο πλαίσιο της Ευρωπαϊκής Κοινότητας, η Γαλλία, η Γερμανία, το Λουξεμβούργο, το Βέλγιο και οι κάτω χώρες αποφάσισαν το 1985 να δημιουργήσουν ένα χώρο χωρίς σύνορα το χώρο «Σένγκεν» το όνομα της πόλης του Λουξεμβούργου στην οποία υπογράφηκαν οι πρώτες συμφωνίες. Μετά την υπογραφή της Συνθήκης του Άμστερνταμ, αυτή η διακυβερνητική συνεργασία ενσωματώθηκε στο πλαίσιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης στις 1^η Μαΐου 1999.

<http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EL/TXT/?uri=LEGISSUM:133020>

[Πρόσβαση 26/6/2017].

2.2 Νομικό πλαίσιο στην Ελλάδα

Σε αυτό το πλαίσιο, το Νοέμβριο του 2010, υιοθετήθηκε το Προεδρικό Διάταγμα (ΠΔ) 114/2010 (ΕΝ), με το οποίο ρυθμίστηκε η μεταβατική διαδικασία ασύλου στην Ελλάδα. Το ΠΔ 114/2010 αντικατέστησε το παλαιότερο ΠΔ 90/2008 και κατήργησε το ΠΔ 81/2009 που είχε δεχθεί κριτική τόσο από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή όσο και από την Ύπατη Αρμοστεία και άλλους ευρωπαϊκούς φορείς, όσον αφορά τη συμφωνία του με τα διεθνή και ευρωπαϊκά πρότυπα. Σε συνέχεια αυτού, η Ύπατη Αρμοστεία είχε αποφασίσει να μη συμμετέχει στα γνωμοδοτικά όργανα στη διαδικασία του ασύλου, όπως αυτά είχαν θεσπισθεί με το ΠΔ 81/2009.

Μεταξύ άλλων, το ΠΔ 114/2010 άνοιξε το δρόμο για την επανασύσταση και τη βελτίωση της λειτουργίας των Επιτροπών Προσφυγών, ενώ αποκέντρωσε τα όργανα εξέτασης σε πρώτο βαθμό των αιτημάτων ασύλου σε 14 Αστυνομικές Διευθύνσεις της χώρας.

Τον Ιανουάριο του 2011, υιοθετήθηκε ο νέος Νόμος (3907/2011), για την αναμόρφωση του συστήματος ασύλου στην Ελλάδα. Ο νέος νόμος προβλέπει τη δημιουργία αυτοτελούς Υπηρεσίας Ασύλου και ενός συστήματος υποδοχής και διαπίστωσης του «προφίλ» και των αναγκών όσων εισέρχονται στην Ελλάδα χωρίς τις νόμιμες διατυπώσεις, συμπεριλαμβανομένων και ατόμων που επιθυμούν να ζητήσουν άσυλο.

Μετά από αναβολές, επί δύο έτη, στην έναρξη εφαρμογής της νέας διαδικασίας ασύλου υπό τη νεοσυσταθείσα Υπηρεσία Ασύλου εξαιτίας δυσκολιών σε θέματα, κυρίως, εξασφάλισης ανθρωπίνων πόρων και εξοπλισμού, ήδη από τις 7 Ιουνίου 2013, ξεκίνησε η λειτουργία του Περιφερειακού Γραφείου Ασύλου Αττικής, καθώς και η εφαρμογή της νέας διαδικασίας ασύλου, που ρυθμίζεται πλέον από το Π.Δ. 113/2013. Όσον αφορά στην εξέταση των αιτημάτων ασύλου που έχουν ήδη καταγραφεί από την αστυνομία, αυτή παραμένει στην αρμοδιότητα των αστυνομικών διευθύνσεων ανά τη χώρα. Η έναρξη λειτουργίας της νέας Υπηρεσίας Ασύλου και το νέο νομοθετικό πλαίσιο για τη διαδικασία ασύλου σηματοδοτούν μια ιδιαίτερα θετική εξέλιξη, που πρέπει να στηριχθεί περαιτέρω για την ολοκλήρωση της μετάβασης σε ένα δίκαιο και αποτελεσματικό σύστημα ασύλου στην Ελλάδα.

Επίσης, από τον Μάρτιο του 2013 λειτουργεί το πρώτο Κέντρο Πρώτης Υποδοχής (ΚΕ.Π.Υ.), στην περιοχή του Έβρου. Παρά τις ελλείψεις σε αναγκαίο προσωπικό και τις δυσκολίες για πραγματοποίηση των αναγκαίων παραπομπών σε δομές προστασίας, η λειτουργία του πρώτου ΚΕ.Π.Υ. έχει σηματοδοτήσει μια καθοριστική βελτίωση σχετικά με την καταγραφή και ταυτοποίηση των νέο-εισερχομένων, καθώς επίσης και με την κάλυψη των βασικών αναγκών τους, συμπεριλαμβανομένης της ιατρικής και ψυχολογικής στήριξης και της παροχής ενημέρωσης για τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις τους σε γλώσσα που κατανοούν. Ιδιαίτερης σημασίας παραμένει η ανάγκη για ενίσχυση της Υπηρεσίας Πρώτης Υποδοχής, μέσω της δημιουργίας Κέντρων Πρώτης Υποδοχής ή ανάπτυξης κινητών ομάδων σε βασικά σημεία εισόδου της χώρας, ιδίως στα νησιά του Ανατολικού Αιγαίου που αντιμετωπίζουν αυξημένο αριθμό αφίξεων.

Τέλος, σημαντική εξέλιξη αποτελεί η δυνατότητα της Υπηρεσίας Πρώτης Υποδοχής να ιδρύει και να εποπτεύει Δομές Φιλοξενίας αιτούντων άσυλο και ασυνόδευτων ανηλίκων (άρθρο 110, Ν. 4172/2013) προς υλοποίηση των υποχρεώσεων της χώρας που πηγάζουν από την Ευρωπαϊκή Οδηγία 2013/33/ΕΕ (Αναδιατύπωση), την οποία η χώρα οφείλει να ενσωματώσει έως τις 20 Ιουλίου 2015 (<https://www.unhcr.gr/prostasia/nomiki-prostasia/o-nomos-stin-ellada.html>)

[Πρόσβαση 28/4/2017].

Η νέα όμως ανάγκη για αποτελεσματικότερη αντιμετώπιση οδήγησε το Ελληνικό Κράτος να θεσπίσει νέο νόμο :

- Νόμος 4375/2016

Δημοσιεύθηκε στο ΦΕΚ 51/Α/3-4-2016 ο νόμος 4375 με τίτλο «Οργάνωση και λειτουργία Υπηρεσίας Ασύλου, Αρχής Προσφυγών, Υπηρεσίας Υποδοχής και Ταυτοποίησης σύσταση Γενικής Γραμματείας Υποδοχής, προσαρμογή της Ελληνικής Νομοθεσίας προς τις διατάξεις της Οδηγίας 2013/32/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου «σχετικά με τις κοινές διαδικασίες για τη χορήγηση και ανάκληση του καθεστώτος διεθνούς προστασίας (αναδιατύπωση)» (L 180/29.6.2013), διατάξεις για την εργασία δικαιούχων διεθνούς προστασίας και άλλες διατάξεις».

Με τον Νόμο 4375/2016 αναμορφώνεται το σύστημα διεθνούς προστασίας, υποδοχής, καταγραφής και ταυτοποίησης των νεοεισερχομένων πολιτών τρίτων χωρών καθώς και του συστήματος υποδοχής και φιλοξενίας των αιτούντων διεθνούς προστασίας σύμφωνα με το διεθνές και ενωσιακό δίκαιο . Γίνεται η πλήρης ενσωμάτωση της αναθεωρημένης Ευρωπαϊκής Οδηγίας 2013/32 για τις κοινές ευρωπαϊκές διαδικασίες στην χορήγηση του καθεστώτος διεθνούς προστασίας σε όσους την αιτούνται (μέρος της οδηγίας είχε ενσωματωθεί με το Προεδρικό Διάταγμα 113/2013)

Μια από τις βασικές αλλαγές του νόμου είναι η επιτάχυνση της διαδικασίας εξέτασης αιτημάτων διεθνούς προστασίας, προκειμένου να μην υπερβαίνει τις 14 ημέρες.

Ειδικότερα, οι διατάξεις προβλέπουν :

- Την ενίσχυση οργάνωση και στελέχωση και ρύθμιση ζητημάτων αρμοδιότητας της Υπηρεσίας Ασύλου. Η Υπηρεσία Ασύλου, συγκροτείται ως αυτοτελής Υπηρεσία του Υπουργείου Εσωτερικών και Διοικητικής Ανασυγκρότησης η οποία λειτουργεί σε επίπεδο Διεύθυνσης, με αρμοδιότητα σε όλη την χώρα, υπαγόμενη απευθείας στον Υπουργό. Έχει ως αποστολή την εφαρμογή της νομοθεσίας περί ασύλου. Η Υπηρεσία Ασύλου συγκροτείται από την Κεντρική Υπηρεσία Ασύλου και τις Περιφερειακές Υπηρεσίες Ασύλου με Περιφερειακά Γραφεία Ασύλου στην Αττική, τη Θεσσαλονίκη, τη Θράκη, την Ήπειρο, τη Θεσσαλία, τη Δυτική Ελλάδα, την Κρήτη, τη Λέσβο, τη Χίο, τη Σάμο, τη Λέρο και τη Ρόδο.

- Τη θεσμική αναβάθμιση ως προς τις εγγυήσεις ανεξάρτητης λειτουργίας της Αρχής Προσφυγών με την τροποποίηση του νομοθετικού πλαισίου που διέπει την λειτουργία της Αρχής Προσφυγών και ενίσχυση της ανεξαρτησίας του δευτεροβάθμιου οργάνου κρίσης των αιτήσεων διεθνούς προστασίας, όσο και η διοικητική και οικονομική αυτοτέλεια της Αρχής,

- Την κατάργηση της «Υπηρεσίας Πρώτης Υποδοχής» (μετονομασία των Hotspot) και την ίδρυση και λειτουργία αυτοτελούς Υπηρεσίας με τίτλο «Υπηρεσία Υποδοχής και Ταυτοποίησης» (Υ.Π.Υ.Τ), η οποία υπάγεται στη Γενική Γραμματεία Υποδοχής του Υπουργείου Εσωτερικών και Διοικητικής Ανασυγκρότησης. Η Δομή προβλέπει και Περιφερειακές Υπηρεσίες της Υπηρεσίας Υποδοχής και Ταυτοποίησης οι οποίες είναι:

α) τα Κέντρα Υποδοχής και Ταυτοποίησης (Κ.Υ.Τ.),

β) οι Κινητές Μονάδες Υποδοχής και Ταυτοποίησης (Κ.Μ.Υ.Τ.),

γ) οι ανοικτές Δομές Προσωρινής Υποδοχής πολιτών τρίτων χωρών ή ανιθαγενών, οι οποίοι έχουν αιτηθεί διεθνή προστασία,

δ) οι ανοικτές Δομές Προσωρινής Φιλοξενίας πολιτών τρίτων χωρών ή ανιθαγενών

- Τροποποιήσεις του ισχύοντος νομοθετικού πλαισίου του υπάρχοντος συστήματος διεθνούς προστασίας, χορήγησης καθεστώτος για λόγους ανθρωπιστικούς σε αιτούντες διεθνούς προστασίας των οποίων οι αιτήσεις εκκρεμούν για διάστημα πέραν της πενταετίας, Το ανώτερο χρονικό διάστημα που θα μπορεί να εξετάζεται ένα αίτημα ασύλου θα είναι 6 μήνες και εάν η απόφαση των επιτροπών είναι θετική τότε θα δίνεται άδεια παραμονής στην Ελλάδα για τρία χρόνια. Για ανθρωπιστικού λόγους θα χορηγηθούν άδειες διαμονής σε όσους μετανάστες έχουν υποβάλει αίτηση για άσυλο εδώ και πέντε χρόνια και δεν έχουν λάβει απάντηση την στιγμή που εκκρεμούν χιλιάδες αιτήσεις στις υπηρεσίες ασύλου ακόμα και για επτά χρόνια.

- Τη Σύσταση Γενικής Γραμματείας Υποδοχής στο Υπουργείο Εσωτερικών και Διοικητικής Ανασυγκρότησης και τη μετονομασία της Γενικής Γραμματείας Πληθυσμού και Κοινωνικής Συνοχής σε Γενική Γραμματεία Μεταναστευτικής Πολιτικής,

- Την προσαρμογή της Ελληνικής νομοθεσίας προς τις διατάξεις της Οδηγίας 2013/32/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου “σχετικά με τις κοινές διαδικασίες για τη χορήγηση και ανάκληση τον καθεστώτος διεθνούς προστασίας ,
- Την πρόσβαση στην απασχόληση των αναγνωρισμένων από την ελληνική πολιτεία ως δικαιούχων διεθνούς προστασίας, των αιτούντων διεθνή προστασία και των προσώπων στους οποίους έχει χορηγηθεί καθεστώς παραμονής για ανθρωπιστικούς λόγους στην Ελλάδα ,
- Την κάλυψη δαπανών μεταφοράς μεταναστών και προσφύγων εντός των ορίων της ελληνικής επικράτειας ,
- Τη ρύθμιση ζητημάτων και αρμοδιοτήτων των Αρχών συντονισμού, διαχείρισης και εφαρμογής των προγραμμάτων του Ταμείου Ασύλου, Μετανάστευσης και Ένταξης και του Ταμείου Εσωτερικής Ασφάλειας, και άλλων πόρων, και σχετικές ρυθμίσεις εφαρμογής αυτών.

Είναι σημαντικό να επισημανθεί ότι με το άρθρο 81, του νόμου, προβλέπεται η κατάργηση των διατάξεων των Κεφαλαίων Α' και Β' του ν. 3907/2011 (ΦΕΚ Α' 7), του π.δ. 189/1998 (Α' 140), καθώς και κάθε άλλη γενική ή ειδική διάταξη που αντίκειται στις διατάξεις του παρόντος ή ρυθμίζει διαφορετικά τα θέματα που αποτελούν αντικείμενό του. Με την έναρξη ισχύος του Μέρους Γ' του παρόντος, καταργείται το Μέρος Α' του π.δ. 113/2013 (Α146). Τα άρθρα 33 και 34 του π.δ. 113/2013 (Α146) καταργούνται σε δύο μήνες από τη δημοσίευση του νόμου.

- Νόμος για το Δικαίωμα Διαμονής Και Διοικητικές Διατυπώσεις.

Άρθρο 6

Προϋποθέσεις δικαιώματος διαμονής

Το δικαίωμα διαμονής πολιτών τρίτων χωρών που εισέρχονται νόμιμα στην Ελλάδα, για έναν από τους λόγους του Κώδικα αυτού, τελεί υπό τις εξής προϋποθέσεις:

- α) Να είναι κάτοχοι έγκυρου ταξιδιωτικού εγγράφου αναγνωρισμένου από την Ελλάδα η ισχύς του οποίου εκτείνεται τουλάχιστον τρεις μήνες μετά την τελευταία

προβλεπόμενη ημερομηνία αναχώρησης, να περιέχει τουλάχιστον δύο κενές σελίδες και να εκδόθηκε εντός της προηγούμενης δεκαετίας.

Ειδικά, για τις περιπτώσεις κατά τις οποίες ο πολίτης τρίτης χώρας αδυνατεί να προσκομίσει ισχύον διαβατήριο ή άλλο ταξιδιωτικό έγγραφο, είναι δυνατή η αναγνώριση δικαιώματος διαμονής ως στερούμενος διαβατηρίου, εφόσον ο πολίτης τρίτης χώρας επικαλείται ειδικώς και αιτιολογημένα αντικειμενική αδυναμία λόγω ιδιαίτερων συνθηκών ή καταστάσεων, κατόπιν γνώμης της Επιτροπής της παραγράφου 2 του άρθρου 134.

β) Να είναι κάτοχοι ισχύουσας εθνικής θεώρησης εισόδου για έναν από τους λόγους του νόμου, υπό την επιφύλαξη ειδικότερων ρυθμίσεων του παρόντος Κώδικα.

γ) Να μην θεωρούνται απειλή για τη δημόσια τάξη, την εσωτερική ασφάλεια ή τις διεθνείς σχέσεις και να μην είναι καταχωρισμένοι ως ανεπιθύμητοι στις εθνικές βάσεις δεδομένων. Ως κριτήρια για τη συνδρομή των λόγων και δημόσιας τάξης και ασφάλειας, συνεκτιμώνται από την αρμόδια για την έκδοση της άδειας διαμονής υπηρεσία:

i) η έκδοση τελεσίδικης καταδικαστικής απόφασης για κακούργημα ή πλημμέλημα σε ποινή φυλάκισης τουλάχιστον ενός (1) έτους, ii) η εγγραφή στον κατάλογο ανεπιθύμητων, η οποία παύει αυτοδικαίως να ισχύει με τη χορήγηση ή ανανέωση άδειας διαμονής, iii) άλλοι λόγοι δημόσιας τάξης, οι οποίοι θα πρέπει να μνημονεύονται ειδικώς και αιτιολογημένα στη σχετική απόφαση, iv) ιδιαιτέρως εξαιρετικοί λόγοι, ειδικώς αιτιολογημένοι, που αφορούν σε ζητήματα εσωτερικής ασφάλειας. Η εξέταση λόγων που αφορούν στη δημόσια τάξη και ασφάλεια της χώρας αποτελεί προαπαιτούμενο στοιχείο μόνο κατά την αρχική χορήγηση της άδειας διαμονής του πολίτη τρίτης χώρας και για την υπαγωγή σε καθεστώς αδειών διαμονής μακράς διάρκειας. Για τα ανήλικα τέκνα των πολιτών τρίτων χωρών, η εξέταση συνδρομής λόγων δημόσιας τάξης και ασφάλειας θα διενεργείται μόνο μετά τη συμπλήρωση του 15ου έτους της ηλικίας τους. Εφόσον συντρέχουν λόγοι δημόσιας τάξης και ασφάλειας, η αρμόδια υπηρεσία μπορεί να αρνηθεί τη χορήγηση ή ανανέωση της άδειας διαμονής. Η συνδρομή λόγων δημόσιας τάξης και ασφάλειας που ανακύπτουν μετά τη χορήγηση της άδειας διαμονής συνιστούν λόγο ανάκλησής της. Οι αρμόδιες υπηρεσίες του Υπουργείου Δημόσιας Τάξης και Προστασίας του Πολίτη, υποχρεούνται να απαντήσουν μέσα σε προθεσμία δύο μηνών. Η παράλειψη

των υπηρεσιών να αποστείλουν εγκαίρως γνώμη δεν κωλύει την έκδοση της απόφασης χορήγησης άδειας διαμονής, εκτός αν τούτο ζητηθεί ειδικώς από τις ανωτέρω υπηρεσίες.

δ) Να μην αποτελούν κίνδυνο για τη δημόσια υγεία. Οι ασθένειες που μπορούν να δικαιολογήσουν άρνηση εισόδου είναι εκείνες που προβλέπονται από την Παγκόσμια Οργάνωση Υγείας και το ενωσιακό κεκτημένο, καθώς και άλλες λοιμώδεις, μεταδοτικές ή παρασιτικές ασθένειες, οι οποίες επιβάλλουν τη λήψη μέτρων για την προστασία της δημόσιας υγείας. Η διαπίστωση, μετά την έκδοση της αρχικής άδειας διαμονής, ότι ο ενδιαφερόμενος πάσχει από ασθένεια, από την οποία προσεβλήθη μετά την είσοδό του στη χώρα δεν αποτελεί λόγο για τη μη ανανέωση της άδειας διαμονής του ή την απομάκρυνσή του από το έδαφος της χώρας. Ο Υπουργός Εσωτερικών ή ο Γενικός Γραμματέας της Αποκεντρωμένης Διοίκησης, κατά περίπτωση, μπορεί να ζητήσει από τον πολίτη τρίτης χώρας, εάν υπάρχουν σοβαρές ενδείξεις που το καθιστούν αναγκαίο, να υποβληθεί, εντός τριών μηνών από την ημερομηνία άφιξης, σε ιατρική εξέταση προκειμένου να πιστοποιηθεί ότι δεν πάσχουν από καμία από τις ασθένειες που αναφέρονται στην παραπάνω παράγραφο. Αυτές οι ιατρικές εξετάσεις δεν μπορούν να έχουν συστηματικό χαρακτήρα.

ε) Να διαθέτουν πλήρη ασφάλιση ασθένειας, για το σύνολο των κινδύνων που καλύπτονται για τους ημεδαπούς. Υπό την επιφύλαξη ειδικών ρυθμίσεων της ασφαλιστικής νομοθεσίας, οι πολίτες τρίτων χωρών που διαμένουν στη χώρα για εργασία και τα μέλη των οικογενειών τους, εφόσον είναι συντηρούμενα, ασφαλίζονται υποχρεωτικά στον ασφαλιστικό φορέα που υπάγονται, αναλόγως του επαγγέλματος που ασκούν, αντίστοιχα με τους ημεδαπούς. Πολίτες τρίτων χωρών που διαμένουν στη χώρα για λοιπούς λόγους μπορούν να ασφαλίζονται σε ιδιωτικούς ασφαλιστικούς φορείς (<https://www.e-nomothesia.gr/law-news/neos-nomos-43752016-gia-prosphugiko.html>) [Πρόσβαση 28/4/2017].

2.3 Ανθρώπινα Δικαιώματα

Τα ανθρώπινα δικαιώματα πηγάζουν από γραπτούς και άγραφους νόμους. Τα δικαιώματα είναι ατομικά, πολιτικά, κοινωνικά και οικονομικά. Αυτά αποτελούν τη βασική προϋπόθεση για την ύπαρξη του ανθρώπου και το κάνουν να ζήσει ως βιολογικό, κοινωνικό και πνευματικό όν.

Τα δικαιώματα των ανθρώπων αποτελούν το θεμέλιο πάνω στο οποίο η ανθρωπότητα επιχειρεί ο κάθε άνθρωπος πάνω στη γη να έχει ένα ειρηνικό και ευοίωνο μέλλον. Λειτουργούν ως διεθνείς νόρμες και διασφαλίζουν τη προστασία όλων των ανθρώπων από πολιτική, πολιτισμική, κοινωνική και οικονομική μορφή, όπως και από κάθε άλλη διάκριση. Τα δικαιώματα έχουν επιπτώσεις στην καθημερινότητα όλων των ανθρώπων. Επιπλέον θέτουν προϋποθέσεις υπό τις οποίες ο καθένας πρέπει να ζει με αξιοπρέπεια, να έχει δίκαιη και αξιοπρεπή διαβίωση στη κατοικία του, στο χώρο εργασίας και στη καθημερινότητα του. Για να είναι αυτό εφικτό πρέπει να υπάρχει το κατάλληλο νομοθετικό πλαίσιο και οι κατάλληλες υπηρεσίες που θα σέβονται και θα προστατεύουν τα ατομικά, κοινωνικά, πολιτικά, πολιτισμικά και οικονομικά δικαιώματα. Παράλληλα θα πρέπει να υπάρχουν κάποιες αρχές και κατευθύνσεις μέσα από τις οποίες θα καθορίζεται ο σεβασμός στους νόμους και στους θεσμούς. Τέλος θα πρέπει να καθορίζονται κανόνες δεοντολογίας σε σχέση με τη συμπεριφορά των ανθρώπων απέναντι στο ίδιο τους τον εαυτό αλλά και στους άλλους ανθρώπους ανεξάρτητα από το χρώμα, τη φυλή, το φύλο, την εθνικότητα, τη γλώσσα και τη θρησκεία τους ώστε να γίνονται σεβαστά τα ανθρώπινα δικαιώματα

(http://www.ministryofjustice.gr/site/Portals/0/uploaded_files/uploads_04/ETHNIKO_SXEDIO_MARCH%202014.pdf) [Πρόσβαση 26 Απριλίου 2017]).

2.4 Ανθρώπινα Δικαιώματα και Διακηρύξεις περί πρόσφυγα

Διακήρυξη περί δικαιωμάτων

Η Γενική Συνέλευση των Ηνωμένων Εθνών στις 10 Δεκεμβρίου 1948 έχοντας υπόψη τη Παγκόσμια Δήλωση των δικαιωμάτων του ανθρώπου διακήρυξε ότι η δήλωση αυτή τείνει να εξασφαλίσει την αναγνώριση, την παγκόσμια και την αποτελεσματική εφαρμογή των δικαιωμάτων που αναφέρονται σε αυτή. Ο σκοπός του Συμβουλίου της Ευρώπης είναι η πραγματοποίηση στενότερης ενότητας μεταξύ των μελών της και ότι μέσω των μέσων προς επίτευξη του σκοπού αυτού είναι η προάσπιση και η ανάπτυξη των δικαιωμάτων των ανθρώπων και των θεμελιωδών ελευθεριών. Επιβεβαιώνει τη προσήλωση προς την ελευθερία που αποτελεί το βάθρο

δικαιοσύνης και ειρήνης στο κόσμο και των οποίων η διατήρηση στηρίζεται στη κοινή αντίληψη και στο κοινό σεβασμό των δικαιωμάτων του ανθρώπου (http://www.echr.coe.int/Documents/Convention_ELL.pdf) [Πρόσβαση 27 Απριλίου 2017]).

Διακήρυξη περί πρόσφυγα

Στη Σύμβαση της Βιέννης για το Δίκαιο των Συνθηκών (1969) περιλαμβάνεται το προοίμιο το οποίο έχει σκοπό τη διασφάλιση της προστασίας των ιδιαίτερων δικαιωμάτων των προσφύγων, την ενθάρρυνση της διεθνούς συνεργασίας σε αυτό το τομέα και με τη συνδρομή μεταξύ άλλων της Ύπατης αρμοστείας του ΟΗΕ για τους πρόσφυγες καθώς και την αντιμετώπιση του προσφυγικού προβλήματος με τρόπο ώστε να μην αποτελεί πηγή έντασης στις σχέσεις μεταξύ των κρατών. (<https://www.unhcr.gr/no.../kathorismos-toy-kathestotos-toy-prosfyga.html?cid>) [Πρόσβαση 25 Μαΐου 2017]).

Το προοίμιο διατυπώνεται σε έντονη «γλώσσα ανθρώπινων δικαιωμάτων». Η πρώτη παράγραφος αναφέρεται στη βούληση της διεθνούς κοινότητας για σεβασμό της αρχής σύμφωνα με την οποία όλοι οι άνθρωποι χωρίς καμία διάκριση πρέπει να απολαμβάνουν τις ελευθερίες και τα δικαιώματα τους όπως ακριβώς αναγράφονται στην Οικουμενική Διακήρυξη των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου. Η δεύτερη παράγραφος αναφέρεται στο ενδιαφέρον του Οργανισμού των Ηνωμένων Εθνών για το προσφυγικό ζήτημα και στις προσπάθειες του να εξασφαλίσει τις ελευθερίες και τα δικαιώματα των προσφύγων. Αυτές οι αρχές συμβάλουν στην ερμηνεία της Σύμβασης του 1951 σύμφωνα με τη Σύμβαση της Βιέννης για το Δίκαιο των Συνθηκών.

Οι πρόσφυγες δικαιούνται διεθνή προστασία ακριβώς επειδή απειλούνται τα ανθρώπινα δικαιώματά τους. Η θεμελιώδης προστασία που δικαιούται κάθε πρόσφυγας είναι η προστασία από την επαναπροώθηση σε έδαφος όπου η ζωή του ή η ελευθερία του απειλούνται για τους λόγους που αναφέρονται στη Σύμβαση. Αυτή η προστασία και η προστασία άλλων δικαιωμάτων που αποτυπώνονται στη Σύμβαση του 1951 αποτελούν το σκοπό του καθορισμού του καθεστώτος του πρόσφυγα. Οι αρχές των ανθρώπινων δικαιωμάτων, όχι μόνο για τους προαναφερόμενους λόγους, πρέπει να διέπουν την ερμηνεία του καθορισμού του δικαιούχου της προστασίας. Έτσι, η προστασία των προσφύγων και του διεθνούς συστήματος προστασίας των

δικαιωμάτων του ανθρώπου έχει εκφρασθεί και αποτελέσει αντικείμενο ανάλυσης σε αρκετά κείμενα της Ύπατης Αρμοστείας και στα Πορίσματα της Εκτελεστικής Επιτροπής.

Κεφάλαιο 3^ο: Σχεδιασμός αντιμετώπισης φαινομένου

3.1 Προσφυγικές ροές προς την Ελλάδα και τις άλλες ευρωπαϊκές και μη χώρες.

Η μετανάστευση επηρεάζεται από παράγοντες οικονομικούς, πολιτικούς και κοινωνικούς. Πολλές φορές οι λόγοι αυτοί συνυπάρχουν ή κάποιος από αυτούς αποτελεί μεγαλύτερο κίνητρο το οποίο ωθεί τους ανθρώπους να ακολουθήσουν τον δρόμο της μετανάστευσης ή της προσφυγιάς.

Στη χώρα του μετανάστη ή του πρόσφυγα μιλάμε για παράγοντες ώθησης και για να συγκεκριμενοποιήσουμε κάποιους από αυτούς, μιλάμε για τις πολιτικές συνθήκες, το πολίτευμα, τα θρησκευτικά πιστεύω και τις θρησκευτικές πρακτικές που επηρεάζουν άμεσα ή έμμεσα την ζωή των ανθρώπων και τους ωθούν να πάρουν την απόφαση απομάκρυνσής τους από την χώρα τους. Σε αυτό το σημείο θα πρέπει να μιλήσουμε και για τον πόλεμο ο οποίος αποτελεί τον κύριο λόγο της αύξησης των προσφυγικών ροών προς την χώρα μας και τις άλλες ευρωπαϊκές χώρες.

Τόσο η χώρα μας όσο και οι ευρωπαϊκές χώρες παρουσιάζουν παράγοντες έλξης των μεταναστών και των προσφύγων όπως την σχετική οικονομική ευημερία και τη πολιτική σταθερότητα σε συνδυασμό με την ελευθερία των θρησκευτικών πεποιθήσεων και των ιδεών. Ένας επιπλέον παράγοντας ,καθόλου αμελητέος, είναι και η αγορά εργασίας η οποία δίνει την δυνατότητα γρηγορότερης ένταξης των μεταναστών στην χώρα υποδοχής καθώς και την βελτίωση των συνθηκών ζωής και του βιοτικού επιπέδου.

Η Ύπατη Αρμοστεία του ΟΗΕ για τους πρόσφυγες αποκαλύπτει με αριθμούς το μέγεθος της προσφυγικής κρίσης:

- Από την 1η Ιανουαρίου μέχρι στις 29 Φεβρουαρίου, διέσχισαν τη Μεσόγειο 131.724 πρόσφυγες και μετανάστες. Οι 122.637 έφθασαν στην Ελλάδα. Το πρώτο εξάμηνο του 2015, ο αντίστοιχος αριθμός των αφίξεων ήταν 147.209. Συνολικά μέσα στο 2015, σχεδόν 1.000.000 μετανάστες και πρόσφυγες μπήκαν στην Ευρώπη. Η Γερμανία υποδέχθηκε τη μερίδα του λέοντος.

- Σύμφωνα με τα στοιχεία του Διεθνούς Οργανισμού Μετανάστευσης, από την 1η Ιανουαρίου μέχρι τις 16 Φεβρουαρίου, 120.065 άνθρωποι έφθασαν δια θαλάσσης. Εξ αυτών, η Ελλάδα δέχθηκε 111.099 πρόσφυγες και μετανάστες.
- Για μόνο τον Ιανουάριο 2016, επί 67.415 ανθρώπων που έφθασαν στην Ελλάδα, το 44% ήταν άνδρες, το 22% γυναίκες και το 34% παιδιά.
- Από την αρχή του έτους, 8.966 πρόσφυγες και μετανάστες έφθασαν στην Ιταλία, δηλαδή 1.000 περισσότεροι σε σχέση με την ίδια περίοδο του 2015.
- Σύμφωνα με κυβερνητικά στοιχεία, η ΠΓΔΜ κατέγραψε 87.036 αφίξεις από την 1η Ιανουαρίου μέχρι τις 24 Φεβρουαρίου.
- Σύμφωνα με εκτιμήσεις, 98.752 άνθρωποι καταγράφηκαν στην Κροατία, 95.744 στη Σλοβενία, 87.704 στη Σερβία και 2.476 στην Ουγγαρία, σύμφωνα με τις αρχές των χωρών αυτών.
- Περισσότεροι από 418 άνθρωποι, σύμφωνα με τα επίσημα στοιχεία, έχασαν τη ζωή τους προσπαθώντας να διασχίσουν τη Μεσόγειο, στο διάστημα από την 1η Ιανουαρίου μέχρι τις 24 Φεβρουαρίου 2016, σύμφωνα με τον Διεθνή Οργανισμό Μετανάστευσης. Ενώ, σύμφωνα με τον ΟΗΕ, 410 άνθρωποι έχασαν τη ζωή τους από την αρχή του έτους.
- Σύμφωνα με τον Διεθνή Οργανισμό Μετανάστευσης, ο θαλάσσιος δρόμος ανάμεσα στην Τουρκία και την Ελλάδα είναι ο φονικότερος, με 321 θανάτους. Κατά τους δύο πρώτους μήνες του 2015, 428 έχασαν τη ζωή τους κατά τη διέλευση.

Συνολικά το 2015, 3.770 άνθρωποι έχασαν τη ζωή τους προσπαθώντας να φθάσουν τις ευρωπαϊκές ακτές, σύμφωνα με τον Διεθνή Οργανισμό Μετανάστευσης.

Όσον αφορά τις χώρες προέλευσης των προσφύγων θα ήταν ενδιαφέρον να παραθέσουμε τα παρακάτω στοιχεία:

- Οι πρόσφυγες έρχονται κυρίως από τη Συρία, όπου ο πόλεμος έχει προκαλέσει από τα μέσα Μαρτίου 2011 τον θάνατο περισσότερων των 270.000 ανθρώπων και οδήγησε στην έξοδο περισσότερων των 4,7 εκατομμυρίων ανθρώπων. Η Τουρκία έχει υποδεχθεί 2 έως 2.5 εκατομμύρια πρόσφυγες από τη Συρία . Ο Λίβανος έχει υποδεχθεί άνω του 1,2 εκατομμυρίου προσφύγων από τη Συρία.

- Σύμφωνα με το ελληνικό Λιμενικό, στο διάστημα από την 1η μέχρι τις 21 Φεβρουαρίου, το 48% των προσφύγων και μεταναστών που έφθασαν στην Ελλάδα προέρχονταν από τη Συρία, το 25% από το Αφγανιστάν και το 17% από το Ιράκ.
- Σύμφωνα με εκπρόσωπο του Διεθνούς Οργανισμού Μετανάστευσης, η αύξηση των αφίξεων στην Ιταλία από την 1η Ιανουαρίου 2016 εξηγούνται από την αύξηση του αριθμού των μεταναστών που προέρχονται από την υποσαχάρια Αφρική, και ιδιαίτερα τη Νιγηρία, το Μαλί και τη Γκάμπια. Σε αύξηση βρίσκεται και ο αριθμός των ανθρώπων που προέρχεται από το Μαρόκο, με 483 αφίξεις από τον Ιανουάριο 2016, έναντι 93 τον Ιανουάριο 2015.

Σύμφωνα με τα πιο πρόσφατα στοιχεία της Υπάτης Αρμοστείας του ΟΗΕ οι προσφυγικές ροές στην Ευρώπη αποτυπώνονται ως εξής στο τέλος του μηνός Σεπτεμβρίου του τρέχοντος έτους:

Συνολικός αριθμός : 130.400 άτομα

Υπολογιζόμενοι νεκροί ή αγνοούμενοι : 2.428

Από τον συνολικό αριθμό αυτό το 16% είναι παιδιά, το 12% γυναίκες και το 72% άνδρες. Συγκεκριμένα τον μήνα Αύγουστο παρατηρήθηκε μείωση των προσφυγικών ροών μέσω της Ιταλίας και αντίστοιχα αύξηση των αντίστοιχων ροών μέσω Ισπανίας. Παρόμοια αύξηση παρατηρήθηκε και στον αριθμό προσφύγων που έφτασαν στην Ελλάδα μέσω Τουρκίας.

Πιο συγκεκριμένα η κατάσταση στην Ελλάδα διαμορφώνεται ως εξής:

Συνολικός αριθμός : 42.732

Πρόσφυγες που διαμένουν στην Ηπειρωτική Ελλάδα: 34.181

Πρόσφυγες που παραμένουν στα Νησιά : 8.551

Το τρέχον έτος έφτασαν στην χώρα μας 13.500 πρόσφυγες.

Ειδικότερα στην Κρήτη τον μήνα Ιούνιο ξεκίνησε η εγκατάσταση σε 35 σπίτια των πρώτων προσφύγων κυρίως μονογονεϊκών οικογενειών και την φροντίδα τους ανέλαβαν οι κοινωνικές δομές του Δήμου Ηρακλείου. Η εγκατάσταση των προσφύγων θα επεκταθεί και σε άλλες πόλεις.

Η κατάσταση δείχνει αυξητική τάση και όσον αφορά τα ασυνόδευτα ανήλικα τα οποία φτάνουν στην χώρα μας. Πιο συγκεκριμένα:

2.500 Εκτιμώμενος αριθμός Α.Α. στην Ελλάδα βάσει ανάλυσης των παραπομπών του ΕΚΚΑ

1.191 Συνολικός αριθμός θέσεων σε δομές φιλοξενίας Α.Α. (καλυμμένες θέσεις, θέσεις για τις οποίες έχουν βγει τοποθετήσεις και αναμένεται η μεταφορά των Α.Α μέχρι 15 Σεπτεμβρίου 2017

1.574 Συνολικός αριθμός παραπομπών Α.Α. στη λίστα αναμονής για τοποθέτηση σε δομή

φιλοξενίας (μέχρι 15 Σεπτεμβρίου 2017) που περιλαμβάνει:

- 211 Διαμονή σε δομές κλειστού τύπου (κέντρα υποδοχής και ταυτοποίησης)
- 119 σε προστατευτική φύλαξη

Η λίστα περιλαμβάνει παιδιά χωρίς ενήλικο που να ασκεί τη γονική μέριμνα (separated)

8.704 Συνολικός αριθμός παραπομπών Α.Α. στο ΕΚΚΑ, (Ιανουάριος 2016 – 15 Σεπτεμβρίου 2017) εκ των οποίων:

- 8.111 αγόρια (93%)
- 593 κορίτσια (7%)
- 510 <14 ετών (6%).

3.2. Αντιμετώπιση προσφύγων από τις χώρες υποδοχής

Σε αυτό το σημείο θα ήταν χρήσιμο να μιλήσουμε και για την αντιμετώπιση που έχουν αυτοί οι άνθρωποι στις χώρες υποδοχής, η οποία αποτελεί συχνά αντικείμενο συζητήσεων και σκέψεων σχετικά με την ιδέα της αλληλεγγύης, της αλληλοβοήθειας και του σεβασμού του κοινωνικού ιδεώδους που πρέσβευε και πρεσβεύει θεωρητικά η Ενωμένη Ευρώπη και τα μέλη της:

- Από την αρχή του έτους, περιοριστικά και αποτρεπτικά μέτρα κατά των προσφύγων και των μεταναστών εφαρμόζονται στην Ευρώπη, τόσο στα Βαλκάνια, στον κύριο δρόμο προς τη βόρεια Ευρώπη, όσο και στις χώρες όπου επιθυμούν να εγκατασταθούν.

- Η Αυστρία, η Κροατία, η Σλοβενία, μέλη της ΕΕ, καθώς και η ΠΓΔΜ και η Σερβία, μη μέλη, αποφάσισαν "να περιορίσουν" τον αριθμό των προσφύγων που εισέρχονται στο έδαφός τους.
- Η Ευρωπαϊκή Ένωση υιοθέτησε το φθινόπωρο του 2015 πρόταση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για την επανεγκατάσταση 160.000 προσφύγων βάσει υποχρεωτικών ποσοτώσεων. Μέχρι στιγμής, 642 άνθρωποι έχουν μεταφερθεί σε χώρες της ΕΕ.

Η Ελλάδα υπέδειξε κατά γενική ομολογία, εκτός ελαχίστων περιπτώσεων και αψηφώντας τις γνωστές οικονομικές δυσκολίες τις οποίες αντιμετωπίζει, μία θετική στάση απέναντι στους πρόσφυγες και τους μετανάστες. Τα όποια παράπονα και ο σκεπτικισμός προέκυψε περισσότερο από την δυστοκία των πολιτειακών αρχών να διαχειριστεί σωστά και αποτελεσματικά τον ομολογουμένως μεγάλο αριθμό προσφυγικών ροών.

Παραθέτουμε μερικές δομές και οργανισμούς που ενεργοποιήθηκαν, προκειμένου να διευκολύνουν τη ζωή των ανθρώπων αυτών:

- Αγκαλιά (υποδοχή προσφύγων στη Μυτιλήνη)
- Στέκι μεταναστών. Το Κοινωνικό Κέντρο / Στέκι Μεταναστών στην οδό Τσαμαδού στα Εξάρχεια λειτούργησε σαν σημαντικός φορέας αλληλεγγύης κατά την συγκέντρωση των προσφύγων στο Πεδίο του Άρεως. Συγκεντρώνουν ακόμα τρόφιμα και ρούχα, για ό,τι ανάγκες έχουν.
- Κίνηση Απελάστε το Ρατσισμό
- Help For Refugees In Molyvos. Διεθνής διαδικτυακή καμπάνια με αρκετά μεγάλη απήχηση στο Facebook. Συγκεντρώνουν πόρους και είδη ανάγκης.
- Γιατροί του Κόσμου. Οι Γιατροί του Κόσμου πραγματοποιούν δράσεις αυτή τη στιγμή στη Χίο, στα κέντρα κράτησης μεταναστών και αλλού
- Crowdfunding Lesbos Refugees. Crowdfunding προσπάθεια με αρχικό σκοπό να συγκεντρωθούν 1000 αγγλικές λίρες για νερό, τρόφιμα και είδη πρώτης ανάγκης στη Λέσβο. Αυτή τη στιγμή έχουν καταφέρει να συγκεντρώσουν 10.000 λίρες!
- Αλληλεγγύη Κως. Ανεξάρτητη κίνηση πολιτών της Κω με τεράστια προσφορά στο νησί σε τρόφιμα και είδη πρώτης ανάγκης.

- Hot Meals & Basic Supplies for Unsheltered Refugees in Thessaloniki. Crowdfunding πρωτοβουλία από αλληλέγγυους/ες στην Θεσσαλονίκη.
- Κοινωνικό Ιατρείο Φαρμακείο Αλληλεγγύης Δράμας.
- Δίκτυο Αλληλεγγύης Λέρου. Το Δίκτυο Αλληλεγγύης Λέρου είναι μια συλλογικότητα ανοικτή σε όλους όσους εμπνέονται από την ιδέα της συλλογικής και έμπρακτης αλληλεγγύης, σε μια εποχή κρίσης οικονομικής, κοινωνικής, ηθικής και πολιτικής.
- Εθελοντές Κιλκίς-Θεσσαλονίκης Σύροι Πρόσφυγες. Ομάδα υποστήριξης για τους πρόσφυγες της Ειδομένης από το Κιλκίς αυτή τη φορά.
- Κυριακάτικο Σχολείο Μεταναστών.

ΔΟΜΕΣ ΠΡΟΣΦΥΓΩΝ ΥΠΟ ΤΗΝ ΕΠΟΠΤΕΙΑ ΤΩΝ ΕΝΟΠΛΩΝ ΔΥΝΑΜΕΩΝ

Μειώθηκαν οι πρόσφυγες και μετανάστες που διαμένουν στις δομές φιλοξενίας των Ενόπλων Δυνάμεων μετά από οδηγίες του Υπουργείου Μεταναστευτικής Πολιτικής επαναπροσδιορίστηκε προς τα κάτω η αριθμητική δυνατότητα φιλοξενίας των συγκεκριμένων δομών

Μειώθηκαν κατά 133 άτομα οι πρόσφυγες/μετανάστες που διαμένουν στις 42 δομές φιλοξενίας που διαχειρίζονται οι Ένοπλες Δυνάμεις, όπως και ο συνολικός αριθμός των φιλοξενουμένων σε 16 από αυτές, μετά από οδηγίες του υπουργείου μεταναστευτικής Πολιτικής. Χθες καταγράφηκαν 18.733 άτομα έναντι 18.866 ατόμων που διέμεναν στις δομές την περασμένη Πέμπτη. Η δυνατότητα φιλοξενίας των δομών μειώθηκε από 38.772 άτομα σε 44 δομές στα 20.284 άτομα σε 42 δομές.

Όπως έγινε γνωστό από το ΓΕΕΘΑ, η μείωση αυτή, "χωρίς να προκύπτει ζήτημα κάλυψης των πραγματικών αναγκών φιλοξενίας προσφύγων / μεταναστών", οφείλεται:

- Στον επαναπροσδιορισμό της αριθμητικής δυνατότητας φιλοξενίας προς τα κάτω, σύμφωνα με οδηγίες του υπουργείου μεταναστευτικής Πολιτικής σε 16 δομές φιλοξενίας και συγκεκριμένα στις: Κυλλήνης, προβλήτα Σκαραμαγκά, Σχιστού Περάματος, Ελαιώνα Γ', Ραφήνας, Μαλακάσας, Ριτσώνας, 3ου χιλ. Βόλου-Λάρισας, Τρικάλων, Δολιανών, Φιλιπιάδας Πρεβέζης, Αλεξάνδρειας, Διαβατών, Κορδελιού, Πολυκάστρου Κιλκίς και Λαγκαδά,

- Στην οριστική κατάργηση των δομών σε Γιαννιτσά και Νέα Καρβάλη και -
Στην προσωρινή παύση της λειτουργίας των δομών Κυψελοχωρίου, Πέτρας
Ολύμπου, Ωραιοκάστρου, Σίνδου, Καλοχωρίου, και Χέρσου Κιλκίς.

Περαιτέρω βρίσκεται σε εξέλιξη αναβάθμιση των δομών Αγ. Ανδρέα, Θήβας,
Κατσικά, Τσεπέλοβου, Περιγιαλίου, Βαιοχωρίου, Καλυβίων, Θέρμης, Δράμας και
Σερρών. Για την υγειονομική κάλυψη των προσφύγων/μεταναστών διατίθενται 30
ιατροί και 15 νοσηλεύτριες, ενώ υφίσταται και περιοδική κάλυψη με ιατρούς διαφόρων
ειδικοτήτων (π.χ. παιδίατροι, γυναικολόγοι, ψυχίατροι).
(<http://www.protothema.gr/politics/article/665545/meiothikan-oi-prosfuges-kai-metanastes-pou-diamenoun-stis-domes-filoxenias-ton-enoplon-dunameon/>).

3.3 Σχέδιο αντιμετώπισης προσφυγικού ρεύματος στην Ευρώπη

Πολλά ευάλωτα άτομα έρχονται στην ΕΕ για να ζητήσουν άσυλο. Πρόκειται για μια μορφή διεθνούς προστασίας που παρέχεται σε άτομα που εγκαταλείπουν τη χώρα καταγωγής τους και οι οποίοι δεν μπορούν να επιστρέψουν λόγω βάσιμου φόβου διώξεων. Η ΕΕ έχει νομική και ηθική υποχρέωση να προστατεύσει αυτούς που έχουν ανάγκη. Τα κράτη μέλη είναι υπεύθυνα για την εξέταση των αιτήσεων ασύλου και για την απόφαση όσον αφορά το ποιοι θα τύχουν προστασίας.

Το 2016, 347.000 πρόσφυγες και μετανάστες έφθασαν στην Ευρώπη. Οι περισσότεροι πρόσφυγες και μετανάστες έχουν περάσει με πλοίο από τη Λιβύη στην Ιταλία ή από την Τουρκία στην Ελλάδα μέσω του Αιγαίου καθώς σχεδόν το 60% αυτών που φθάνουν στην Ευρώπη το 2016 προέρχονται από τις 10 πρώτες χώρες που παράγουν πρόσφυγες, κυρίως από τη Συριακή Αραβική Δημοκρατία της Συρίας, το Αφγανιστάν και το Ιράκ. Ένας τεράστιος αριθμός προσφύγων ήδη έχει μετακινηθεί στις χώρες της Ευρώπης. Το 2016, 4.690 πρόσφυγες και μετανάστες, στην αναζήτηση ενός καλύτερου μέλλοντος για αυτούς και τις οικογένειές τους, πέθαναν.

Η Ευρώπη στη προσπάθειά της να αντιμετωπίσει αυτό το κύμα έλαβε αποφάσεις και προχώρησε σε ένα σχέδιο αντιμετώπισης. Αυτό το σχέδιο (UNHCR 2017) επικεντρώνεται στη διασφάλιση της άμεσης βοήθειας και της προστασίας των νέων

αφίξεων αλλά και στις παρεμβάσεις που βασίζονται σε μετρητά. Επίσης, η ανταπόκριση των ανθρωπιστικών εταίρων κατά το 2017 θα επικεντρωθεί κυρίως στους σχετικά στατικούς και αυξανόμενους πληθυσμούς στην Ελλάδα και την Ιταλία.

Το 2017, η τάση αύξησης των αφίξεων αναμένεται να συνεχιστεί. Η μετεγκατάσταση σε άλλα κράτη μέλη της ΕΕ, όπως εγκρίθηκε στις αποφάσεις του Συμβουλίου της ΕΕ του Σεπτεμβρίου 2015 συνέχισε να είναι χαμηλή το 2016, με μόλις 1.549 από τους 24.000 υποψήφιους υποψηφίους να εγκαταλείψουν την Ιταλία μέσω αυτού του μηχανισμού.

Το 2017, η Τουρκία θα παραμείνει ένα σημαντικό σημείο εκκίνησης για τους πρόσφυγες και τους μετανάστες που επιδιώκουν την είσοδο στην Ευρώπη. Αντίθετα από τα τελευταία δύο χρόνια, οι αφίξεις στην Ευρώπη μέσω της κεντρικής Μεσογείου από τη Βόρεια Αφρική, ιδιαίτερα τη Λιβύη, αναμένεται να είναι σημαντικά μεγαλύτερες. Το πρώτο τρίμηνο του 2016, 151.452 άτομα έφτασαν στην Ελλάδα από την Τουρκία. Ωστόσο, μετά τη δήλωση ΕΕ-Τουρκίας της 18ης Μαρτίου 2016, οι αριθμοί αυτοί μειώθηκαν δραματικά. Μεταξύ της 1ης Απριλίου και της 31ης Οκτωβρίου, μόλις 18.000 άνθρωποι ολοκλήρωσαν αυτό το επικίνδυνο θαλάσσιο ταξίδι από την Τουρκία στην Ελλάδα

Το 2017 η ανθρωπιστική αντίδραση θα επικεντρωθεί στους ακόλουθους πέντε πληθυσμούς ανησυχίας:

1. Άτομα που έχουν συλληφθεί, διασώζονται στη θάλασσα και τα χερσαία σύνορα και έχουν συλληφθεί στην ενδοχώρα πριν φθάσουν σε σημείο αναχώρησης.
2. Πρόσωπα σε κίνηση μέσω της Τουρκίας σε μια προσπάθεια να φτάσουν στην ΕΕ.
3. Πρόσφυγες και αιτούντες άσυλο ήδη στην Τουρκία.
4. Τα άτομα που επανεισάγονται στην Τουρκία από την Ελλάδα και άλλες χώρες, τα οποία θα μεταφερθούν σε κέντρα απομάκρυνσης.
5. Οι πρόσφυγες της Συρίας να επανεγκατασταθούν από την Τουρκία προς την κατεύθυνση της αύξησης των δεσμεύσεων επανεγκατάστασης από τις χώρες της ΕΕ για τους συριακούς πρόσφυγες στην Τουρκία.

Στα δυτικά Βαλκάνια και Κεντρική Ευρώπη παρά το de facto κλείσιμο της διαδρομής των Δυτικών Βαλκανίων τον Μάρτιο του 2016, συνεχίστηκαν, αν και παράτυπα, οι κινήσεις προς και από τα Δυτικά Βαλκάνια. Το 2017, ενώ περίπου 12.000-13.000 πρόσφυγες και μετανάστες αναμένεται να φτάσουν ακανόνιστα, συνολικά 6.000 αναμένεται να παραμείνουν.

Η ουγγρική κυβέρνηση κατέβαλε σκληρή γραμμή υπό κράτηση, συχνά σε πολύ κακές συνθήκες. Οι νέες αφίξεις το 2017 ενδέχεται επίσης να αντιμετωπίσουν παρόμοιες συνθήκες. Στην Κροατία, περίπου 2.000 πρόσφυγες και αιτούντες άσυλο θα παραμείνουν και τουλάχιστον 1.000 περισσότεροι πρόσφυγες αναμένεται να φτάσουν μέσω του προγράμματος μετεγκατάστασης της ΕΕ

Συνολικά, ο αριθμός των αιτούντων άσυλο αυξήθηκε δραματικά το 2015, με διπλασιασμό ή τριπλασιασμό των αιτήσεων ασύλου σε ορισμένες χώρες. Η Διεθνής Αμνηστία εκτιμά ότι θα χρειαστούν περίπου 1,38 εκατομμύρια θέσεις για μετεγκατάσταση για τις πιο ευάλωτες ομάδες προσφύγων σε όλο τον κόσμο για τα επόμενα δύο χρόνια. Η οργάνωση καλεί τα μέλη-κράτη της ΕΕ να προσφέρουν τουλάχιστον 300.000 για αυτήν την περίοδο, είτε μέσω εθνικών προγραμμάτων είτε μέσω ενός υποχρεωτικού προγράμματος που θα τεθεί σε λειτουργία από την ΕΕ. (<https://www.amnesty.gr/news/press/article/15863/eyropi-drastikes-allages-aporaitites-gia-tin-antimetopisi-tis-prosfygikis>) [Πρόσβαση 24/4/2017].

Ως εκ τούτου, το 2017, αναμένεται ότι οι χώρες θα είναι σε θέση να επικεντρωθούν στην επεξεργασία των εκκρεμών αιτήσεων τους. Αυτό θα οδηγήσει σε αύξηση του αριθμού των προσφύγων, καθώς πολλοί αιτούντες άσυλο βρίσκονται σε καθυστέρηση λόγω αργής έγκρισης του συστήματος των χωρών. Η γενική στρατηγική επικεντρώνεται πλέον σε έναν πιο στατικό πληθυσμό, αναγνωρίζοντας ταυτόχρονα ότι οι άνθρωποι συνεχίζουν να κινούνται μέσω της Ευρώπης, κατά κύριο λόγο κατά παράνομο τρόπο, εκθέτοντάς τους σε σημαντικούς κινδύνους.

Εντούτοις, η γεωγραφική εμβέλεια του 2017 έχει επεκταθεί για να ενσωματώσει την αντίδραση στη Βόρεια, Δυτική και Νότια Ευρώπη. Αντιπροσωπεύει μια συνεκτική και προβλέψιμη δέσμη παρεμβάσεων βασισμένη σε τυποποιημένες προσεγγίσεις και συγκριτικά πλεονεκτήματα 74 συμμετεχόντων εταιρών.

Οι οικονομικές απαιτήσεις για το 2017 είναι περίπου ίσες με εκείνες του 2016. Όπως αναφέρεται η ΕΕ έχει διαθέσει περισσότερα από 10 δισεκατομμύρια ευρώ από τον προϋπολογισμό της για την αντιμετώπιση της προσφυγικής κρίσης τα έτη 2015 και 2016. Τα περισσότερα άτομα που φτάνουν στην ΕΕ έχουν βασικές ανάγκες, όπως καθαρό νερό, τροφή και στέγη (<http://publications.europa.eu/webpub/com/factsheets/refugee-crisis/el/#what-is-the-eu-doing>) [Πρόσβαση 20/4/2017].

Παράλληλα με τη συνεργασία με τις κυβερνήσεις, το RMRP υλοποιείται σε στενή συνεργασία με την Ευρωπαϊκή Επιτροπή και τους σχετικούς οργανισμούς της ΕΕ, συμπεριλαμβανομένου του Ευρωπαϊκού Οργανισμού για τη Διαχείριση της Επιχειρησιακής Συνεργασίας στα Εξωτερικά Σύνορα των Κρατών Μελών της ΕΕ (FRONTEX) και της Ευρωπαϊκής Υποστήριξης για το Άσυλο Γραφείο (EASO).

Αναγνωρίζοντας την πρωταρχική ηγεσία και ευθύνη των κυβερνήσεων υποδοχής, οι στρατηγικοί στόχοι είναι:

Να υλοποιηθεί μια απάντηση που υποστηρίζει ασφαλή πρόσβαση σε λύσεις ασύλου, την προστασία των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, να διασφαλίσει ότι οι πρόσφυγες έχουν πρόσβαση σε προστασία, βασικές υπηρεσίες και σε βοήθεια με συμμετοχικό τρόπο. Ιδιαίτερη προσοχή θα δοθεί στα παιδιά προσφύγων, θα δοθούν ειδικές υπηρεσίες σε επιζώντες σεξουαλικής και φυλετικής βίας. Ενώ θα διασφαλιστεί η ασφαλή πρόσβαση σε μακροπρόθεσμες λύσεις όπως η μετεγκατάσταση, η οικογενειακή επανένωση και η επανεγκατάσταση. Τον καθορισμό κοινών στόχων όσο και για την ενίσχυση ή την καθιέρωση (όπου απαιτείται) εθνικών δομών συντονισμού και ανάλυσης πληροφοριών, που εξασφαλίζουν αποτελεσματική και συντονισμένη αντίδραση. Την υποστήριξη των υπερασπιστών των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και την εφαρμογή της προστασίας, του καταφυγίου και της βασικής βοήθειας.

Επιπροσθέτως τον Φεβρουάριο του 2016 η EUROPOL εγκαινίασε το νέο Ευρωπαϊκό Κέντρο για την καταπολέμηση των μεταναστών (EMSC). Ο στόχος του Κέντρου όπως υπογραμμίζεται είναι να υποστηρίξει ενεργά τα κράτη μέλη της ΕΕ στην εξάλειψη των εγκληματικών δικτύων που εμπλέκονται στην παράνομη διακίνηση παράνομων μεταναστών. Το Κέντρο θα επικεντρωθεί σε γεωγραφικά εγκληματικά σημεία και θα δημιουργήσει μια καλύτερη ικανότητα σε ολόκληρη την

Ευρωπαϊκή Ένωση για την καταπολέμηση του λαθρεμπορίου δικτύων (<https://www.europol.europa.eu/newsroom/news/europol-launches-european-migrant-smuggling-centre>). [Πρόσβαση 19/4/2017]

Ακόμη, στις 6 Απριλίου 2016, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή παρουσίασε προτάσεις για τη βελτίωση της ασφάλειας των εξωτερικών συνόρων μέσω της χρήσης νέων τεχνολογιών. Οι προτάσεις αυτές βρίσκονται υπό συζήτηση στο Συμβούλιο και περιλαμβάνουν: την καθιέρωση ενός συστήματος εισόδου-εξόδου από την ΕΕ για όλους τους πολίτες τρίτων χωρών που εισάγονται για σύντομη παραμονή στον χώρο Σένγκεν με στόχο την αύξηση της αυτοματοποίησης των ελέγχων στα σύνορα και τη βελτίωση της ανίχνευσης της απάτης σε βάρος εγγράφων και ταυτότητας τη δημιουργία ενός Ευρωπαϊκού Συστήματος Πληροφοριών και Εξουσιοδότησης Ταξιδιών (ETIAS), προκειμένου να συγκεντρωθούν πληροφορίες σχετικά με τους ταξιδιώτες που απαλλάσσονται από την υποχρέωση θεώρησης πριν από το ταξίδι τους (<http://www.consilium.europa.eu/en/policies/migratory-pressures/strengthening-external-borders/>). [Πρόσβαση 19/4/2017]

3.4 Σχέδιο αντιμετώπισης προσφυγικού ρεύματος στην Ελλάδα

Στη χώρα μας 62.681 πρόσφυγες παραμένουν προσωρινά στην Ελλάδα στα νησιά και στην ενδοχώρα όπως (12.12.2016), ενώ 172.465 αφίξεις είχαμε στα ελληνικά νησιά από 1.1.2016 - 31.10.2016. (http://mindigital.gr/images/GENIKOI/FLORENTIS/factsheets/jan_2017/gr_fact_sheet_refugee_print_19_01_2017-2.pdf) [Πρόσβαση 15/3/2017]. Όπως καταλαβαίνει κανείς αυτή η τεράστια μετακίνηση προσφύγων χρειάζεται γρήγορες και σωστές πρακτικές αντιμετώπισης. Στα πλαίσια αυτά οι ελληνικές αρχές διαχειρίστηκαν τις πρωτοφανείς προσφυγικές ροές στη χώρα δημιουργώντας το συντομότερο δυνατό δομές φιλοξενίας και καταργώντας τους χώρους, όπου πρόσφυγες και μετανάστες έβρισκαν πρόχειρο κατάλυμα κατάφεραν δημιουργήσουν ασφαλείς ζώνες για τα ασυνόδευτα παιδιά δημιουργώντας σε όλη την Ελλάδα 47 ξενώνες φιλοξενίας. Οι

ξενώνες λειτουργούν υπό τη γενική εποπτεία του Ελληνικού Κράτους. Επτά από αυτούς υπάγονται άμεσα στο Εθνικό Κέντρο Κοινωνικής Αλληλεγγύης και οι υπόλοιποι λειτουργούν με την ευθύνη ΜΚΟ. Η χρηματοδότηση προέρχεται κυρίως από την Ευρωπαϊκή Ένωση αλλά και από Διεθνείς Οργανισμούς (Υπατη Αρμοστεία ΟΗΕ για τους Πρόσφυγες, Διεθνής Οργανισμός Μετανάστευσης, UNICEF).

Η Υπατη Αρμοστεία (UNHCR 2017) σε έκθεση της για την αντιμετώπιση του προσφυγικού κύματος αναφέρει ότι :

Οι κύριοι στρατηγικοί στόχοι που διέπουν την απόκριση στην Ελλάδα είναι οι εξής:

1. εξασφαλίζεται ασφαλή και αξιοπρεπή πρόσβαση στην επικράτεια.
2. Οι πρόσφυγες και οι μετανάστες βοηθούνται στη στέγασή τους.

Υποστηρίζεται η πρόσβαση σε μετεγκατάσταση, ενισχύεται η οικογενειακή επανένωση των προσφύγων με τις οικογένειές τους, ενώ η εκούσια επιστροφή και επανένταξη εξακολουθούν να αποτελούν βασική προτεραιότητα στο τρέχον σχέδιο. Όπως επισημαίνεται ο συντονισμός της ανταπόκρισης είναι πρωταρχική ευθύνη του Υπουργείου Μεταναστευτικής Πολιτικής. Υπάρχουν 70 τομεακές ΟΕ που δραστηριοποιούνται στην Ελλάδα που εξασφαλίζουν επαρκή συντονισμό, λειτουργώντας τόσο σε εθνικό όσο και σε τοπικό επίπεδο. Η Υπατη Αρμοστεία, σε συνεργασία με την κυβέρνηση και άλλες εθνικές και διεθνείς ΜΚΟ, όπως η Save the Children, το Συμβούλιο της Δανίας για τους Πρόσφυγες (ΛΔΚ), Απόστολοι / IOCC, η νορβηγική Εκκλησία Βοήθειας (ΕΑΑ), Αλληλεγγύη Τώρα και Καθολική Υπηρεσία Αρωγής (CRS) και άλλους οργανισμούς των Ηνωμένων Εθνών, δηλαδή η UNICEF και το UNFPA, παρέχουν συντονισμό στην προσπάθεια αυτή. Όσον αφορά τα νησιά οι τοπικές αρχές και κυρίως οι Δήμοι μαζί με τοπικές και διεθνείς ΜΚΟ αλλά και τους εθελοντές όπως π.χ στη Λέσβο και στη Χίο ενισχύουν και άλλο τη καλύτερη παροχή βοήθειας.

Στο πλαίσιο του συντονισμού η προσπάθεια αυτή ενισχύεται με τη Μονάδα Συντονισμού Inter-Οργανισμός της Υπατης Αρμοστείας και η Μονάδα Διαχείρισης Πληροφοριών (IM) και οι δύο με έδρα την Αθήνα διαδίδουν τακτικά πληροφορίες στους τομείς και στους rMRP εταίρους για την ανθρωπιστική κοινότητα. Αυτό επιτυγχάνεται με τακτική ενημέρωση των εργαλείων IM, συμπεριλαμβανομένης της

επίσημης πύλης δεδομένων της Έπατης Αρμοστείας Επίσης όπως επισημαίνεται , το εργαλείο παρέχει πληροφορίες παρουσιάζοντας στοιχεία για τη δημογραφία, την ηλικία, το φύλο και την κατανομή ιθαγένειας. Αυτά τα στοιχεία όπως παρατίθεται θα βοηθήσουν τους εταίρους της Rmip να υποστηρίξουν την ειρηνική συνύπαρξη ανάμεσα στους πρόσφυγες και θα αμβλύνουν τον κίνδυνο κοινωνικών εντάσεων και την ξενοφοβία.

Συμπληρωματικά οι εταίροι στηρίζουν την κυβέρνηση της Ελλάδας για να ενισχύσει το εθνικό σύστημα παιδικής προστασίας για την καλύτερη προστασία των παιδιών σε κίνδυνο, συμπεριλαμβανομένων των UASC. Το ΕΚΚΑ θα υποστηριχθεί για να διαχειριστεί τις παραπομπές και την ιεράρχηση σε καταφύγια. Ενώ όπως αναλύεται προγράμματα για τους εφήβους και τους νέους θα πρέπει να επεκταθούν και αυτό θα επιτευχθεί μέσω της επένδυσης στην ανάπτυξη δεξιοτήτων, την πληροφόρηση και την εκπαίδευση. Για το κομμάτι της υγείας η ομάδα εργασίας θα συντονίσει την παράδοση ενός ολοκληρωμένου πακέτου πρωτοβάθμιας φροντίδας υγείας με συνήθεις εμβολιασμούς σε ολοκληρωμένες υπηρεσίες πρωτοβάθμιας υγειονομικής περίθαλψης. Η ψυχοκοινωνική υποστήριξη θα ενσωματωθεί κατάλληλα σε άλλες υπηρεσίες υγείας τις Υπηρεσίες Ψυχικής Υγείας και Ψυχοκοινωνικής Υποστήριξης (MHPSS). Η ομάδα εργασίας θα επιδιώξει να εξασφαλίσει ότι όλες οι περιοχές διαθέτουν επαρκή κοινοτική υποδομή για την υποστήριξη των αναγκών των προσφύγων και των μεταναστών

Επιπλέον, οι εταίροι SMS θα βασίζονται στις δεξιότητες, τις γνώσεις και τις ικανότητες των προσφύγων και των μεταναστών, λαμβάνοντας υπόψη την ηλικία, το φύλο και την ποικιλομορφία, προωθώντας την αυτοπεποίθηση και την εξουσία, με τις προσπάθειες που εστιάζονται στην άμεση υποστήριξη καθώς και την ενίσχυση των δυνατοτήτων διαχείρισης τον συντονισμό και τις συναφείς δραστηριότητες για τις ελληνικές αρχές, τους ανθρωπιστικούς εταίρους και τους εθελοντές.

Στο οικονομικό κομμάτι Η αντιμετώπιση της προσφυγικής κρίσης και η διαχείριση των εξωτερικών μας συνόρων αποτελούν κορυφαίες προτεραιότητες της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Το Ταμείο Ασύλου, Μετανάστευσης και Ένταξης (TAME) στηρίζει τις εθνικές προσπάθειες της Ελλάδας για τη βελτίωση των ικανοτήτων υποδοχής, την εφαρμογή διαδικασιών ασύλου σύμφωνα με τα ευρωπαϊκά πρότυπα, την ένταξη των μεταναστών σε τοπικό και περιφερειακό επίπεδο και την αύξηση της

αποτελεσματικότητας των προγραμμάτων επιστροφής. Το Ταμείο Εσωτερικής Ασφάλειας (TEA) στηρίζει τις εθνικές προσπάθειες για την επίτευξη ομοιόμορφου και υψηλού επιπέδου ελέγχου των εξωτερικών συνόρων και την καταπολέμηση του διασυνοριακού οργανωμένου εγκλήματος. Για να στηρίξει τις ελληνικές αρχές, καθώς και τους διεθνείς οργανισμούς και τις ΜΚΟ που δραστηριοποιούνται στην Ελλάδα για τη διαχείριση της προσφυγικής και ανθρωπιστικής κρίσης, η Επιτροπή έχει χορηγήσει από τις αρχές του 2015 πάνω από 352 εκατ. ευρώ σε βοήθεια έκτακτης ανάγκης. Η χρηματοδότηση έκτακτης ανάγκης έρχεται να προστεθεί στα 509 εκατ. ευρώ που έχουν ήδη χορηγηθεί στην Ελλάδα στο πλαίσιο των εθνικών προγραμμάτων για το 2014-2020 (294,5 εκατ. ευρώ από το ΤΑΜΕ και 214,7 εκατ. ευρώ από το TEA) (https://ec.europa.eu/home-affairs/sites/homeaffairs/files/what-we-do/policies/european-agenda-migration/background-information/docs/20160412/factsheet_managing_refugee_crisis_eu_financial_support_greece_-_latest_update_el.pdf). [Πρόσβαση 21/03/2017]

Επιπροσθέτως στο σχέδιο της για την οικονομική βοήθεια των προσφύγων η Υπάτη Αρμοστεία αναλύει το σχέδιο αντικατάστασης της βοήθειας σε είδος με μεταβιβάσεις μετρητών. Ο σκοπός αυτού του φόρουμ είναι να παρέχει μια πλατφόρμα μεταξύ της ανθρωπιστικής κοινότητας για να συζητήσουν τις στρατηγικές, την επίτευξη του στρατηγικού σχεδιασμού και την υποστήριξη υψηλού επιπέδου με τα αρμόδια Υπουργεία και τους κυβερνητικούς ομολόγους. Επίσης όπως εκθέτεται στο σχέδιο της Υπάτης Αρμοστείας Στο επίκεντρο της απόκρισης του Τομέα ΒΑ θα είναι η χρήση επιχορηγήσεων σε μετρητά πολλαπλών χρήσεων για την εξασφάλιση της πρόσβασης στις βασικές απαιτήσεις των τροφίμων, μη τροφίμων και την καλή διαβίωση των προσφύγων και των μεταναστών. Πιο αναλυτικά, η ΒΑ WG θα εξασφαλίσει ότι οι πρόσφυγες και οι μετανάστες έχουν τακτική πρόσβαση σε κρίσιμα σωτήρια αναλώσιμα (είτε μέσω μετρητών, περίπτερα ή σε είδος) που είναι πάντα σε υψηλή ζήτηση, συμπεριλαμβανομένων των στοιχείων υγιεινής.

3.5 Σχέδιο εκπαίδευσης νέων προσφυγόπουλων

Στην ίδια βάση με το σχέδιο για την Ευρώπη γίνεται ειδική αναφορά από την Υπάτη Αρμοστεία σε σχέδιο που αφορά την Ελλάδα και τον τρόπο που θα αντιμετωπιστεί η εκπαίδευση των παιδιών των προσφύγων :

Εκπαίδευση

Η εκπαίδευση είναι ένα από τα βασικότερα δικαιώματα του ανθρώπου και είναι ο ακρογωνιαίος λίθος της κοινωνικής, ταξικής και ψυχικής αναβάθμισής του. Μέσω της εκπαίδευσης ένας άνθρωπος μπορεί να αφομοιωθεί και να συνυπάρξει αρμονικά σε μια κοινωνία. Επίσης μέσω αυτής μπορεί να βρει εργασία που θα του προσφέρει τα απαραίτητα αγαθά για την επιβίωση του αλλά και θα τον βοηθήσει να διεκδικήσει επί ίσοις όροις τα δικαιώματά του σε μια κοινωνία και ταυτόχρονα θα τον βοηθήσει να γνωρίσει τις υποχρεώσεις του απέναντι στο συνάνθρωπο και την κοινωνία. Έτσι λοιπόν πόσο μάλλον για έναν πρόσφυγα ο οποίος έχει εγκαταλείψει τη χώρα του και πλέον βρίσκεται σε μια άλλη χώρα για να μπορέσει να διεκδικήσει τα δικαιώματά του, να μπορέσει να ενταχθεί αν το επιθυμεί ο ίδιος ή και να μπορέσει να εργαστεί ώστε να παρέχει στον εαυτό του και στην οικογένειά του τα απαραίτητα αγαθά για την επιβίωση του πρέπει να λάβει από την χώρα υποδοχής, είτε επιθυμεί να παραμείνει είτε επιθυμεί να μεταβεί κάπου αλλού μια συγκεκριμένη ενημέρωση και μια εκπαίδευση ώστε να μπορεί να κάνει αυτά που προαναφέραμε. Για αυτό λοιπόν έχει βγει ένα προ σχέδιο που αφορά την εκπαίδευση αυτών των ανθρώπων από την Υπάτη Αρμοστεία και την Ελληνική Κυβέρνηση.

Όπως χαρακτηριστικά αναφέρει στο πλάνο της Υπάτη Αρμοστεία 2016-2017:

- «Οι εταίροι της εκπαίδευσης θα δώσουν προτεραιότητα στην υποστήριξη προς το Υπουργείο Παιδείας για την εγγραφή και την τακτική παρακολούθηση των προσφύγων εκπαίδευσης στην τυπική εκπαίδευση, συμπεριλαμβανομένης της προσχολικής, πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης, μέσω του συντονισμού, της παροχής των μεταφορών, της μάθησης και της διοίκησης χώρου, τον εξοπλισμό και τα υλικά, συμπεριλαμβανομένων των εκείνους που κατοικούν στα

νησιά. Θα πρέπει να παρέχεται επιπλέον μάθηση στήριξης, όπως διορθωτικές μελέτες, ψυχοκοινωνικής υποστήριξης, καθώς και εκπαίδευση στη μητρική γλώσσα για να αποτρέψουν τα παιδιά από την εγκατάλειψη του σχολείου. τους γονείς για τους Πρόσφυγες, κηδεμόνες και τα μέλη της κοινότητας στις περιοχές των προσφύγων και των ρυθμίσεων απαγόρευση θα κινητοποιηθούν για να επικοινωνούν καλύτερα με τους εκπαιδευτικούς του σχολείου για να διευκολυνθεί η συμμετοχή και μεσολαβούν προβλήματα (UNHCR 2017).

Παρόλο αυτά με βάση το παρακάτω κείμενο πάλι απο το πλάνο της Ύπατης Αρμοστείας για τους πρόσφυγες :

- «Συμπληρωματικά μη-τυπική ποιότητα εκπαίδευσης, συμπεριλαμβανομένης της εκπαίδευσης μητρικής γλώσσας, θα πρέπει να παρέχονται στα παιδιά των προσφύγων, ειδικά για εκείνους που έχουν εγκαταλείψει το σχολείο, όσοι δεν έχουν πάει ποτέ στο σχολείο και σε εκείνους που έχουν φτάσει πρόσφατα στα νησιά Οι έφηβοι εκτός της σχολικής ηλικίας και οι νέοι ηλικίας 16-24 ετών θα λάβουν εκπαίδευση σε θέματα γλώσσας και lifeskills, επαγγελματική κατάρτιση και ψυχοκοινωνική υποστήριξη» (UNHCR 2017). Μπορούμε να πούμε ότι οι αρχές θέλουν να δώσουν βάση και στην εκμάθηση της μητρικής γλώσσας αυτών των ανθρώπων μη προσπαθώντας δηλαδή να αποκόψει τους ανθρώπους αυτούς απο τη χώρα καταγωγής τους σεβόμενοι την καταγωγή τους.

- Ιδιαίτερη προσοχή θα δοθεί στη διευκόλυνση της κοινωνικής ένταξης τόσο των προσφύγων όσο και των ελληνικών παιδιών με δραστηριότητες ευαισθητοποίησης, διαπολιτισμικής και αστικής εκπαίδευσης.

Στο πλάνο της ελληνικής κυβέρνησης και συγκεκριμένα του Υπουργείου Παιδείας και Θρησκευμάτων και στη συνάντησ του ΥΠΠΕΘ με ΜΚΟ αποφασίστηκε:

«Το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής (ΙΕΠ), ο θεσμικός επιστημονικός φορέας του Υπουργείου για θέματα πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης, είναι αρμόδιο για:

1. Τα διαγνωστικά ‘τεστ’ με τα οποία τα παιδιά θα εισαχθούν σε τάξεις υποδοχής ανάλογα με α) την ηλικία τους, β) τις πρότερες γνώσεις τους (αν παρακολούθησαν ή όχι σχολείο στη χώρα τους και για πόσο διάστημα), γ) τη γνώση της ελληνικής που ενδεχομένως έχουν, δ) άλλες ιδιαιτερότητες.

2. -Την κατάρτιση το ωρολογίου προγράμματος και του προγράμματος σπουδών.
3. Την κάρτα μαθητή/μαθήτριας που θα τον/την συνοδεύει σε περίπτωση μετακίνησης.
4. Διαμόρφωση/ επιλογή των σχολικών εγχειριδίων.
5. Το συντονισμό της επιμόρφωσης των εκπαιδευτικών που θα υπηρετήσουν είτε στις ΤΥ ή στις ΔΥΕΠ» (<http://www.minedu.gov.gr/prosf-ekpaideusi-m/23730-06-09-16-synergasia-yppeth-mko-gia-tin-ekpaidefsi-ton-paidion-ton-prosfygon-3>). [Πρόβαση 28/03/2017]

Στο πλάνο της ελληνικής κυβέρνησης και συγκεκριμένα του Υπουργείου Παιδείας και Θρησκευμάτων αναφέρεται αναλυτικά για όλες τις ομάδες των ανηλίκων και της εκπαίδευσής τους. Αναλυτικά :

1. «Για τα **παιδιά προσχολικής** προβλέπεται εκπαίδευση εντός των δομών φιλοξενίας, επειδή είναι δύσκολο να απομακρύνονται από τους γονείς τους. Θα συσταθούν παραρτήματα νηπιαγωγείων εντός των δομών φιλοξενίας και θα διοριστούν πρόσθετοι νηπιαγωγοί, με χρηματοδότηση από το Ευρωπαϊκό Ταμείο Ασύλου, Μετανάστευσης και Ένταξης. Παράλληλα, θα παρέχονται προγράμματα δημιουργικής απασχόλησης των νηπίων εντός των δομών φιλοξενίας, από ΜΚΟ και άλλους φορείς. Όσοι οργανώνουν εκπαιδευτικές δραστηριότητες θα πρέπει να καταγραφούν στο μητρώο ΜΚΟ της Διεύθυνσης Κοινωνικής Ένταξης της Γενικής Γραμματείας Μεταναστευτικής Πολιτικής του υπουργείου Εσωτερικών (mko.ypes.gr) και ταυτόχρονα να ζητήσουν έγκριση των εκπαιδευτικών προγραμμάτων τους από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής του υπουργείου Παιδείας, Έρευνας και Θρησκευμάτων» (<http://www.iep.edu.gr/index.php/el/>). [Πρόβαση 28/03/2017]
2. «Στο πλαίσιο αυτό στις Δομές Υποδοχής Εκπαίδευσης Προσφύγων (άρθρο 38 του Ν. 4415/2016, Α' 159) θα εφαρμοστεί εβδομαδιαίο εκπαιδευτικό πρόγραμμα είκοσι (20) ωρών (τέσσερις ώρες ημερησίως) το οποίο διαμορφώνεται ως εξής:

(Α) Για τα παιδιά ηλικίας 6-12 ετών (Δημοτικό)»

Διδακτικό αντικείμενο/Μάθημα	Ώρες ανά εβδομάδα
Ελληνική Γλώσσα	6
Αγγλικά	4
Μαθηματικά	3
Φυσική Αγωγή	3
ΤΠΕ	2
Αισθητική Αγωγή (Εικαστικά, Μουσική, Θεατρική Αγωγή)	2

3. «(Β) Για τα παιδιά ηλικίας 13-15 ετών (Γυμνάσιο)»

Διδακτικό αντικείμενο/Μάθημα	Ώρες ανά εβδομάδα
Ελληνική Γλώσσα	6
Αγγλικά	4
Μαθηματικά	4
Φυσική Αγωγή	2
Πληροφορική	2
Πολιτισμός και Δραστηριότητες	2

4. «Για τα παιδιά άνω των 15 ετών, όπως επίσης και για τους ενήλικες, θα υπάρξει ειδική μέριμνα για την παροχή μαθημάτων γλωσσομάθειας, αθλητικών και καλλιτεχνικών δραστηριοτήτων και προγραμμάτων τεχνικής και επαγγελματικής κατάρτισης. Τα παιδιά άνω των 15 ετών έχουν την δυνατότητα, αφού μάθουν την ελληνική γλώσσα, να φοιτήσουν στις τεχνικές, επαγγελματικές και άλλες σχολές της χώρας ή να συνεχίσουν την εκπαίδευσή

τους στα τριτάξια λύκεια». (<http://www.minedu.gov.gr/prosf-ekpaideusi-m/24635-19-10-16-o-nikos-filis-gia-tin-ekpaidefsi-ton-paidion-ton-prosfygon-2>). [Πρόβαση 28/03/2017]

Επίσης αναφέρεται :

«Για την πρωτοβάθμια και την υποχρεωτική δευτεροβάθμια εκπαίδευση: Κατά το σχολικό έτος 2016-2017 θα λειτουργήσουν (και ήδη λειτουργούν) ειδικές τάξεις υποδοχής κατά τις απογευματινές ώρες (14.00-18.00) σε σχολεία που βρίσκονται πλησίον των δομών φιλοξενίας της χώρας. Με τη διαμόρφωση απογευματινής ζώνης μαθημάτων, στόχος της πολιτείας είναι η εξασφάλιση της ψυχοκοινωνικής στήριξης και η σταδιακή ένταξη των παιδιών των προσφύγων στο ελληνικό εκπαιδευτικό σύστημα μετά από ένα διάστημα προετοιμασίας, χωρίς την επιβάρυνση των σχολείων με υπερβολικά μεγάλο αριθμό παιδιών που δεν γνωρίζουν ελληνικά και δεν έχουν προετοιμαστεί κατάλληλα για τη φοίτηση σε ελληνικό σχολείο.» Άρα δηλαδή παρατηρούμε ότι το σχέδιο της ελληνικής κυβέρνησης είναι σε πρώτη φάση να μην έρθουν σε επαφή τα προσφυγόπουλα με τα παιδιά που ήδη φοιτούν στα ελληνικά σχολεία αλλά επικεντρώνεται στην πρωταρχική εκπαίδευσή τους ώστε να αποφευχθεί η επιπλέον δυσκολία προσαρμογής των προσφυγόπουλων , λόγω της μη γνώσης της ελληνικής γλώσσας. Βέβαια μπορούμε να πούμε ότι έτσι γίνεται και πιο εύκολο το έργο των καθηγητών και των δασκάλων που θα επιμεληθούν της μόρφωσης αυτών των παιδιών καθώς όπως είναι λογικό το στάδιο της μόρφωσης τους με τη γλώσσα της χώρας υποδοχής και στη προκειμένη της Ελληνικής θα είναι πιο πίσω σε σχέση με τα παιδιά που φοιτούν ήδη.

Επίσης κάτι άλλο που αναφέρεται απο το υπουργείο Παιδείας και Θρησκευμάτων είναι ότι :

«Το ανωτέρω μοντέλο εκπαίδευσης θα ακολουθηθεί στις δομές φιλοξενίας της ενδοχώρας. Τα παιδιά που δεν ζουν σε οργανωμένα κέντρα φιλοξενίας αλλά σε διαμερίσματα ή άλλους χώρους σε αστικά κέντρα θα μπορούν να φοιτήσουν σε νηπιαγωγεία ή τάξεις υποδοχής που θα λειτουργήσουν σε κοντινά σχολεία είτε τα πρωινά είτε τα απογεύματα». Βλέπουμε δηλαδή ότι ακόμα και τα παιδιά των προσφύγων που δε θα διαμένουν σε κέντρα φιλοξενίας θα μπορούν να έχουν

πρόσβαση στην παιδεία ακόμη και μεμονωμένα στα πρωινά σχολία και νηπιαγωγεία εκτός απο τα απογευματινά. Δεν περιορίζει λοιπόν την επιλογή των προσφύγων για το πως θα μορφωθούν οι ίδιοι και η οικογένειά τους.

Τέλος θα πρέπει να κάνουμε και μια αναφορά σε αυτό που επισημαίνεται απο το Υπουργείο Παιδείας και Θρησκευμάτων ότι :

«Η πολιτεία θα εξασφαλίσει την παροχή βεβαιώσεων σπουδών και την πιστοποίηση επαγγελματικών προσόντων σε όσους περατώνουν επιτυχώς την φοίτησή τους».

Με αυτό τον τρόπο τα εκάστοτε παιδιά που έχουν φοιτήσει, όπως αναφέρεται, θα μπορούν με την περάτωση της φοίτησής τους να εισέρχονται επι ίσοις όροις στην αγορά εργασίας όπως και θα έπρεπε. Θα μπορούν ακόμα και υπό αυτές τις συνθήκες διωγμού και ύστερα απο αυτά που τράβηξαν να εργαστούν αν το θέλουν στη χώρα μας χωρίς να υστερούν απο τα παιδιά των γηγενών. Θα είναι μια ώθηση σε αυτούς τους ανθρώπους να προσπαθήσουν ξανά να στήσουν τις ζωές τους και να γίνουν ισότιμα μέλη της Ελληνικής κοινωνίας. Ακόμη με αυτό τον τρόπο θα μπορούν κατα το σχολικό έτος να λάβουν εφόδια σε περίπτωση που θέλουν να εγκατασταθούν και σε μια άλλη ευρωπαϊκή χώρα αν δεν επιθυμούν να παραμείνουν στη χώρα μας.

ΜΕΡΟΣ ΙΙ: ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΟ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4: Μεθοδολογία έρευνας

4.1 Σκοπός και στόχοι της έρευνας

Ο σκοπός της μελέτης αυτής ήταν να διερευνήσουμε τη γνώμη και τη στάση της τοπικής αυτοδιοίκησης σε σχέση με τη φιλοξενία και την ένταξη των προσφύγων στο νησί.

Στόχος της εργασίας ήταν να διερευνηθούν οι στάσεις και οι αντιλήψεις που διαμορφώνει η τοπική αυτοδιοίκηση Ηρακλείου για το θέμα της φιλοξενίας των προσφύγων στο νομό και με ποιον τρόπο προτίθεται να αντιμετωπίσει τον ερχομό τους στην Κρήτη.

4.2 Ερευνητικά ερωτήματα

Ειδικότερα, θα επιχειρήσουμε να αναδείξουμε σημαντικά θέματα που σχετίζονται άμεσα με τη στάση των φορέων απέναντι στο προσφυγικό, όπως:

- Εάν υπάρχουν διαθέσιμα μέσα και πώς νοείται η ένταξη και η φιλοξενία για μια τέτοια πληθυσμιακή μονάδα είτε σε ιδιόκτητα σπίτια είτε σε κέντρα υποδοχής, όπως έχει γίνει σε άλλα μέρη της Ελλάδας.
- Ποιες πρόκειται να είναι οι συνθήκες διαβίωσης για τους πρόσφυγες που θα φιλοξενηθούν εκεί.
- Με ποιον τρόπο μπορεί η τοπική οικονομία να ανταπεξέλθει σε μια τέτοια μετακίνηση πληθυσμού.
- Ποιοι είναι οι αρμόδιοι φορείς στο Νομό Ηρακλείου που δραστηριοποιούνται στην πρόληψη και την αντιμετώπιση της εισροής ενός κύματος προσφύγων και ποιο το είδος της υποστήριξης που παρέχουν στα θύματα.

- Κατά πόσο η διαθεσιμότητα προσωπικού και η διαθεσιμότητα χώρων στο Νομό Ηρακλείου είναι επαρκής για να υποστηρίξει ένα τέτοιο ενδεχόμενο.
- Εάν είναι εφικτή η διεπιστημονική συνεργασία μεταξύ επαγγελματιών διαφορετικών ειδικοτήτων στην τοπική αυτοδιοίκηση για την επίλυση ενός τέτοιου ζητήματος.
- Τι είδους δυσκολίες έχει ένα τέτοιο εγχείρημα.

4.3 Πεδίο μελέτης

Το πεδίο μελέτης της έρευνάς μας αποτέλεσε ο νομός Ηρακλείου και όλες οι υπηρεσίες της τοπικής αυτοδιοίκησης που σχετίζονται με το θέμα μας. Η Περιφέρεια Κρήτης ήταν μία από τις κυριότερες αφού είχε επιλέξει τη στρατηγική για την υποδοχή για όλο το νησί. Επίσης ο Δήμος του Ηρακλείου και οι υπηρεσίες του καθώς και οι υπηρεσίες που δρουν στο δήμο ήταν σε θέση να μας παρέχουν πληροφορίες για τα θέματα που αφορούσαν τους πρόσφυγες και την ένταξή τους.

4.4 Δείγμα έρευνας

Στην παρούσα ενότητα παρουσιάζονται οι φορείς που αποτέλεσαν το δείγμα της παρούσης έρευνας. Συγκεκριμένα παρουσιάζεται η οργάνωση και οι τομείς δραστηριοτήτων της κάθε μίας. Οι πληροφορίες προέρχονται είτε από την επίσημη ιστοσελίδα των φορέων, όπου υπάρχει, είτε από πληροφορίες που δόθηκαν από τους φορείς κατά τη διάρκεια της συνέντευξης.

1. Αναπτυξιακή Ηρακλείου

Η "Αναπτυξιακή Ηρακλείου Αναπτυξιακή Ανώνυμη Εταιρεία Ο.Τ.Α." (ΑΝ.Η.) είναι μία αναπτυξιακή εταιρεία που δραστηριοποιείται κύρια στο Νομό Ηρακλείου της Περιφέρειας Κρήτης. Διέπεται από τις διατάξεις του Κ.Ν. 2190/1920 - Π.Δ 409/86 - Ν2339/95 περί ΑΕ και από το άρθρο 46 παρ. 1β του Ν.1416/84 όπως αναφέρεται στο άρθρο 291 παρ. 1β της κωδικοποίησης του Δημοτικού και

Κοινοτικού Κώδικα κατά το Π.Δ. 410/1995. Ιδρύθηκε το 1989 από το Δήμο Αρχάνων και τις Κοινότητες Κάτω Αρχανών, Βασιλειών και Σκαλανίου. Η εταιρία έχει πρωταρχικό στόχο την κάλυψη κοινά διαπιστωμένων αναγκών για (Αναπτυξιακή Ηρακλείου, 2017):

1. στήριξη των Ο.Τ.Α. στον αναπτυξιακό τους ρόλο
2. αναπτυξιακό σχεδιασμό της ευρύτερης περιοχής
3. αξιοποίηση στο μεγαλύτερο δυνατό βαθμό των διαθέσιμων εθνικών και κοινοτικών πόρων μέσα από τη διαχείριση σχετικών προγραμμάτων
4. τεχνική στήριξη των κατοίκων και των φορέων της περιοχής στους τομείς επιμόρφωσης, βελτίωσης ποιότητας ζωής και γενικότερα κοινωνικοοικονομικής ανάπτυξης
5. ανάληψη πρωτοβουλιών σε θέματα προστασίας περιβάλλοντος, διατήρησης πολιτιστικής κληρονομιάς και ανάπτυξης της εσωτερικής συνοχής της περιοχής

2. Συντονιστικό Κρήτης

Το συντονιστικό Όργανο Κρήτης ξεκίνησε από μία πρωτοβουλία του Συλλόγου Αρχιτεκτόνων και κάποιων συμπολιτών τους που συμμετείχαν στην επιτροπή κατά των χημικών (Πληροφορίες από Συνέντευξη). Το Συντονιστικό Όργανο για τους πρόσφυγες απευθύνει ανοικτό κάλεσμα σε όλους τους Κρητικούς προκειμένου να συνδράμουν σε αυτή την τεράστια Παγκρήτια προσπάθεια ανθρωπιστικής βοήθειας, η οποία αναμένεται να έχει μεγάλη διάρκεια και μέχρι να επέλθει η ειρήνη στις εμπόλεμες περιοχές από όπου προέρχονται οι χιλιάδες πρόσφυγες (Μανουσαδάκη, 2016).

3. Τμήμα Κοινωνικής Πολιτικής Καινοτόμων Δράσεων Δημόσιας Υγείας και Ισότητας Φύλων

Το τμήμα Κοινωνικής Πολιτικής Καινοτόμων Δράσεων Δημόσιας Υγείας και Ισότητας των Φύλων του δήμου Ηρακλείου έχει ως αρμοδιότητα την υποστήριξη του συμβουλίου ένταξης μεταναστών και προσφύγων, όπως αναμένεται να μετονομαστούν τα Συμβούλια Ένταξης Μεταναστών. Το Συμβούλιο Ένταξης Μεταναστών (ΣΕΜ) αποτελείται από 11 μέλη, τα οποία ορίζονται από το δημοτικό συμβούλιο. Προτείνεται η ψήφιση των μελών από τους υποψήφιους για ένταξη στο συμβούλιο, ψηφίζονται μεταξύ τους και επικυρώνονται από το δημοτικό συμβούλιο. Αυτή τη στιγμή στο Συμβούλιο Ένταξης Μεταναστών είναι τρεις εκπρόσωποι από τις δημοτικές παρατάξεις του δήμου Ηρακλείου, τρεις εκπρόσωποι από τοπικούς φορείς και πιο συγκεκριμένα από τον δικηγορικό σύλλογο Ηρακλείου, από τον ιατρικό σύλλογο Ηρακλείου, από τον πολιτιστικό σύλλογο Αγίας Τριάδας και επίσης εκπρόσωποι από μεταναστευτικές κοινότητες και πιο συγκεκριμένα από τον σύλλογο Αλβανών Ηρακλείου, από τον σύλλογο Ρωσόφωνων Ηρακλείου και από το κλαμπ των Φιλιπινέζων. Επίσης συμμετέχει η Όαση του Παιδιού που είναι ένας μη κυβερνητικός οργανισμός και ο Ελληνικός Ερυθρός Σταυρός. Όλα αυτά υποστηρίζονται από το τμήμα Κοινωνικής Πολιτικής και την επιστημονική εποπτεία σε συνεργασία με το Εργαστήρι Διαπολιτισμικής Αγωγής και Δράσης του ΤΕΙ Κρήτης, από το τμήμα Κοινωνικής Εργασίας. Μέσα στον κανονισμό λειτουργίας του ΣΕΜ δεν μπαίνει θέμα πλειοψηφίας των θεμάτων που μπαίνουν στις ολομέλειες. Είναι οριζόντια η ιεραρχία, απλώς για λόγους αρχής πρόεδρος της εκάστοτε θητείας του Συμβουλίου Ένταξης Μεταναστών προτείνεται από το δημοτικό συμβούλιο ένας αντιδήμαρχος που στην προκειμένη περίπτωση είναι ο εντεταλμένος σύμβουλος ο κ. Αντριάν Καρατζίνι που τυχαίνει να είναι και αυτός μετανάστης. Η διάρκεια της θητείας βάσει κανονισμού είναι 2,5 χρόνια. Αυτή τη περίοδο ο ΣΕΜ διανύει τη τρίτη θητεία που εκκίνησε το Μάρτιο του 2016 και κλείνει στα μέσα του 2019 (Πληροφορίες από Συνέντευξη).

4. Διεύθυνση Αλλοδαπών και Μετανάστευσης.

Η Διεύθυνση Αλλοδαπών και Μετανάστευσης είναι αρμόδια ιδίως για την εφαρμογή της ισχύουσας κάθε φορά νομοθεσίας περί διαμονής αλλοδαπών. Οφείλει να βρίσκεται σε συνεχή συνεργασία με το καθ' ύλη αρμόδιο Υπουργείο για την

καλύτερη αντιμετώπιση των προ βλημάτων και των υποθέσεων αρμοδιότητάς της και να ακολουθεί τις οδηγίες του (Διεύθυνση Αλλοδαπών και Μετανάστευσης, 2017)

5. Ένωση Συλλόγων Γονέων Μαθητών του δήμου Ηρακλείου

Η Ένωση Συλλόγων Γονέων Μαθητών Δήμου Ηρακλείου με την αγωνιστική της δράση καταξιώθηκε στη συνείδηση του γονεϊκού κινήματος ως το όργανο που μάχεται για ένα σχολείο σύγχρονο, δημοκρατικό, δημόσιο και δωρεάν για όλους τους μαθητές, ισότιμο για όλους χωρίς κοινωνικές, φυλετικές ή θρησκευτικές διακρίσεις. Ο ρόλος της είναι καταλυτικός, μετατρέποντας κάθε προβληματισμό των γονέων, κάθε αρνητικό συναίσθημα ή απογοήτευση σε μια οργανωμένη και συνειδητοποιημένη διεκδίκηση. Θα έχει σαν πρώτη προτεραιότητα αλλά και πρωταρχικό στόχο την κινητοποίηση όσο το δυνατόν περισσότερων γονέων αλλά και ΔΣ Συλλόγων Γονέων του Δήμου Ηρακλείου στην κατεύθυνση της συλλογικής διεκδίκησης και του οργανωμένου αγώνα για δημόσια δωρεάν παιδεία για όλους τους νέους (CandiaNews, 2015).

4.5 Ερευνητικό Εργαλείο - Τεχνικές Συλλογής Στοιχείων

Το εργαλείο που χρησιμοποιήσαμε ήταν η συνέντευξη. Οι τέσσερις τύποι της συνέντευξης είναι η δομημένη συνέντευξη, η ημι-δομημένη συνέντευξη, η συνέντευξη με ομάδα, και η μη-δομημένη ή εστιασμένη συνέντευξη.

Η δομημένη συνέντευξη βασίζεται σε ένα αυστηρά προκαθορισμένο σύνολο ερωτήσεων το οποίο τίθεται με τον ίδιο ενιαίο τρόπο σε όλους τους ερωτώμενους. Οι ερωτήσεις είναι προκαθορισμένες τόσο ως προς το περιεχόμενό τους, όσο και ως προς την σειρά με την οποία ακολουθεί η μια τη άλλη (Dunn 2000).

Η μη δομημένη συνέντευξη χαρακτηρίζεται από την απουσία προκαθορισμένων ερωτήσεων και βασίζεται σε θεματικές περιοχές πάνω στις οποίες αναπτύσσεται η αλληλεπίδραση μεταξύ του ερευνητή και του ερωτώμενου (Robson 2002). Στην ποιοτική κοινωνική έρευνα χρησιμοποιούνται κυρίως οι δυο τελευταίοι τύποι συνέντευξης καθώς επιτρέπουν την άντληση πληροφορίας και δεδομένων σε βάθος ή την ανάδειξη θεμάτων που δεν είχαν προκαθοριστεί από τον ερευνητή.

Ως εργαλείο σε αυτή την έρευνα χρησιμοποιήσαμε την **ημιδομημένη συνέντευξη**. Η ημιδομημένη συνέντευξη είναι πιο ευέλικτη μορφή συνέντευξης ενώ επιτρέπει να εμβαθύνει κανείς περισσότερο (Παπαϊωάννου κ.ά., (2003). Στην ουσία, χρησιμοποιώντας ανοιχτές-κλειστές ερωτήσεις κάναμε μια προσπάθεια να καθορίσουμε την περιοχή διερευνήθηκε και να συμβάλλουμε στη δημιουργία θετικού κλίματος συζήτησης με τους ερωτώμενους. Το αντικείμενό της ήταν η διεξαγωγή μίας κατευθυνόμενης συνομιλίας και η απόσπαση ενός πλούσιου και λεπτομερούς υλικού το οποίο μπορεί να χρησιμοποιηθεί σε ποιοτικές αναλύσεις (May, 1995/ Pope.&Mays, 2000).

Η ατομική ημιδομημένη συνέντευξη επιλέχτηκε ως μία πιο ευέλικτη μορφή συνέντευξης γιατί «επιτρέπει να εμβαθύνει κανείς περισσότερο. Μπορεί να αλλάξουν οι διευκρινιστικές ερωτήσεις ή και η σειρά των ερωτήσεων» (Παπαϊωάννου, κ.ά. 2003, σελ. 351).

Το πλεονέκτημα της συνέντευξης έναντι άλλων μεθόδων, είναι η άμεση επικοινωνία με τον ερωτώμενο. Συγκεκριμένα:

1. ελαχιστοποιήθηκε το πρόβλημα του βαθμού ανταπόκρισης (εφόσον ο συμμετέχων είχε δεχτεί να λάβει μέρος)
2. οι απαντήσεις ήταν αρτιότερες και πλουσιότερες
3. υπήρχε η δυνατότητα αποσαφηνιστικών σχολίων και παρατηρήσεων για τις ερωτήσεις και τις απαντήσεις
4. αποτελεί τη μέθοδο επιλογής για συλλογή δεδομένων από πληθυσμούς με υψηλά επίπεδα αναφαβητισμού.

Στις συνεντεύξεις οι άξονες στους οποίους επικεντρωθήκαμε ήταν οι εξής: τα γενικά στοιχεία δηλαδή πληροφορίες για τον φορέα που εκπροσωπούν, το σκοπό την ομάδα στόχου, το προσωπικό που απαρτίζει το φορέα, τις υπηρεσίες που προσφέρει ο φορέας αυτός, το περιεχόμενο της δράσης του και δώσαμε και βάση στους γενικότερους προβληματισμούς των συνεντευξιζόμενων για το ζήτημα αυτό.

Όσον αφορά τις επαφές μας με τους φορείς μπορούμε να πούμε ότι χρειάστηκε υπομονή και επιμονή για να κλείσουμε τις συνεντεύξεις. Αρχικά, κάναμε τηλεφωνικές επικοινωνίες ώστε να εκδηλώσουμε το ενδιαφέρον μας για να συζητήσουμε με τους φορείς. Παρουσιάσαμε τους εαυτούς μας και το θέμα μας και ξεκινήσαμε ο καθένας από τους τρεις συνεντευκτές μια γνωριμία με τον εκάστοτε

υπεύθυνο του φορέα. Έπειτα μας ζητήθηκε ένα επίσημο έγγραφο που να αποδεικνύει τα λεγόμενά μας, το οποίο μας απέστειλε η κ. Οικονόμου, όπου στην Ένωση Γονέων Δήμου Ηρακλείου αλλά και με το Συντονιστικό Κρήτης το αποστείλαμε μέσω ηλεκτρονικού ταχυδρομείου.

Ειδικότερα η μία συνέντευξη πραγματοποιήθηκε σε ένα καφέ στο κέντρο του Ηρακλείου και οι υπόλοιπες συνεντεύξεις μέσω τηλεφωνικής επικοινωνίας, καθώς ήταν πολύ δύσκολο να συναντηθούμε από κοντά. Σε πολλές από αυτές προηγήθηκαν αρκετές τηλεφωνικές επαφές για να κλειστούν τα ραντεβού.

4.6 Επεξεργασία δεδομένων

Στην παρούσα εργασία η επεξεργασία των δεδομένων έγινε με τη μορφή ανάλυσης περιεχομένου. Σε αντίθεση με την απλή ανάγνωση του κειμένου, η ανάλυση περιεχομένου, που είναι η πιο διαδεδομένη τεχνική για τη μελέτη περιεχομένου, επιτρέπει τη συστηματική διερεύνησή του.

Σύμφωνα με τον B. Berelson (1952), η ανάλυση περιεχομένου είναι «μια τεχνική έρευνας που εφαρμόζεται για να επιτευχθεί η αντικειμενική, συστηματική και ποσοτική περιγραφή του εμφανούς περιεχομένου των επικοινωνιών με τελικό στόχο την ερμηνεία τους»

Όταν χρησιμοποιούμε ποιοτικό υλικό, (συνεντεύξεις, ανοικτές ερωτήσεις κλπ), η ανάλυση περιεχομένου θεωρείται απαραίτητη διαδικασία, προκειμένου να *επεξεργαστούμε*, να *κωδικοποιήσουμε* και να *κατηγοριοποιήσουμε* τον σύνθετο και πολλές φορές αντιφατικό λόγο των υποκειμένων. Η καταγραφή των συνεντεύξεων έγινε με τη μέθοδο της μαγνητοφώνησης και από τους τρεις φοιτητές.

Η ανάλυση πέρασε από πέντε στάδια. Το πρώτο στάδιο περιλαμβάνει μια αρχική θεωρητική επεξεργασία και μία αποσαφήνιση του ερευνητικού αντικειμένου και των ερευνητικών ερωτημάτων. Στο δεύτερο στάδιο, περιλαμβάνονται οι πηγές του ποιοτικού υλικού. Το τρίτο στάδιο, περιλαμβάνει την καταγραφή και την ανάλυση, τμημάτων των κειμένων των συνεντεύξεων ή ολόκληρων των κειμένων που

παρουσιάζουν ιδιαίτερο ερευνητικό ενδιαφέρον. Το τέταρτο στάδιο, αφορά στη συστηματοποίηση εννοιολογικών κατηγοριών στις οποίες ταξινομούνται τα ποιοτικά δεδομένα και στις οποίες βασίζεται ουσιαστικά η ανάλυση περιεχόμενου. Το πέμπτο στάδιο, συνδέεται άμεσα με το προηγούμενο στάδιο, συγχρονίζεται δηλαδή με το τέταρτο και αφορά την κωδικοποίηση του υλικού, για κάθε κατηγορία ξεχωριστά κι ως σύνολο, ανάλογα με τον τρόπο που εξυπηρετεί την κάθε περίπτωση (Ιωσηφίδης, 2003).

4.7 Εκτίμηση δυσκολιών

Όπως σε όλες τις έρευνες, έτσι και στη δικιά μας συναντήσαμε αρκετές δυσκολίες.

1. Δυσκολευτήκαμε να βρούμε επαρκές δείγμα για την εργασία μας, είτε φόρτου εργασίας είτε μη επιθυμίας αρκετών φορέων να συζητήσουν μαζί μας.
2. Η επικοινωνία με τους φορείς ήταν δύσκολη λόγω της απόστασης, διότι κανείς από εμάς δεν διέμενε στην πόλη του Ηρακλείου.
3. Η αναμονή μέχρι να συμφωνήσουν οι φορείς και να εγκρίνουν τις συνεντεύξεις ήταν αρκετή.
4. Η οικονομική επιβάρυνση ήταν μεγάλη και για τους τρεις συνεντευκτές, λόγω του ταξιδιού και της απόστασης που έπρεπε να καλυφθεί.
5. Η οργάνωση των συνεντεύξεων ήταν μετ' εμποδίων, καθώς χρειάστηκε να επαναπρογραμματιστούν λόγω φόρτου εργασίας των συνεντευξιζόμενων.
6. Η ελλιπής πρόσφατη βιβλιογραφία του φαινομένου, μας δυσκόλεψε αρκετά στο θεωρητικό κομμάτι.

Ενέργειες για την άρση των δυσκολιών

1. Κάναμε εκτενής έρευνα στους φορείς του Ηρακλείου για να βρούμε αρκετούς και αντιπροσωπευτικούς για το δείγμα μας φορείς.
2. Προσπαθήσαμε μέσω τακτής τηλεφωνικής επικοινωνίας και ηλεκτρονικής μέσω email να δημιουργήσουμε μια επαρκή σχέση με τους φορείς που θα συζητούσαμε.

3. Κάναμε ότι ήταν δυνατόν και επιτρεπτό για να πάρουμε όσο πιο γρήγορα γινόταν την έγκριση.
4. Παρά την ανάγκη επαναπρογραμματίσης καταφέραμε να κάνουμε τις συνεντεύξεις σε μικρό χρονικό διάστημα.
5. Παρά την έλλειψη πρόσφατης βιβλιογραφίας προσπαθήσαμε μέσω του διαδικτύου με αναζήτηση επιστημονικών περιοδικών η αποτελεσμάτων άλλων ερευνών να καλύψουμε το κενό.

4.8 Ηθικά ζητήματα της έρευνας

Προσπαθήσαμε στην έρευνα αυτή να τηρήσουμε όλους τους κανόνες που διέπουν έναν συνεντευκτή. Προσπαθήσαμε να μεταφέρουμε στους συνεντευξιζόμενους ότι είμαστε άτομα εχέγγυα που θα μπορούν να εκφέρουν την γνώμη τους και την άποψή τους ελεύθερα. Τηρήσαμε την αρχή της συγκατάθεσης των συνεντευξιζόμενων αφού, εκτός απο τη διοίκηση του εκάστοτε φορέα, φροντίσαμε να πάρουμε και την συγκατάθεση των ιδίων. Τέλος, κάναμε γνωστό στους συνεντευξιζόμενους ότι τα δεδομένα της συζήτησης θα προστατευθούν.

Κεφάλαιο 5: Παρουσίαση αποτελεσμάτων - Συμπεράσματα

5.1 Αποτελέσματα

Η παρούσα ενότητα έχει στόχο να παρουσιάσει τα αποτελέσματα της έρευνας, έτσι όπως προέκυψαν από τις συνεντεύξεις και όπως αναλύθηκαν μέσω της μεθόδου ανάλυσης περιεχομένου. Η σειρά παρουσίασης των αποτελεσμάτων ακολουθεί τη σειρά των ερωτήσεων βάσει των οποίων διεξήχθη η συνέντευξη επιχειρώντας την ανάδειξη ομοιοτήτων και διαφορών στις απόψεις του κάθε φορέα.

Θα μπορούσατε να μας αναφέρετε πως σχεδιάστηκε και από πού χρηματοδοτείται το πρόγραμμα για την υποδοχή και ένταξη των προσφύγων;

Σχετικά με το ερώτημα «πως σχεδιάστηκε και από πού χρηματοδοτείται το πρόγραμμα για την υποδοχή και ένταξη των προσφύγων» κάθε ερωτώμενος έδωσε ξεχωριστή απάντηση καθώς εργάζεται σε διαφορετικό φορέα, ο οποίος υλοποιεί και διαφορετικό πρόγραμμα.

Σύμφωνα με μία ερωτώμενη, ο φορέας στον οποίο εργάζεται έχει αναλάβει το πρόγραμμα «Προσωρινής Στέγασης» αιτούντων άσυλο στην Κρήτη, το οποίο χρηματοδοτείται από την Ύπατη Αρμοστεία του ΟΗΕ, που υπογράφηκε στις 25 Απριλίου 2017 και έχει διάρκεια μέχρι το τέλος αυτού του έτους. Τεχνικά, όπως επισημαίνει:

«τα προγράμματα της Ύπατης Αρμοστείας του ΟΗΕ είναι ετήσια, που σημαίνει ότι όποτε και να υπογράφανε εντός του 2017 θα είχε καταλήξει στο τέλος του χρόνου αλλά υπάρχει δυνατότητα παράτασης και την επόμενη χρονιά».

Όπως αναφέρει η ερωτώμενη έχουν υπογράψει για την εκμίσθωση 125 διαμερισμάτων σε όλη τη Κρήτη, το οποίο σημαίνει ότι υπάρχει η δυνατότητα σε αυτά τα διαμερίσματα να φιλοξενηθούν 700-750 πρόσφυγες. Η ομάδα-στόχος είναι άνθρωποι με μεσαία ή υψηλή ευαλωτότητα που η Ύπατη Αρμοστεία του ΟΗΕ θεωρεί ότι συντρέχει σοβαρός λόγος να μεταφερθούν από κάποια δομής φιλοξενίας που αυτή τη στιγμή βρίσκονται, είτε στην ηπειρωτική χώρα, είτε στα νησιά γιατί αντιμετωπίζουν σοβαρά προβλήματα. Η ομάδα-στόχος θα μπορούσε να είναι μία γυναίκα σε εγκυμοσύνη, ένας υπερήλικας, μία οικογένεια με πολλά παιδιά, θα μπορούσε να είναι κάποιος άνθρωπος με κινητικά προβλήματα, κάποιος άνθρωπος με

χρόνια ή σοβαρά προβλήματα υγείας που δεν μπορεί να εξυπηρετηθεί σε κάποια δομή και από εκεί και πέρα πάμε σε πιο σοβαρές περιπτώσεις που είναι άνθρωποι-θύματα βασανιστηρίων, θύματα trafficking, θύματα ναυαγίου ή άνθρωποι, οι οποίοι αντιμετωπίζουν κάποια ψυχιατρικά θέματα και πρέπει να μεταφερθούν σε ένα πιο ευνοϊκό περιβάλλον.

Σύμφωνα με άλλη ερωτώμενη, όταν προέκυψε το προσφυγικό ζήτημα στην Ελλάδα ο Σύλλογος Σωστικών και αρκετοί συμπολίτες τους στην Κρήτη θέλησαν να βρουν ασφαλείς διόδους διαφυγής για τους πρόσφυγες. Χαρακτηριστικά αναφέρει:

«Με κεντρική ιδέα τις ασφαλείς διόδους διαφυγής για τους πρόσφυγες κάλεσαν 50 περίπου φορείς, μεταξύ των οποίων ήταν αυτοδιοικητικοί θεσμοί, ο Δήμος Ηρακλείου, οι Δήμοι περιφερειακής στον νομό Ηρακλείου, η περιφέρεια, η εκκλησία, αλλά και ομάδες αυτόνομες, επιστημονικοί φορείς, εργατικά σωματεία, που λειτουργούν συλλογικά».

Οι φορείς αυτοί δημιούργησαν ένα συντονιστικό στο οποίο συμμετέχουν γύρω στα δεκαπέντε με είκοσι άτομα κάθε φορά και το οποίο ασχολείται με ποικίλες δράσεις. Ο φορέας αυτός ξεκίνησε από τις αρχές του 2016 και συνεχίζει μέχρι σήμερα. Η χρηματοδότησή του στηρίζεται στον εθελοντισμό.

Η πρώτη δράση του φορέα είναι να λύσουν κάποια πρακτικά ζητήματα των ανθρώπων που ασχολούνται με το προσφυγικό. Ως εκ τούτου συγκέντρωσαν τρόφιμα, είδη υγιεινής και φάρμακα. Στην δράση αυτή συμμετείχαν οι δήμοι, ο οργανισμός Λιμένος Ηρακλείου, ο οποίος παραχώρησε ένα γραφείο και μια αποθήκη για τη συλλογή των πραγμάτων και εθελοντές (κάτοικοι του νησιού και εταιρίες). Συγκεκριμένα μια μεταφορική εταιρία ανέλαβε δωρεάν να μεταφέρει τα πράγματα, που ήταν γύρω στους 8 τόνους, με φορτηγά τριαξονικά. Η δράση αυτή συνεχίζεται μέχρι και σήμερα.

Η δεύτερη δράση αφορά στην ευαισθητοποίηση των πολιτών να αποδεχτούν και να αγκαλιάσουν τους πρόσφυγες, οι οποίοι προέρχονται από εμπόλεμες ζώνες, και οφείλουν ως άνθρωποι να παραμείνουν στην χώρα με αξιοπρεπείς όρους. Στην Κρήτη υπολογίζεται ότι θα έρθουν περίπου 2.000 πρόσφυγες. Με την αξιοπρεπή διαβίωση των προσφύγων συμφωνεί και άλλος ερωτώμενος, ο οποίος αναφέρει ότι οι πρόσφυγες δεν είναι φυσικό φαινόμενο, δεν αναπαράγονται από μόνοι τους, αλλά παράγονται από πολιτικές και από κατεστημένα, τα οποία δημιουργούν πολέμους σε

χώρες και αναγκάζουν πολίτες να φύγουν. Για τον ίδιο αλλά και για όλους τους Κρητικούς, ο κάθε ονομαζόμενος πρόσφυγας είναι ένας άνθρωπος, συνάνθρωπος που πρέπει να αντιμετωπίζεται ισότιμα και ισάξια με όλους τους πολίτες αυτής της γης. Το πρόγραμμα που ανέλαβε η Κρήτη μέσω της Ύπατης Αρμοστείας ηγείται από την αναπτυξιακή Ηρακλείου, τον ΑΤΕΤ, που εδρεύει στις Αρχάνες. Χαρακτηριστικά αναφέρει:

«Βασικό αίτημα των υπευθύνων του προγράμματος είναι οι πρόσφυγες να μείνουν σε ενοικιαζόμενα σπίτια και όχι σε hot spot. Για το λόγο αυτό θα ενοικιαστούν 120 σπίτια».

Άλλος ερωτώμενος υποστηρίζει ότι στόχος του φορέα στον οποίο εργάζεται είναι η φιλοξενία προσφύγων στη Κρήτη. Για το λόγο αυτό έχει αναλάβει το συντονισμό και τη διοικητική υποστήριξη 9 δομών φιλοξενίας προσφύγων σε όλη την Ελλάδα: στην Αττική, στη Κεντρική Ελλάδα, στη Βόρεια Ελλάδα, στη Θήβα, στη Μαλακάσα, στη Θεσσαλονίκη, στα Οινόφυτα, στον Μαραθώνα και στη Χίο. Μεταξύ άλλων ανοικοδομούν και άλλες δομές για τη μακροχρόνια φιλοξενία των μεταναστών και προσφύγων στην Ελλάδα. Έτσι υποστηρίζουν και τη διασπορά των προσφυγικών ομάδων στη χώρα. Οι δομές αυτές φιλοξενούν προσωρινά τους πρόσφυγες μέχρι να ολοκληρωθούν οι διαδικασίες, είτε αρχικά να μετεγκατασταθούν, είτε να τελειώσει ο πόλεμος.

Ερωτώμενος σε άλλο θεσμό αναφέρει ότι έχουν ως βασική τους αρμοδιότητα την υποστήριξη του συμβουλίου ένταξης μεταναστών και προσφύγων. Ο συγκεκριμένος θεσμός είναι ένα θεσμικό όργανο καθαρά συμβουλευτικό το οποίο συγκροτήθηκε τόσο στον δήμο Ηρακλείου όσο και σε άλλους δήμους της χώρας, μετά από τον νόμο Καλλικράτη από το 2011 και έπειτα. Πιο συγκεκριμένα στο Ηράκλειο ξεκίνησε η λειτουργία του το 2012. Είναι δηλαδή ένα θεσμικό πλαίσιο με αρμοδιότητες κυρίως στο κομμάτι των μεταναστών και όχι των προσφύγων μέχρι πρότινος, ο ρόλος του οποίου είναι κυρίως συμβουλευτικός ως προς τις αποφάσεις του δημοτικού συμβουλίου του δήμου Ηρακλείου σε σχέση με θέματα μετανάστευσης αλλά και το έργο της ενημέρωσης, της ευαισθητοποίησης, κινητοποίησης της τοπικής κοινότητας σε σχέση με θέματα μετανάστευσης και τώρα τελευταία σε θέματα προσφύγων.

Ο τελευταίος υπό μελέτη θεσμός υλοποιεί ένα πρόγραμμα το οποίο σχεδιάστηκε βάσει του Καλλικρατικού δήμου. Είναι ένα πρόγραμμα το οποίο λειτουργεί αυτή τη στιγμή για πολλά χρόνια στις υπόλοιπες ευρωπαϊκές χώρες με πολλή επιτυχία ως προς το θεσμικό του ρόλο και σκοπό έχει την ομαλή ένταξη των μεταναστών και των προσφύγων της τοπικής κοινωνίας. Στο Συμβούλιο, όταν υπάρχουν αλλοδαποί δημοτικοί σύμβουλοι, είναι υποχρεωμένο το δημοτικό συμβούλιο να προτείνει αλλοδαπό δημοτικό σύμβουλο ως Πρόεδρο ή και τιμητικά συμμετέχον μέλος στο θεσμό. Η θέση αυτή είναι αμισθί, δεν έχει δηλαδή αμοιβή για κανέναν ούτε για τον Πρόεδρο ούτε για τα μέλη. Είναι όλοι εθελοντές. Χαρακτηριστικά αναφέρει:

«Ο θεσμός αυτός σχεδιάστηκε από την κεντρική εξουσία, από το Υπουργείο Εσωτερικών και πιο συγκεκριμένα βάσει του νόμου του Καλλικράτη, όπως ειπώθηκε προηγουμένως. Δεν υπάρχει χρηματοδότηση από πουθενά, άρα ούτε και έσοδα παρά μόνο ένα μικρό κονδύλι. Αν υπάρξει ανάγκη για κάλυψη κάποιων εξόδων, απευθύνονται και σε χορηγούς για την οργάνωση συναυλιών, ημερίδων κ.λπ.»

Τι έχετε να μας πείτε για την εθελοντική παρουσία, πώς σας φαίνεται ο κόσμος;

Σχετικά με το ερώτημα «για την εθελοντική παρουσία» μόνο δύο ερωτώμενοι αναφέρθηκαν σε αυτό. Μία ερωτώμενη το χαρακτηρίζει ένθερμο καθώς πάρα πολλοί εθελοντές έχουν βοηθήσει μέχρι στιγμής στη συλλογή των αναγκαίων για τους πρόσφυγες. Με το παραπάνω συμφωνεί και ο εκπρόσωπος ενός άλλου φορέα ο οποίος αναφέρεται στην εθελοντική δράση για τη συγκέντρωση τροφίμων και ενδυμάτων για τους πρόσφυγες.

Ξέρετε τι υπηρεσίες θα προσφέρονται με τη φιλοξενία;

Σχετικά με το ερώτημα «τι υπηρεσίες θα προσφέρονται με την φιλοξενία» όλοι οι ερωτώμενοι συμφωνούν με τη διαμονή, τη σίτιση, την υγεία και την εκπαίδευση. Συγκεκριμένα μία ερωτώμενη αναφέρει αρχικά την κατοικία και εν συνεχεία κάποιες κάρτες για τα προϊόντα του σούπερ μάρκετ. Αναφορικά με τα είδη πρώτης ανάγκης, η ερωτώμενη αναφέρει ότι δυστυχώς κόπηκε το κονδύλι από την Ύπατη Αρμοστεία, αλλά αναμένουν να δοθεί στο μέλλον. Ως εκ τούτου ειδικότητες

όπως κοινωνιολόγοι, ψυχοθεραπευτές και όλοι όσοι απαιτούνται ώστε να βοηθήσουν στην ομαλή ένταξη των προσφύγων θα καλυφθούν με εθελοντές. Για άλλον ερωτώμενο, οι πρόσφυγες φεύγουν από τις χώρες τους αναζητώντας ένα καλύτερο αύριο, άρα το ελάχιστο που μπορούν να τους προσφέρουν είναι διαμονή, διατροφή και δυνατότητα εκπαίδευσης για τα παιδιά αλλά και για τους μεγαλύτερους, ώστε να μπορούν να ενταχθούν στο γενικότερο κοινωνικό σύστημα. Επομένως οι υπηρεσίες που πρέπει να προσφέρονται αφορούν στη διαβίωση πρωτίστως και εν συνεχεία στην εκπαίδευση. Εάν λυθεί το θέμα της κατοικίας πρωτίστως, ο ερωτώμενος θεωρεί ότι θα έχει γίνει ένα σημαντικό βήμα καθώς οι άνθρωποι δεν θα περιφέροντα μέσα στην πόλη, πεινώντας και αναγκαζόμενοι να κλέβουν για να φάνε. Όπως χαρακτηριστικά επισημαίνει:

«Στην Κρήτη υπάρχουν χώροι που θα μπορούσαν να φιλοξενήσουν και τους Έλληνες και τους πρόσφυγες, για να μην υπάρχουν ούτε Έλληνες άστεγοι, ούτε πρόσφυγες άστεγοι».

Με τα παραπάνω συμφωνεί και άλλος ερωτώμενος σύμφωνα με τον οποίο κάθε οργανωμένη μετακίνηση πρέπει να καλύπτει αρχικά τις βασικές ανάγκες των προσφύγων, οι οποίες φυσικά δεν είναι άλλες από τη στέγαση, τη σίτιση, την ένδυση και την υγειονομική περίθαλψη. Σε δεύτερο αλλά εξίσου σημαντικό βαθμό η παρουσίαση πολιτισμικών διαμεσολαβητών και διερμηνείς θα βοηθούσαν στο μέγιστο την ένταξη των προσφύγων στη τοπική κοινωνία. Παράλληλα η επίλυση νομικών προβλημάτων τους από ειδικούς είναι επίσης απαραίτητη όπως και η εκμάθηση ελληνικών για όλες τις ηλικιακές ομάδες των προσφύγων.

Σύμφωνα με έναν ερωτώμενο το Συμβούλιο Ένταξης Μεταναστών, τον Δεκέμβριο του '14, με ένα ψήφισμά του προς το δημοτικό συμβούλιο Ηρακλείου, είχε καταθέσει τη θέση του για το προσφυγικό. Όλες οι δυνάμεις του Συμβουλίου Ένταξης Μεταναστών βρίσκονται σε θέση να βοηθήσουν για την ομαλή ένταξη και καλή παραμονή των προσφύγων. Βέβαια το πρόγραμμα της εγκατάστασης και της φιλοξενίας των προσφύγων στην Κρήτη δεν το χειρίζεται το Συμβούλιο Ένταξης Μεταναστών. Όπως επισημαίνει:

«Επικουρικά μπορεί να συμβάλλει με τις δυνάμεις του μέσα από τα μέλη του ή μέσα από τον δικηγορικό σύλλογο που έχουν καταθέσει την πρόθεσή τους και τη διαθεσιμότητά τους στο να βοηθήσουν αφιλοκερδώς οποιοδήποτε πρόσφυγα και μέχρι

και σήμερα βοηθούν ανθρώπους μετανάστες που έχουν οικονομική δυσκολία στο να αντιμετωπίσουν κάποια θέματα, είτε ιατρικής είτε δικαστικής φύσης, αλλά και όλα τα υπόλοιπα μέλη αλλά και οι εκπρόσωποι των υπόλοιπων φορέων είναι σε θέση να συνδράμουν».

Σύμφωνα τέλος με άλλον ερωτώμενο, το πρόγραμμα της Ευρωπαϊκής Ένωσης έχει προσανατολιστεί στη σίτιση και στην κατοικία των προσφύγων. Ο δήμος θα πρέπει να έχει Κοινωνικούς Λειτουργούς, οι οποίοι θα μιλήσουν με τους πρόσφυγες, Ιατρούς για την ιατρική τους περίθαλψη, αλλά και συνεργασία με δημοτικά ιατρεία με νοσοκομεία.

Ποιες πιστεύετε ότι θα ναι οι δυσκολίες του εγχειρήματος αυτού; Και πώς θα το αντιμετωπίζατε;

Σχετικά με το ερώτημα «ποιες πιστεύετε ότι θα ναι οι δυσκολίες του εγχειρήματος αυτού; Και πώς θα το αντιμετωπίζατε» όλοι οι ερωτώμενοι συμφώνησαν για τις δυσκολίες των προσφύγων στην κοινωνική τους ένταξη. Μία ερωτώμενη αναφέρει την ομαλή ένταξη των προσφύγων, τόσο κοινωνικά, όσο και επαγγελματικά, κυρίως λόγω της οικονομικής κρίσης που επικρατεί στην Ελλάδα. Παρόλο που όπως ισχυρίζεται υπάρχει μεθοδολογικό πλαίσιο για την προσέγγιση του ζητήματος αυτού, το πρόβλημα εστιάζει στην αγορά και συγκεκριμένα στο κατά πόσο θα καταφέρει να απορροφήσει τους πρόσφυγες, εφόσον βέβαια το επιθυμούν και οι ίδιοι.

Για άλλον ερωτώμενο οι δυσκολίες του εγχειρήματος της ένταξης των προσφύγων έχει να κάνει με τους τρόπους που προσπαθούν να τα αντιμετωπίσουν. Συγκεκριμένα αναφέρει ότι πρέπει να υπάρξει ένας μακροχρόνιος προγραμματισμός και όχι βραχυπρόθεσμος. Χαρακτηριστικά αναφέρει την περίπτωση των προσφύγων στο πρώην αεροδρόμιο το Ελληνικό, όπου τα παιδιά εντάχθηκαν στα εκεί σχολεία και τώρα που κλείνουν τα hotspots θα πρέπει τα παιδιά να πάνε σε άλλα σχολεία. Το ίδιο συμβαίνει και με τους ενήλικες, οι οποίοι εντάχθηκαν στην τοπική κοινωνία αναζητώντας εργασία και τώρα πρέπει να πάνε κάπου αλλού. Ειδικά για τις δυσκολίες ένταξης των προσφύγων στην Κρήτη ο ερωτώμενος αναφέρεται στην μη ενημέρωση του κόσμου αφενός και αφετέρου στην αποδοχή του διαφορετικού. Παρόλο που αναφέρει ότι το Ηράκλειο γενικότερα είναι διαπολιτισμική πόλη, έχει το

Ι.Τ.Ε., έχει ανθρώπους άλλων χωρών (Γερμανία, Ολλανδία), οι οποίοι μετά από διακοπές, επέλεξαν το Ηράκλειο για να παραμείνουν μόνιμα ή για μεγάλα χρονικά διαστήματα, το πρόβλημα του διαφορετικού εντείνεται όταν εισέρχεται στην καθημερινότητα, δηλαδή στον χώρο εργασίας, στο σχολείο.

Άλλος ερωτώμενος αναφέρει ότι ενδεχομένως να υπάρξουν κάποιες στάσεις από τους γείτονες των προσφύγων αναφορικά με τη παρουσία τους ή με κάποιες συνήθειές τους. Για το λόγο αυτό θεωρεί ότι θα ήταν καλό να ενημερωθούν οι πρόσφυγες για το νομικό και κοινωνικό πλαίσιο στην Ελλάδα. Λόγου χάρη τις ώρες κοινής ησυχίας και σε ένα δεύτερο επίπεδο να υπάρξουν συναντήσεις με τους γείτονες των προσφύγων ώστε να τους ενημερώσουν και να τους βοηθήσουν να κατανοήσουν το στάτους παραμονής των προσφύγων.

Για άλλον ερωτώμενο οι δυσκολίες αφορούν στην άρση των αντιδράσεων της κοινωνίας του Ηρακλείου σε περίπτωση προσέλευσης προσφύγων. Το θέμα κινήθηκε σε μία προληπτική φάση επιδιώκοντας τη συνεργασία της Περιφερειακής Εκπαίδευσης Κρήτης με στόχο να συνεργαστούν με σχολεία Πρωτοβάθμιας και Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης και να ενημερώσουν και να ευαισθητοποιήσουν τη σχολική κοινότητα, που ένα πολύ μεγάλο μέρος της αποτελούν και μέλη της κοινωνίας του Ηρακλείου για να δημιουργήσουν τις καλύτερες προϋποθέσεις παραμονής και φιλοξενίας των προσφύγων. Χαρακτηριστικά αναφέρει:

«Σε αυτό το πλαίσιο η Περιφερειακή Εκπαίδευση Κρήτης συνεργάστηκε ανταποκρίθηκε αμέσως στο αίτημα του ΣΕΜ και ορίστηκε συνάντηση με εκπροσώπους συλλόγων γονέων και κηδεμόνων, διευθυντών σχολείων Πρωτοβάθμιας και Δευτεροβάθμιας καθώς και συλλόγους εκπαιδευτικών και των δύο βαθμίδων εκπαίδευσης, σε μία συνάντηση. Η συνάντηση έγινε το Φλεβάρη του '17 και εκεί υπήρξαν οι πρώτες αντιδράσεις από συλλόγους γονέων όπου εκφράστηκε η αντίθεση, ο φόβος, η επιφύλαξη και με συγκαλυμμένο τρόπο μία ρατσιστική στάση απέναντι στο διαφορετικό».

Συνεχίζει λέγοντας πως ο ΣΕΜ προσπάθησε να προσεγγίσει μεμονωμένα τους συλλόγους γονέων και κηδεμόνων σε μία δική του πρόταση πάλι ενημέρωσης, ευαισθητοποίησης για το προσφυγικό και χρησιμοποίησε τις δικές του δυνάμεις που δεν είναι άλλες από τα μέλη του Συμβουλίου Ένταξης Μεταναστών για την

παρέμβασή του στους χώρους των σχολείων. Δυστυχώς η ανταπόκριση δεν ήταν μεγάλη.

Με τη αντίδραση της κοινωνίας συμφωνεί και άλλος ερωτώμενος βάσει του οποίου οι Έλληνες αντιδρούν στο διαφορετικό και εστιάζουν στην παραβατικότητα των ξένων και όχι των ομοεθνών τους.

Πώς πιστεύετε ότι θα ανταπεξέλθει η τοπική οικονομία σε μια τέτοια μετακίνηση;

Σχετικά με το ερώτημα «πώς πιστεύετε ότι θα ανταπεξέλθει η τοπική οικονομία σε μια τέτοια μετακίνηση», οι απόψεις δίστανται. Σύμφωνα με μία ερωτώμενη όσον αφορά την τοπική κοινωνία, πρόκειται για ένα πρόγραμμα με πάρα πολύ θετικές επιπτώσεις και σε θέματα διαπολιτισμικότητας γιατί δίνεται η ευκαιρία να αλληλεπιδράσουν άνθρωποι από διαφορετικό πολιτιστικό περιβάλλον οπότε και οι Έλληνες Κρητικοί θα έχουν την ευκαιρία να δουν μια διαφορετική κουλτούρα, να δουν ανθρώπους που έχουν περάσει πάρα πολύ δύσκολα, να θυμηθούν δικές τους δυσκολίες, γιατί και οι Έλληνες είναι ένας προσφυγικός πληθυσμός και όλη αυτή η πρόσμιξη θεωρεί ότι μόνο καλά έχει να προσφέρει. Χαρακτηριστικά αναφέρει:

«Ήδη υπάρχουν ευφάνταστες προτάσεις για το πώς μπορούν να βοηθήσουν διάφοροι φορείς, καλλιτέχνες, εκπαιδευτικοί, ομάδες εθελοντισμού που έχουν πολύ μεγάλη διάθεση να βοηθήσουν αυτούς τους ανθρώπους για να ξαναβρούν έναν ρυθμό καθημερινότητας».

Άλλη ερωτώμενη εμφανίζεται αισιόδοξη δεδομένου ότι από τη μία πλευρά, η Ύπατη Αρμοστεία χρηματοδοτεί την επιβίωση των προσφύγων, και από την άλλη πλευρά η τοπική κοινωνία φαίνεται ευαισθητοποιημένη απέναντι στο προσφυγικό. Χαρακτηριστικά αναφέρει:

«το σημαντικότερο είναι οι Κρητικοί να αγκαλιάσουν τους πρόσφυγες και να τους αποδεχτούν καθώς είναι συνάνθρωποί τους».

Αντίθετα άλλος ερωτώμενος εμφανίζεται αρνητικός δεδομένου ότι η τοπική οικονομία δεν μπορεί να αντέξει ούτε τους ίδιους, πόσο μάλλον παραπάνω πληθυσμό. Για το λόγο αυτό θεωρεί ότι το ζήτημα έχει να κάνει με το κατά πόσο μπορούν να βοηθήσουν τους πρόσφυγες να καταλήξουν εκεί που θέλουν να πάνε, δεδομένου

ότι η Ελλάδα είναι σταθμός για αυτούς και όχι ο προορισμός τους. Τέλος σε αντίθεση με την παραπάνω άποψη άλλος ερωτώμενος αναφέρει ότι η τοπική οικονομία θα ενισχυθεί με τη παρουσία των προσφύγων, καθώς οι ανάγκες για τη διαβίωσή τους θα καλυφθούν σε τοπικό επίπεδο, όπως οι ανάγκες της καθημερινής τους διατροφής, η ενδυμασία. Επίσης και τα διαμερίσματα που θα μένουν θα ανήκουν σε πολίτες οι οποίοι κυμαίνονται με βάση ενός οικονομικού κινήματος. Συνεπώς από αυτή τη πλευρά θα υπάρξει ένα άμεσο κέρδος για τη τοπική οικονομία.

Με ποιους φορείς θεωρείτε ότι θα πρέπει να έρθετε σε συνεργασία για να υλοποιηθεί το εγχείρημα αυτό;

Σχετικά με το ερώτημα «με ποιους φορείς θεωρείτε ότι θα πρέπει να έρθετε σε συνεργασία για να υλοποιηθεί το εγχείρημα αυτό», κάθε ερωτώμενος δεδομένου ότι ασχολείται με διαφορετικό πρόγραμμα παρέθεσε τις απόψεις του. Μία ερωτώμενη αναφέρει ότι η Ύπατη Αρμοστεία του ΟΗΕ συνεργάζεται με το θεσμό στον οποίο ανήκει, καθώς είναι ένα σχήμα το οποίο έχει δοκιμάσει και το προτιμά. Χαρακτηριστικά αναφέρει

«Ήδη το έχει δοκιμάσει η Αθήνα, η Θεσσαλονίκη και η Λειβαδιά και οι ίδιοι είναι οι τέταρτοι οι οποίοι δουλεύουν σε αυτό το σχήμα. Δεν είναι κάποια μη κυβερνητική οργάνωση που συνήθως αναλάμβανε αυτά τα προγράμματα και αυτό αρχίζει και επεκτείνεται σιγά σιγά και στους υπόλοιπους δήμους της χώρας καθώς τους παίρνουν τηλέφωνο και τους ζητάνε τη δική τους τεχνογνωσία για τα πως και αυτοί να «κατεβάσουν» ένα πρόγραμμα. Τι σηματοδοτεί αυτό το πρόγραμμα για τους ωφελούμενους, για τους πρόσφυγες; Πληρώνουν εξ ολοκλήρου τη μίσθωση των διαμερισμάτων, άρα το μισθωτήριο γίνεται με αυτούς ή με τους εταίρους και όχι στο όνομα του πρόσφυγα. Οι ίδιοι αναλαμβάνουν πλήρως την επίπλωσή του και τον εξοπλισμό του στο να γίνει λειτουργικό. Επίπλωση σημαίνει λευκές συσκευές, οικιακές συσκευές, κρεβάτια, τραπεζαρία, καρέκλες, καθιστικό και εξοπλισμός κουζίνας, κλινοσκεπάσματα».

Και συνεχίζει πως είναι δική τους αρμοδιότητα να εξοπλίσουν τα σπίτια και επίσης χρηματοδοτούνται οι λογαριασμοί του σπιτιού (ΔΕΗ, νερό, κοινόχρηστα) και παρέχεται κάλυψη και κοινωνική στήριξη στις οικογένειες που σημαίνει ότι κάποιος κοινωνικοί επιστήμονες, είτε κοινωνικοί λειτουργοί είτε κοινωνιολόγοι είτε

ψυχολόγοι, επισκέπτονται την οικογένεια πολύ τακτικά μαζί με κάποιο διερμηνέα για να μπορέσει να διευκολύνει την επικοινωνία στη γλώσσα του ωφελούμενου. Για αυτό τον λόγο έχουν προσλάβει και αραβόφωνες και ανθρώπους που μιλάνε φαρσί, για να μπορέσουν να τους βοηθήσουν σε ότι χρειαστούν, στη σύνδεσή τους με τα νοσοκομεία, στη σύνδεσή τους με τα σχολεία να έχουν παιδιά που θα μπορούσαν να ενταχθούν στο ελληνικό σύστημα παιδείας και στο πως θα αναζητήσουν τα χαρτιά τους, αν έχουν κάποιες εκκρεμότητες με το γραφείο Ασύλου, αν χρειάζεται μετά κάποια ανανέωση του δελτίου τους ή οτιδήποτε μπορεί να εξυπηρετήσει το τοπικό γραφείο ασύλου το οποίο θα λειτουργήσει το αμέσως επόμενο διάστημα και στο Ηράκλειο, και να μπορέσουν να τους στηρίξουν με κάποιο τρόπο για να μπορέσουν να ξαναχτίσουν τη ζωή τους μακριά από την πατρίδα τους.

Άλλη ερωτώμενη αναφέρεται στην συνεργασία του φορέα της με την ΠΕΔ, η οποία αφορά στην ένωση δήμων και κοινοτήτων με τις αναπτυξιακές. Άλλος ερωτώμενος αναφέρει ότι η συνεργασία τόσο με το δήμο όσο και με τον Υπουργείο Παιδείας, είναι ταυτόχρονα κοντά και μακριά. Κοντά για να έχουν άμεση ενημέρωση και πληροφόρηση, μακριά γιατί δεν έχουν τη δυνατότητα να συνεισφέρουν οικονομικά στις δημόσιες υπηρεσίες.

Τέλος ένας ερωτώμενος αναφέρεται στη συνεργασία του θεσμού στον οποίο εργάζεται με την αναπτυξιακή Ηρακλείου. Πλην της αναπτυξιακής Ηρακλείου ο θεσμός στον οποίο εργάζεται είναι ανοιχτός σε κάθε πρόταση που μπορεί να τεθεί και εφόσον αξιολογηθεί θα δράσει αντίστοιχα.

Εσείς από την πλευρά σας, ποια θα λέγατε ότι είναι τα θετικά και τα αρνητικά στοιχεία που έχει όλο αυτό το εγχείρημα;

Σχετικά με το ερώτημα «ποια θα λέγατε ότι είναι τα θετικά και τα αρνητικά στοιχεία που έχει όλο αυτό το εγχείρημα» οι απαντήσεις των περισσότερων ερωτώμενων διαφοροποιούνται. Σύμφωνα με μία ερωτώμενη, αυτό που τους ενδιαφέρει, είναι οι άνθρωποι που θα φιλοξενηθούν, να μείνουν με συνθήκες αξιοπρέπειας και ασφάλειας στην Κρήτη. Αυτό είναι το πρώτο τους μέλημα είτε αυτοί οι άνθρωποι θα ολοκληρώσουν τη διαδικασία με τα χαρτιά τους, αν πρόκειται για οικογενειακή επανένωση και επιλογής να φύγουν από την Κρήτη, είτε αιτούνται

άσυλο οπότε θα μπορούσαν μετά την απόφαση του ασύλου να παραμείνουν στην Κρήτη ή στην Ελλάδα ή όπου επιλέξουν οι ίδιοι.

Το αρνητικό του προγράμματος είναι ότι παρέχει μόνο στέγαση και ψυχοκοινωνική στήριξη και δεν χρηματοδοτεί δράσεις ουσιαστικής ένταξης. Βέβαια το παραπάνω προσπαθούν να το επιλύσουν μέσα από τη συνεργασία με δήμους, με την Περιφέρεια και με όλους τους τοπικούς φορείς έτσι ώστε να υλοποιηθούν δραστηριότητες για την ευαισθητοποίηση της τοπικής κοινωνίας αλλά και άλλες δράσεις ψυχαγωγίας για τους πρόσφυγες, ώστε να αξιοποιούν δημιουργικά τον ελεύθερο χρόνο τους. Μια πρόταση αφορά στην εκμάθηση της ελληνικής ή της γλώσσας της χώρας στην οποία επιθυμούν να μετεγκατασταθούν, ή να κάνουν κάποια κατάρτιση σε κάποια αντικείμενα χρήσιμα στην εργασιακή τους ένταξη αργότερα, οπουδήποτε και αν αυτό προκύψει εντός ή εκτός Ελλάδος.

Άλλη ερωτώμενη θεωρεί ότι οι κοινωνίες εξελίσσονται όταν υπάρχει μείξη πολιτισμών, δεδομένου ότι ο κόσμος από την αρχαιότητα με αυτόν τον τρόπο πορεύτηκε. Η ξеноφοβία μόνο αρνητικά επηρεάζει έναν πολιτισμό. Άλλο θετικό είναι ο ανθρωπισμός και ο αλτρουισμός που αποπνέει από το προσφυγικό. Τέλος αναφέρεται και στη συμβολή των μεταναστών στην οικονομία. Αντίθετα για έναν ερωτώμενο δεν υπάρχουν θετικά στο προσφυγικό δεδομένου ότι το προσφυγικό είναι θέμα κακής ανάγκης και όχι στόχος ζωής. Ως εκ τούτου μόνο αρνητικά βρίσκει στο προσφυγικό και συγκεκριμένα τα αρνητικά των πολέμων.

Ερωτώμενος σε άλλο θεσμό εκφράζει μια διαφορετική άποψη ως προς τα θετικά τονίζοντας τη συμβολή της Κρήτης στη διαχείριση μεταναστευτικού και προσφυγικού ζητήματος.

Τέλος για άλλον ερωτώμενο, πλην των οικονομικών ωφελειών, που θα προκύψουν από την ενίσχυση της οικονομικής αγοράς (ενοικιάσεις σπιτιών, διαμόρφωση εσωτερικού χώρου, οικοδομικές εργασίες κλπ.), αναδεικνύονται και κοινωνικά οφέλη. Παρόλο που υπάρχουν μεγάλες μερίδες της κοινωνίας που βάλονται από την οικονομική κρίση, είναι σε θέση να προσφέρουν στον συνάνθρωπό τους από το υστέρημά τους. Επισημαίνει μάλιστα πως:

«...αυτό είναι μία ηθική αρχή και μία ηθική στάση που έχει όφελος για τις μελλοντικές γενιές».

Τα αρνητικά αφορούν στην μη έγκυρη ενημέρωση της τοπικής κοινωνίας. Ο κόσμος φοβάται καθώς τα ΜΜΕ προβάλλουν το θέμα του προσφυγικού ως πρόβλημα και όχι ως μία αναγκαία κατάσταση η οποία πρέπει να αντιμετωπιστεί. Εξαιτίας αυτής της αρνητικής προβολής ο κόσμος είναι πάρα πολύ επιφυλακτικός, διστακτικός και πολλές φορές αρνητικά προσκείμενος.

Ποια είναι η πρόταση του δικού σας φορέα, ‘καλών πρακτικών’ υποδοχής, φιλοξενίας και ένταξης των προσφύγων;

Σχετικά με το ερώτημα «ποια είναι η πρόταση του δικού σας φορέα, ‘καλών πρακτικών’ υποδοχής, φιλοξενίας και ένταξης των προσφύγων» οι απαντήσεις των περισσότερων ερωτώμενων διαφοροποιούνται. Για μια ερωτώμενη οι προτάσεις του φορέα στον οποίο εργάζεται αναφορικά με τις κάποιες καλές πρακτικές υποδοχής και φιλοξενίας αφορούν τις δράσεις που γίνονται από την Omnes, μία εξαιρετική ομάδα, οι οποίες εστιάζουν στην εκπαίδευση ενηλίκων και στην εργασιακή τους ένταξη.

Για άλλη ερωτώμενη, οι καλές πρακτικές υποδοχής και φιλοξενίας αφορούν αφενός μεν στο αίτημα ώστε οι πρόσφυγες να μένουν σε σπίτια και όχι σε hot spot, αφετέρου στις διάφορες εκδηλώσεις προκειμένου για την ευαισθητοποίηση της κοινής γνώμης στο προσφυγικό. Οι προτάσεις ερωτώμενου άλλου φορέα περιορίζονται στο θέμα της εκπαίδευσης και αυτό που προτείνει είναι η άμεση ένταξη των παιδιών στην εκπαίδευση, χωρίς τη δημιουργία προβλημάτων.

Οι προτάσεις τέλος άλλου φορέα αφορούν στον αποτελεσματικό σχεδιασμό κάθε δράσης, ο οποίος πρέπει να προκύπτει τόσο από μελέτες, όσο και από παραδείγματα άλλων χωρών και φορέων που έχουν υλοποιήσει αντίστοιχα προγράμματα, είτε στην Ελλάδα είτε σε άλλες χώρες. Άλλη πρόταση αφορά στην ενημέρωση της τοπικής κοινωνίας για τις προσφυγικές δράσεις.

Θα μπορούσατε να μου πείτε κάποιους γενικούς προβληματισμούς για το προσφυγικό ζήτημα;

Σχετικά με το ερώτημα «θα μπορούσατε να μου πείτε κάποιους γενικούς προβληματισμούς για το προσφυγικό ζήτημα» οι απόψεις των ερωτώμενων διαφοροποιούνται σημαντικά. Συγκεκριμένα ο βασικός προβληματισμός μιας

ερωτώμενης για το προσφυγικό επικεντρώνεται στην πολιτική της αποικιοκρατίας, κάθε είδους, και ειδικά της οικονομικής που συμβαίνει σήμερα. Άποψη της είναι ότι κάθε χώρα, και ειδικά κάθε χώρα της Αφρικής, πρέπει να αφηθεί ελεύθερη να αναπτύξει την οικονομία της και τη δύναμή της. Όσο μεγαλύτερες χώρες παρεμβαίνουν στις μικρότερες για να τις υποτάξουν με κάθε είδος, τότε οι πόλεμοι θα συνεχίζονται και το προσφυγικό θα εντείνεται. Ο βασικός προβληματισμός άλλου ερωτώμενου αφορά στην γενικότερη δύσκολη κατάσταση που αντιμετωπίζουν οι ομογενείς και την οποία τώρα καλούνται να αντιμετωπίσουν και οι πρόσφυγες. Ο ίδιος στενοχωριέται που δεν μπορεί να πει με βεβαιότητα στους πρόσφυγες ότι εδώ όλα είναι καλά, αφού δεν είναι αυτή η πραγματικότητα. Τέλος για άλλον φορέα ο βασικός προβληματισμός του είναι η παράταση του προγράμματος μετεγκατάστασης των προσφύγων σε Ευρωπαϊκές χώρες, ώστε να επωφεληθούν από αυτό πολλοί περισσότεροι άνθρωποι που βρίσκονται στην Ελλάδα.

5.2 Συζήτηση – Συμπεράσματα

Από την παρούσα ανάλυση συμπεραίνεται πως όλοι οι υπό μελέτη φορείς θεωρούν ως πρωταρχική ανάγκη τις υπηρεσίες φιλοξενίας, την κατοικία των προσφύγων και την εξασφάλιση των ειδών πρώτης ανάγκης και την ιατρική περίθαλψη. Σύμφωνα με δημοσίευμα στην εφημερίδα τα Νέα η μαζική εισροή μεταναστών και προσφύγων έχει «παραλύσει» όλους τους εσωτερικούς και διεθνείς θεσμούς. Τα περισσότερα κράτη δυσκολεύονται στο να διαφυλάξουν τα σύνορα τους και να παρέχουν τα βασικά σε ανθρώπους που εγκατέλειψαν την πατρίδα τους εκούσια ή ακούσια για διάφορους λόγους. Για να αντιμετωπιστεί το πρόβλημα αυτό, η πολιτεία αλλά και φορείς που εμπλέκονται με το θέμα έχουν δημιουργήσει χώρους υποδοχής και φιλοξενίας για τους πρόσφυγες που ζητούν άσυλο και με τον τρόπο αυτό να καλύψουν κάποιες βασικές ανάγκες τους. Το κράτος αντιμετώπισε την προσέλευση προσφύγων με τα μέσα που διέθετε για να καλύψει βασικές ανάγκες των προσφύγων όπως η διατροφή, η προσωρινή στέγαση και η ιατρική περίθαλψη.

Εν συνεχεία βάσει της παρούσης έρευνας ταξινομούνται οι υπηρεσίες εκπαίδευσης, παιδιών και ενηλίκων προκειμένου να ενταχθούν ομαλά στην κοινωνία.

Σύμφωνα με την Ύπατη Αρμοστεία η εκπαίδευση είναι ένα από τα βασικότερα δικαιώματα του ανθρώπου και είναι ο ακρογωνιαίος λίθος της κοινωνικής, ταξικής και ψυχικής αναβάθμισης του. Μέσω της εκπαίδευσης ένας άνθρωπος μπορεί να αφομοιωθεί και να συνυπάρξει αρμονικά σε μια κοινωνία.

Τα θετικά στοιχεία του αποτελέσματος του εγχειρήματος αφορούν σε θέματα διαπολιτισμικότητας καθώς δίνεται η ευκαιρία να αλληλεπιδράσουν άνθρωποι από διαφορετικό πολιτιστικό περιβάλλον οπότε και οι Έλληνες Κρητικοί θα έχουν την ευκαιρία να δουν μια διαφορετική κουλτούρα, να δουν ανθρώπους που έχουν περάσει πάρα πολύ δύσκολα, να θυμηθούν δικές τους δυσκολίες, γιατί και οι Έλληνες είναι ένας προσφυγικός πληθυσμός και όλη αυτή η πρόσμιξη θεωρεί ότι μόνο καλά έχει να προσφέρει. Σύμφωνα εξάλλου με το Περιφερειακό Πρόγραμμα Προσφύγων και Μεταναστών Απάντηση για την Ευρώπη ιδιαίτερη προσοχή πρέπει να δοθεί στη διευκόλυνση της κοινωνικής ένταξης των προσφύγων με δραστηριότητες ευαισθητοποίησης, διαπολιτισμικής και αστικής εκπαίδευσης.

Άλλο θετικό είναι ο ανθρωπισμός και ο αλtruισμός που αποπνέει από το προσφυγικό και ο οποίος είναι έκδηλος μέσα από τον εθελοντισμό που έχει αναπτυχθεί λόγω του προσφυγικού ζητήματος στην Κρήτη. Η βιβλιογραφική ανασκόπηση του θέματος επισημαίνει ότι έχουν υπάρξει κινητοποιήσεις από ιδιώτες σε ατομικό και ομαδικό επίπεδο. Όσο αφορά την ιατρική περίθαλψη και τη παροχή φαρμάκων υπάρχει δραστηριοποίηση και ξένων φιλανθρωπικών οργανώσεων προς την Ελλάδα. Διενεργήθηκαν έρανοι, οργανώθηκαν συσσίτια και έγινε προσπάθεια για διανομή ψωμιού, παροχή ρούχων και είδη πρώτης ανάγκης.

Τα αρνητικά αφορούν στην μη έγκυρη ενημέρωση της τοπικής κοινωνίας. Ο κόσμος φοβάται καθώς τα ΜΜΕ προβάλλουν το θέμα του προσφυγικού ως πρόβλημα και όχι ως μία αναγκαία κατάσταση η οποία πρέπει να αντιμετωπιστεί. Εξαιτίας αυτής της αρνητικής προβολής ο κόσμος είναι πάρα πολύ επιφυλακτικός, διστακτικός και πολλές φορές αρνητικά προσκείμενος. Για το λόγο αυτό η Ύπατη Αρμοστεία σε έκθεσή της για την αντιμετώπιση του προσφυγικού κύματος αναφέρει την αναγκαιότητα της τακτικής ενημέρωσης για την ειρηνική συνύπαρξη των προσφύγων και την άμβλυνση του κινδύνου να ενταθούν φαινόμενα ρατσισμού και ξενοφοβίας.

Τέλος οι προτάσεις που κάνουν οι υπό μελέτη φορείς αφορούν σε εκπαιδευτικές δράσεις για την κοινωνική και επαγγελματική ένταξη των προσφύγων, αλλά και σε δράσεις ευαισθητοποίησης της τοπικής κοινωνίας για τους πρόσφυγες.

Επιχειρώντας να διερευνηθούν οι στόχοι της έρευνας συμπεραίνεται ότι βάσει των υπό μελέτη φορέων στην Κρήτη υπάρχουν διαθέσιμα μέσα για την ένταξη και τη φιλοξενία των προσφύγων και τα οποία αφορούν σε ιδιόκτητες κατοικίες και όχι σε hot spots. Μάλιστα οι συνθήκες διαβίωσης επιδιώκεται να είναι αξιοπρεπείς στη βάση της ισότητας όλων των ανθρώπων. Η τοπική οικονομία, παρόλη την οικονομική κρίση για τους περισσότερους φορείς μπορεί να ανταπεξέλθει σε μια τέτοια μετακίνηση πληθυσμού καθώς θα ενισχυθεί από τους πρόσφυγες.

Οι αρμόδιοι φορείς στο Νομό Ηρακλείου που δραστηριοποιούνται στην πρόληψη και την αντιμετώπιση της εισροής ενός κύματος προσφύγων είναι πρωτίστως η Αναπτυξιακή Ηρακλείου που συνεργάζεται μεταξύ άλλων με το Συντονιστικό της Κρήτης, Ο Διεθνής Οργανισμός Μετανάστευσης (ΔΟΜ), το Συμβούλιο Ένταξης Μεταναστών (ΣΕΜ) και επικουρικά το τμήμα Κοινωνικής Πολιτικής Καινοτόμων Δράσεων Δημόσιας Υγείας και Ισότητας Φύλων του δήμου Ηρακλείου και η Διεύθυνση Αλλοδαπών και μετανάστευσης. Η υποστήριξη που παρέχουν οι φορείς αυτές αφορούν στην κατοικία των προσφύγων, στην εξασφάλιση των βασικών αναγκών τους, στην ιατρική περίθαλψη, τις νομικές υποθέσεις αλλά και στην κοινωνική και επαγγελματική τους ένταξη γενικότερα. Τόσο το προσωπικό, όσο και οι χώροι στο Νομό Ηρακλείου είναι επαρκείς για να υποστηρίξουν ένα τέτοιο ενδεχόμενο, το οποίο υποστηρίζεται ένθερμα και από εθελοντές. Η διεπιστημονική συνεργασία μεταξύ επαγγελματιών διαφορετικών ειδικοτήτων στην τοπική αυτοδιοίκηση είναι εφικτή και απαραίτητη για την αποτελεσματική επίλυση ενός τέτοιου ζητήματος.

Οι δυσκολίες του εγχειρήματος αφορούν στην ομαλή ένταξη των προσφύγων, τόσο κοινωνικά, όσο και επαγγελματικά, κυρίως λόγω της οικονομικής κρίσης που επικρατεί στην Ελλάδα, αλλά και λόγω της αρνητικής στάσης κάποιων πολιτών απέναντι στο ξένο και το διαφορετικό. Για το λόγο αυτό προτείνεται ένας μακροχρόνιος προγραμματισμός και όχι βραχυπρόθεσμος. Αναφορικά με την τοπική οικονομία, όλοι οι φορείς πλην ενός, αναφέρουν αισιόδοξη στάση, λόγω της ενίσχυσης της τοπικής οικονομίας από το προσφυγικό. Η συνεργασία όλων των φορέων θεωρείται απαραίτητη από όλους για την αποτελεσματικότητά τους.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Ελληνική Βιβλιογραφία.

1. Ιωσηφίδης, Θ. (2003). *Ανάλυση Ποιοτικών Δεδομένων στις Κοινωνικές Επιστήμες*, Αθήνα: Κριτική.
2. Καλλινικάκη Θ. (2010). *Ποιοτικές Μέθοδοι στην Έρευνα της Κοινωνικής Εργασίας.*, Αθήνα: Τόπος.
3. Λαγουδάκη Ε. (2009). *Πρόσφυγες στο Ηράκλειο του μεσοπολέμου*, Ηράκλειο: Δοκιμάκης.
4. Μουσούρου Λ.Μ. (2014). *Οικογένεια, Φύλο και Μετανάστευση στην Σύγχρονη Ελλάδα*, Αθήνα: Gutenberg
5. Μπάγκαβος Χ., Παπαδοπούλου Δ. (επιμ.), (2006). *Μετανάστευση και ένταξη των μεταναστών στην ελληνική κοινωνία*, Αθήνα: Gutenberg, ,
6. Νικολαΐδη Α.(2011). *Το ηθικό υπόβαθρο της εταιρικής κοινωνικής ευθύνης στις Μ.Κ.Ο. και στα γραφεία της υπάτης αρμοστείας του ΟΗΕ για τους πρόσφυγες στην Ελλάδα*: Λιβάνης.
7. Νάσκου Περάκη Μ., *Δικαιώματα και υποχρεώσεις στα πλαίσια της Σύμβασης της Γενεύης του 1951 για το καθεστώς των προσφύγων*: Γενική θεώρηση, περιοδικό Κοινωνικής Εργασίας, τεύχος 26, Αθήνα, 1992

Ξενόγλωσση Βιβλιογραφία.

1. Berelson, B. (1952). *Content Analysis in Communication Research*. Michigan: Free Press.
2. Dunn, K. (2000) «*Interviewing*», στο *Hay, I. (Επίμ.) Qualitative Research Methods in Human Geography*. South Melbourne: Oxford University Press.
3. Janice M. Morse, Peggy Anne Field (1995). *Qualitative Research Methods for Health Professionals*, SAGE Publications
4. Mays, N. & Pope, C. (1995). "Qualitative Research: Rigour and Qualitative Research." *BMJ*.311(6997),109-112.
5. Mays, N. & Pope, C. (2000). "Qualitative research in health care: Assessing quality in qualitative research." *BMJ*. 320(7226), 50-52.

6. Mays, N. & Pope, C. (2000). *"Quality in qualitative health research"* in N. Mays and C. Pope (Eds.) *Qualitative Research in Health Care* (2nd edition). London: BMJ Books.pp.89-102.
7. Morse MJ.(1994) *Critical issues in qualitative research methods*. Thousand Oaks, SagePubl.
8. Parahoo K. (2006) *Nursing research: Principles, process and issues*. 2nd ed. Basingstoke, Palgrave Macmillan
9. Patton, M. Q. (1985). *Quality in qualitative research: Methodological principles and recent developments. Invited address to Division J of the American Educational Research Association, Chicago*.
10. Robson, C. (2002) *Real World Research, Second Edition*. Oxford: Blackwell.

Περιοδικά.

1. Αντιτετράδια της Εκπαίδευσης, Τεύχος 110, Φθινόπωρο 2015, Αφιέρωμα: Πρόσφυγες και Μετανάστες.
2. Ελληνικό συμβούλιο για τους πρόσφυγες, Κέντρο Διεθνούς και Ευρωπαϊκού οικονομικού δικαίου.
3. Επαναστατική Μαρξιστική Επιθεώρηση, Τεύχος 1, Νοέμβριος 2015 – Φεβρουάριος 2016, Σύνορα ανοιχτά και πλήρη δικαιώματα για πρόσφυγες και μετανάστες, Περιοδικά, 2015.
4. Επαναστατική Μαρξιστική Επιθεώρηση, Τεύχος 2, Ιούνιος-Αύγουστος 2016, Κρίση και Πρόσφυγες: Η στιγμή της αλήθειας για την Ευρώπη, Περιοδικά, 2016.

Ιστογραφία

- <https://www.amnesty.gr/news/press/article/15863/eyropi-drastikes-allages-aporaitites-gia-tin-antimetopisi-tis-prosfygikis>
- <https://www.amnesty.gr/universal-declaration-of-human-rights>

- <https://www.amnesty.gr/news/press/article/15863/eyropi-drastikes-allages-aparaitites-gia-tin-antimetopisi-tis-prosfygikis> [Πρόσβαση 24/4/2017]
- http://www.anher.gr/index.php?Itemid=26&id=12&option=com_content&task=view
- <http://www.apdthest.gov.gr/Intro/%CE%B4%CE%B9%CE%B5%CF%8D%CE%B8%CF%85%CE%BD%CF%83%CE%B7-%CE%B1%CE%BB%CE%BB%CE%BF%CE%B4%CE%B1%CF%80%CF%8E%CE%BD-%CE%BA%CE%B1%CE%B9-%CE%BC%CE%B5%CF%84%CE%B1%CE%BD%CE%AC%CF%83%CF%84%CE%B5%CF%85%CF%83%CE%B7%CF%82.aspx>
- http://asylo.gov.gr/?page_id=100 [Πρόσβαση 25/4/2017]
- http://asylo.gov.gr/?page_id=103 [Πρόσβαση 25/4/2017]
- http://asylo.gov.gr/wp-content/uploads/2017/05/Greek_Asylum_Service_Statistical_Data_GR.pdf [Πρόσβαση 25/4/2017]
- <http://www.candianews.gr/2015/05/12/neo-ds-ke-to-diekdikitiko-plesio-2015-2017-stin-enosi-goneon-irakliou>
- (<http://www.consilium.europa.eu/en/policies/migratory-pressures/strengthening-external-borders/>). [Πρόσβαση 19/4/2017]
- <http://www.cretalive.gr/crete/erchontai-ayrio-oi-protoi-prosfyges-sthn-krhth>
- <https://data2.unhcr.org/en/documents/download/59188>
- <https://data2.unhcr.org/en/documents/download/59081>
- <https://data2.unhcr.org/en/documents/download/59021>
- <http://ebooks.edu.gr/modules/ebook/show.php/DSGL-C102/79/647,2409> [Πρόσβαση 2 Ιουνίου 2017]
- https://ec.europa.eu/home-affairs/sites/homeaffairs/files/what-we-do/policies/european-agenda-migration/background-information/docs/20160412/factsheet_managing_refugee_crisis_eu_financial_support_greece_-_latest_update_el.pdf [Πρόσβαση 21/03/2017]
- (http://www.echr.coe.int/Documents/Convention_ELL.pdf) [Πρόσβαση 27 Απριλίου 2017].
- http://www.echr.coe.int/Documents/Handbook_asylum_ELL.pdf

- <http://www.efsyn.gr/arthro/perivallontikoi-prosfyges-i-nomiki-diastrasi-toy-zitimatos-0> [Πρόσβαση 25/5/2017]
- (<https://www.e-nomothesia.gr/law-news/neos-nomos-43752016-gia-prosphugiko.html>) [Πρόσβαση 28/4/2017].
- <http://www.ert.gr/perifereiakoi-stathmoi/iraklio-anthropistiki-voithia-stous-prosfyges>
- <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EL/TXT/?uri=LEGISSUM:133020>
- [Πρόσβαση 26/6/2017]
- <https://www.europol.europa.eu/newsroom/news/europol-launches-european-migrant-smuggling-centre> [Πρόσβαση 19/4/2017]
- <https://www.google.gr/search?q=%CF%80%CF%81%CE%BF%CF%83%CF%86%CF%85%CE%B3%CE%B9%CE%BA%CE%B5%CF%82+%CF%81%CE%BF%CE%B5%CF%82+%CF%83%CE%B5+%CE%B1%CF%81%CE%B9%CE%B8%CE%BC%CF%85%CF%82&oq=%CF%80%CF%81%CE%BF%CF%83%CF%86%CF%85%CE%B3%CE%B9%CE%BA%CE%B5%CF%82+%CF%81%CE%BF%CE%B5%CF%82+%CF%83%CE%B5+%CE%B1%CF%81%CE%B9%CE%B8%CE%BC%CF%85%CF%82&aqs=chrome..69i57.20491j0j7&sourceid=chrome&ie=UTF-8#>
- <http://www.iep.edu.gr/index.php/el>
- http://journal.primedu.uoa.gr/greek/issue_3/pdf/nikolaou.pdf
- <http://www.kathimerini.gr/880979/article/epikairothta/ellada/antidraseis-giath-filo3enia-prosfygwn-se-spitia>, προσβάσιμο στις 31/1/17
- http://mindigital.gr/images/GENIKOI/FLORENTIS/factsheets/jan_2017/gr_fact_sheet_refugee_print_19_01_2017-2.pdf [Πρόσβαση 15/03/2017]
- <http://www.minedu.gov.gr/prosf-ekpaideusi-m/23730-06-09-16-synergasia-yppeth-mko-gia-tin-ekpaidefsi-ton-paidion-ton-prosfygon-3> [Πρόσβαση 28/03/2017]
- <http://www.iep.edu.gr/index.php/el/>) [Πρόσβαση 28/03/2017]
- <http://www.minedu.gov.gr/prosf-ekpaideusi-m/24635-19-10-16-o-nikos-filis-gia-tin-ekpaidefsi-ton-paidion-ton-prosfygon-2> [Πρόσβαση 28/03/2017]
- <http://www.minedu.gov.gr/tothema-prosfigiko>
- ((http://www.ministryofjustice.gr/site/Portals/0/uploaded_files/uploads_04/ETHNIKO_SXEDIO_MARCH%202014.pdf) [Πρόσβαση 26 Απριλίου 2017])

- <http://www.protothema.gr/politics/article/665545/meiothikan-oi-prosfuges-kai-metanastes-pou-diamenoun-stis-domes-filoxenias-ton-enoplon-dunameon->
- (<http://publications.europa.eu/webpub/com/factsheets/refugee-crisis/el/#what-is-the-eu-doing>) [Πρόσβαση 20/4/2017]
- <http://www.tanea.gr/news/greece/article/5433683/kai-nees-afikseis-prosfygwn-sta-nhsia-synolika-62-166-se-olh-th-xwra/> [Πρόσβαση 29 Μαΐου 2017]
- (<http://www.solidaritynow.org/home-for-hope/> , προσβάσιμο στις 31.1.17).
- <http://www.synigoros.gr/?i=foreigner.el.politikoi-nomoi>
- (<https://www.unhcr.gr/prostasia/nomiki-prostasia/o-nomos-stin-ellada.html>) [Πρόσβαση 28/4/2017]
- https://www.unhcr.gr/no_cache/.../diethneis-kai-perifereiakes-symbaseis.html
- (<https://www.unhcr.gr/no.../kathorismos-toy-kathestotos-toy-prosfyga.html?cid>) [Πρόσβαση 25 Μαΐου 2017])
- <http://www.unhcr.org.cy/el/genikes-plirofories/poioi-eimaste-ti-kanoyme/article/ec93da4b8d1e4c63057e4dda773865c1/symbasi-tis-geneysis-toy-1951.html> [Πρόσβαση 26/4/2017]
- UNHCR Regional Refugee and Migrant Response Plan for Europe – January to December 2017 σελ 8-14 [Πρόσβαση 20/4/2017]
- UNHCR Regional Refugee and Migrant Response Plan for Europe – January to December 2017 σελ. 53 έως 58 [Πρόσβαση 20/4/2017]
- UNHCR Regional Refugee and Migrant Response Plan for Europe – January to December 2017 σελ.59 [Πρόσβαση 20/4/2017]
- UNHCR Regional Refugee and Migrant Response Plan for Europe – January to December 2017 σελ.59 [Πρόσβαση 20/4/2017]
- http://www.unric.org/el/index.php?option=com_content&view=article&id=19&Itemid=33
- http://webcache.googleusercontent.com/search?q=cache:nMWt_k1j8S0J:tvxs.gr/news/ellada/refugeeswelcome-omades-allileggyis-gia-toys-prosfyges-se-oli-tin-ellada+&cd=3&hl=el&ct=clnk&gl=gr